گەورەکان و بچووکەکان

کتێبی زاگرۆس (5)

گەورەکان و بچووکەکان

ڕۆمان

فاضل قەرەداغی

سلێمانی

2018-2020

ئەم رۆمانە ساڵی 2007 بڵاوکرابووەوە. لەو کاتەشەوە کەمێك شت لەڕووی سیاسیو خزمەتگوزاریو تەکنەلۆجیاو کۆمەڵایەتییەوە گۆڕاون؛ هەندێك بۆ باشو هەندێك بۆ خراپ. یەك شت ڕاست ماوتەوە، لێرەو لەهەموو شوێنێکی جیهانەکەمان:

گەورەکان درۆ لەگەڵ بچووکەکان دەکەن.

ناوی کتێب: گەورەکان و بچووکەکان
جۆر: ڕۆمان
ساڵی چاپی یەکەم: 2007
ناوونیشانی چاپی یەکەمی کتێبەکە: وەرەوە ماڵ حاجی لەقلەقە خۆشەویستەکەمان
ساڵی چاپی دووەم: 2018
بەرگ و ناوەوە: نووسەر
ژمارەی سپاردنی چاپی یەکەم: 828-2007

مافەکان هی نووسەرن

ئەم ڕۆمانە بە ئینگلیزی بڵاوکراوەتەوە (2016):

Fadhil Qaradaghi
The Bigs and the Littles
ڕۆمانەکە بە ئینگلیزی لە ئەمازۆن:
https://www.amazon.com/dp/9933916408
کتێبەکە بە ئینگلیزی هەروەها کتێبخانەی زانیار بۆ ناو کوردستان لەچاپی داوەتەوە
ڕۆمانەکە بە کوردی لە ئەمازۆن:
https://www.amazon.com/dp/1726374653
ISBN-13: 978-1726374651
ISBN-10: 1726374653

نوسخەی Epub بۆ کڕین:
http://www.lulu.com/content/e-book/the-bigs-and-the-littles/26370780
ISBN: 978-1716138379
پێگەی ئینتەرنێتی نووسەر:
www.zagros.org
کتێبی زاگرۆس (5)
(کتێبی زاگرۆس) زنجیرەی کتێبەکانی نووسەرە بەناوی سایتەکەیەوە
ئەمە نوسخەی پی دی ئێفە

پێشکەش بە

گیانی باوکم و

ژیانی دایکم

دوو نموونەی پاکی و ڕاستگۆیی

1
ماڵ

پێدەکەنیو هاواری دەکرد:
–هەڵسن درەنگە. درەنگە. گوێتان لێ نییە؟
بەڵێ گوێمان لێیە ئیتر بۆ هاوار دەکەی؟
دەیوت درەنگەو پێدەکەنی. گوێمان لێیەو دەنگی دایکمانە. سەد ساڵە هاوارەکە نەگۆڕاوە. سەد ساڵ؟! کەواتە سەد ساڵە دەڵێ درەنگەو درەنگیش نییە. درەنگە بۆ ئێمە، بۆ ئەوان نا. هەموو ڕۆژێك دەمانبیست: هەڵسن! هەڵسن! هەموو ڕۆژێك هەینیو هاوینو پشووەکانی تر نەبێ کە مرۆڤەکان عاقڵ دەبنو قوتابخانەکان دادەخەن. گوێمان لە هاوارەکە بوو، منو کاکم گوێمان لێ بوو. لانە جیقن بیستی؟ نازانم، ئەو لە ژوورە جیقنەکەی بوو.
دایە هاواری کردەوەو ئەمجارە وەکو کەسێك کارەبا گرتبێتی لە جێگە ڕاپەڕیم. هەموو جارێك دوای چوارەم هاوار ڕادەپەڕم. بۆچی چوارەم؟ بۆچی سێیەم یان پێنجەم نەبێ؟ نەمدەزانی بۆچی.
لێفەکەم وەکو دووپشك لەسەر خۆم لابرد. چاوێك کراوە، چاوێك داخراو، دوو قاچیشم بۆ ئاودەست دەیانبردم. لەهەموویان زووتر هەڵدەستام، بەڵام لای دایکم یەکێك بووم لە تەمبەڵەکان.

دەبوایە دوای ئاودەست بەپەلە دەموچاوم لە دەستشۆرەکە (لەو ماڵە گەورەیەمان هەر ئەو یەکەیان ساغ بوو و ئیشی دەکرد، باوکم بە ساڵێك دەستشۆرێك چاکناکاتەوە) بشتایە کە دایە هەموو جارێك دەیوت ئاگای لێ بووە شەو قالۆنچەکان دەیانلستەوە—دەموچاوم نەك دەستشۆرەکە. دوای دەموچاو شتنیش ناخۆشترین کاری بەیانی بکەم؛ دەموددان شتن. ئەوەی ددان شتنی داهێناوە ڕقی لە خەڵك بووە، بەتایبەتی لە منداڵان.

پەلەکردن لەو ئەرکانە ببووە خوویەك لەلام. سوپاس بۆ برا گەورەکەم، دەبوایە ئەوانەم بەپەلە بکردایە ئەگینا ئەگەر ڕۆژێك بومتایە با کەمێکی تر بنووم‌و کاکم پێش خۆم هەڵسایەو بچووایەتە ئاودەست دەبوایە میزم بکردایەتە باخەکە ئەگەر نەمویستایە بیکەم بەخۆم.

من هەڵسام‌و ئیتر هاواری دایە کاری پێم نەما. گوێم لێبوو هاواری دەکردەوە. هەموو ڕۆژێك گوێم لێ بوو:

–هەڵسە حاجی گیان. هەڵسە. درەنگە.

حاجی باوکم نییە، حاجی کاکمە.

کاکم هێشتا هەڵنەسابوو و دایە هاواری بۆ دەکرد.

دایە حاجیی زۆر خۆشدەویست. دایە شێتی حاجی بوو. زۆر جار دەیکردە باوەش‌و ماچی دەکرد. پەنجەکانی بۆ دەکردە شانەو قژی بۆ دادەهێناو پێی دەوت کچ بوایە دەیکردە بووکێکی جوان.

کاکم هێشتا هەڵنەسابوو و دایە هاواری بۆ دەکرد.

دایە دەیوت حاجی لە برا تاقانەکەی دەچێ کە بە گەنجی مردبوو. کەواتە ئەو خاڵەمان وەکو حاجی باڵابەرز بوو، بڵێم درێژ بوو. دیاریشە وەکو حاجی کەسێکی سەیر بوو چونکە ئەو

خاڵەمان تەنیا یەك وێنەی هەبووە ئەویش هی دەموچاوی کە لە هی حاجی دەچێ: دەموچاوێکی باریك و درێژ، قژی لەناوەڕاست بۆتە دوو بەش، نیو بۆ ڕاست، نیو بۆ چەپ، دوو گوێپیشی بۆ ناوەوە قوپاون وەك نوقلێکی مژیبێ.

کاکم هێشتا هەڵنەسابوو و دایە هاواری بۆ دەکرد.

دایە چووە ژوورەکەی من و حاجی و سووك ڕایوەشاند، ژوورەکە نا، حاجیی ڕاوەشاند:

—هەڵسە. با مامۆستا سەرزەنشتت نەکات.

بەڵام دایکم قەت لە سەرزەنشتی مامۆستا نەدەترسا چونکە نەیدەهێشت دوابکەوێ، واتە نەیدەهێشت حاجی دوابکەوێ نەك مامۆستا.

ئالان، ئەمەش ناوی ڕەسمیی کاکم بوو، حەڤدە ساڵانبوو (من دوانزە ساڵ بووم. ئەوەم وتبوو؟) و شێوەیەکی تایبەتیی هەبووە و لە ئێمە نەدەچوو. بالای بەرز بوو، نەخێر درێژە (ئەوەیانم وت)، هێندەش لاوازە بوو دوو دەست و دوو قاچی لە چوار قامیش دەچوون. دەستیشت لە سکی—ئەگەر شتێکی هەبوایە ناوی سکی بێ—بدایە بەر بڕبڕەی پشتی دەکەوت. کاکە هێندە درێژ و باریك بوو ناومان نابوو حاجی لەقلەق. لەبەرئەوەش کە ئەو ناوەی پێ ناخۆش نەبوو، ناوەکە بەسەری دابڕاو دایە و بابە پێیان دەوت حاجی لەقلەقەکەمان. من و لانەش، خوشکە بچووکەکەمان، هەر پێمان دەوت حاجی لەقلەق، بەڵام من نەمدەزانی چ شتێکی جوان لەو برا درێژەمان هەبووە کە وای لە دایە دەکرد وا خۆشی بوێ. ژنان شتی سەیریان هەیە.

کۆتایی هاوارەکان ئالان هەڵساو بە دوو چاوی داخراوەوە بەدەم قاچ خشاندن لە زەویی ژوورەکە بەرەو میزکردن ڕۆشت.

من هەموو شتێکم تەواو کردبوو و لە مەتبەخ لەگەڵ باوکم نانی بەیانیم دەخوارد. باوکم میزی کردبوو؟ لەوە نەدەچوو.

ویستم درۆیەك بۆ باوکم هەڵبەستم. پێم وت:

—بە دایە دەڵێم بابە دووەم جارێتی نانی بەیانی بخوات.

تومەز ڕاست بوو. خەریك بوو قوتووە بیرەکە بنێ بەدەمییەوە، خێرا ئاوڕی بۆ دامەوە:

—وس! وس!

حاجی لەبەردەم دەرگای مەتبەخ تێپەڕی‌و وەکو هەموو ڕۆژێك بینیمان لەگەڵ ڕۆشتنی دوو ئەژنۆی دەنوشتانەوە. کاکە ئالان کاتی تر کە دەڕویشت دوو ئەژنۆی لە هی خەڵکی تر زیاتر دەنوشتانەوەو ئەمە زیاتر وای لێدەکرد لە حاجی لەقلەق بچێ‌و ئەمە خەفەتی دەدامێ. کاتێکیش تازە لە خەو هەڵدەسا دوو قاچی زۆرتر دەنوشتانەوەو ئەوە دەیخستمە پێکەنین.

ئالان بەهرەی لەوە زیاتریشی هەبوو. کاتێك قسەی دەکرد قسەکانی خاو لە دەمی دەردەچوون ئەویش بەشێوەیەکی تایبەت بە خۆی‌و وەکو کەسێکی لێ دەهات بەخاوی بڵێ: ((وا.. وا.. وا)). ئەمە کاتی تر، بەڵام کە لە خەو هەڵدەستاو تا دەچووە دەرەوە قسەکردنی شتێك بوو ناتوانی باسی بکەی، زۆر خاوتر، لەزۆربەی قسەکانیشی تێناگەی. ئەوەی خراپتریشە زمانەکەی لاواز و پڕ هەڵەی ڕێزمان‌و وشەسازی بوو. بەکورتی؛ بەو شێوەیە قسەی دەکرد کە خۆی حەزی لێی بوو.

هێشتا مابوو بۆ قوتابخانە، منیش لەگەڵ بابە لە مەتبەخ مابوومەوە. بۆ ئەوەشی خۆم لەو ئامۆژگارییانەی دایە دووربخەمەوە کە دیوارەکانیان دەبڕی‌و دەیاندا لە گوێم، خۆم خەریکی وانەکانی دوێنێ کرد گوایە پیایان دەچمەوە. ڕاستەکەی

وانەکانی دوو هەفتەی لەمەو پێش بوون و تەنها چاوم دەیبینین، چاویشم نەیدەبینین. من بیرم لە بەڵێنەکەی (هێما)ی هاوڕێم دەکردەوە کە ئەمڕۆ مۆبایلەکەی مامی بۆ یەك ڕۆژ دەدزی و پیشانی دەداین. بەفشەی ئەو مۆبایلی وا لە شار نییە. هەرچەندیشە دەمزانی فشەی دەکرد بەڵام خۆم دەخەڵەتاندو دوعام بۆ هێما دەکرد بتوانێ ئەو مۆبایلە سەیرەی مامی بدزێ.

دایە لانەی دوای هەمووومان خەبەر کردەوە. دایە لانە دوای هەمووومان خەبەر دەکاتەوە. وەکو هەموو بەیانییەکیش لانە بەگریانەوە هەڵسا—لانە نەك دایکم بەگریانەوە هەڵسا. ئەمساڵ یەکەم ساڵی قوتابخانەی بوو. قژی کرابوو بە دوو کلکی لای ڕاستو لای چەپی سەرە بچووکەکەو دوو کلکەکە بە قردێلەی سپی بەسترابوون. ئەو تەمبەڵە شەو بە قردێلەی مەکتەب نوستبوو. لانە بەدەما دەنوست؛ قۆڵێکی دەنوشتانەوەو ئەوەی تری درێژ دەکردەوە. دوو قاچیشی هەروا؛ یەکێك نوشتاوەتەوەو ئەوەی تر درێژکراوەتەوە. بەکورتی لە بۆقێك دەچوو مەلە دەکات. جێگەکەی ژێریشی هێندە دەشێواند واتدەزانی بە قایمی مەلەی کردووە نەوەکو بخنکێ.

لانە دەمی وەکو دەڕابەی کراوەی دوکانێك کردبووەوەو دەگریا. بە دەمی کراوەی و دەموچاوی ئاوساوی لە بۆق دەچوو. بەگریانەوە هاتە لامان بۆ مەتبەخ:

—بابە. بابە.

بۆ لای باوکی چوو تا باوەش بەناوقەدی بکاتو بەگریان سکاڵای زوڵمی خەبەرکردنەوەی لا بکات. بەڵام تێپەڕی و بەسووکی کلکێکی قژیم بۆ خوارەوە ڕاکێشا، قایمتر گریا:

—بابە. بابە. توانا لێی دام.

باوکم دەستی گرتو بردی بۆ دایکی میزی پێبکاتو دەموچاوی بۆ بشوات.

هەموو فێرببووین نان بخۆین پاشان خۆمان بگۆڕین، بەڵام خۆگۆڕینی ئالان پێش نانخواردنی بوو. کاکە میزکردنو دەموچاو و ددان شتنی تەواو کردو وا دایکی ئێستا سەرپەرشتیی خۆگۆڕینی دەکرد. گوێمان لێ بوو چیی پێ دەوت:

—قوربانت بم، زنجیری پانتۆڵەکەت هەڵکێشە.

گوێمان لێ بوو بیریدەخستەوە:

—ئەمجارە دەستەسڕەکەت ون نەکەی.

گوێشمان لە ئالانە (وا—وا)ی بوو و تێنەدەگەیشتین چیی دەوت. ئامۆژگارییەکی تری دایکیشی کە وەڕس بووم ئەوەندەم بیستبوو، باوکیشم وەڕس بوو بەڵام ئەو وەکو دایە بەپێویستی دەزانی. دایە ئامۆژگارییەکەی وتەوە:

—قوربانی بێ دایە لەبیرت نەچێ، هەر کچێك تەلەفۆنی بۆ کردی یەکسەر مۆبایلەکە داخەرەوە.

دایە زۆر دەترسا کچان ئالان لەخشتە بەرنو دەیوت خۆزگە ئەوسا بوایە کە مۆبایل نەبوو. بەڵام چیی بکردایە؟! ناچار بوو مۆبایلی بۆ بکڕێ. من چەند جارێك لە دایکم پرسیبوو: ئەی ئەگەر چۆلەکەکان تەلەفۆنیان بۆ کرد؟ پێشمدەوت کاکە تەنها وەڵامی تەلەفۆنەکانی چۆلەکەکان دەداتەوە. کاکە چۆلەکەکانی زۆر خۆش دەویست. هەموو ڕۆژێکیش دایە لە وەزارەتەوە دوو یان سێ جار تەلەفۆنی بۆ دەکرد تا بزانێ چۆنە. دەبێ چیی پێ بڵێ؟ لەم قسانە زیاتر هەیە؟

—قوربانی بێ دایە کەس شەڕی پێ نەفرۆشتی؟ پارەکەت لێنەکەوتووە؟ میزەکەت بکە تا لە پۆلەکە میزت نەیەتو دوایی

www.zagros.org

شەرم بکەی بچیتە دەرەوە.

ئەمەی دوایی هەڵبەستنی خۆمە. بەڵام کێ دەزانێ؟ ڕەنگە ئەوەی پێ دەوت.

ئینجا گوێمان لە ئامۆژگارییەکی تری دایکی بوو، هەر لەو جۆرە:

– ئەگەر کچێك لەڕێگە قسەیەکی لەگەڵ کردی وەڵامی نەدەیتەوە.

بابە هاواری بۆ کرد:

–ڕاشمەکە بەدوای کچان و زنجیری تەنوورەکەیان لەدواوە بکەیتەوە.

دایە بەتوورەییەوە هاواری کرد:

–نەوزاااد ! !

نەوزاد هاواری کردەوە:

–من نیم، توانایە.

ئەمجارەش دایە دەنگی بەرزکردەوە:

–بەگاڵتەش بێ منداڵەکان فێری درۆ مەکە.

ویستم تۆڵە بکەمەوە:

–باوکم دووەم جارێتی نانی بەیانی بخوات.

باوکم فریا نەکەوت بێدەنگم بکات، بەڵام دایە خەریکی ئالان بوو و تۆڵەکەم چرووك دەرچوو. کۆتاییەکەی ئالان هاتە مەتبەخ. (وا–وا)یەکی کرد ئەوەی لێ تێگەیشتین کە دەڵێ بەیانی باش. بابە وەڵامی دایەوە:

–وا.. وا.. باش.

وەکو شتەکانی تریش نانی کاکە زۆری دەبرد. کاکە هیچی نەدەخوارد بەڵام هەر زۆریشی پێدەچوو بۆ خواردنی ئەو هیچە.

www.zagros.org

کووپـە چـاکەی بـۆ دادەنـراو ماوەیـەك تەماشـای دەکـرد. وەکـو چۆلەکە، بەڵام بە دوو پەنجە درێژەکەی نەك بە دەنووکی کورت، لەتی بچووکی لە نانەکە دەکردەوەو دەیخستە دەمییـەوە. ئـەو لەتـە بچـووکە قسـەکانی خـاوتر دەکـردەوە. ئەوسـا دایـە زۆری لێدەکرد شت بخوات. دایە خەریك بوو شێت دەبـوو کـە دەیبـینی هیچـی نـەدەخوارد. جارێکیـان بـەزۆر شـتی دایـە ئـەویش نەخۆشکەوتو بەپەلە گەیاندمانـە، بڵێم بابـەو دایـە گەیاندیانـە، نەخۆشـخانە. دوکتۆرەکـە هەڕەشـەی لـە دایکـم کـرد کـە زۆری لێنەکات. ئەو دوو شەوەی لە نەخۆشـخانە کـەوت زانـیم تـەنیایی چەند ناخۆشە (چی لە لانە جیقن بکەم؟). ئەوسا زۆر لە حـاجی‌و شێوەکەی‌و خووەکـانی بێـزار بـووم، بـەڵام دوای ئـەوە بەهـەموو شتێکییەوە قبوولّم کرد؛ بە لەشی سەیری، بەقسەی خـاوی، بـەو دوو لاقـەی کـە لـەکاتی ڕۆشـتن بـە نائاسـایی دەنوشـتانەوە. دواتـریش ئـەو قبوولکردنـە هەنـدێك جـار دەبـووە خەفـەت بـۆی بەتایبەت کە کوڕانی بێنـامووس شـەڕیان پـێ دەفرۆشـت‌و لێیـان دەدا منیش هیچم بۆ نەدەکرا.

هـەموو شـتێکمان کـردو چـووینە بـەردەرگاو وەکـو هـەموو جارێك دایە بە هەزار ماچ ئالانی بەڕێ کـرد. فلّـق فلّـق مـاچ، فلّـق فلّـق مـاچ. هـەردوو ڕوومـەتی گرتبـوو و سـەری دەخولانـەوە بـۆ ئەوەی هیچ ڕوومەتێکی لە پێنج سەد ماچ کەمتری بەرنەکەوێ:

—خوایە نازانم ئەم کوڕەم بۆ ئەوەندە خۆش دەوێ.

یەك ماچیش بۆ من، هاوڕێ—وەك هەمیشـە— لەگـەڵ یـەك ئامۆژگاری کە پەیوەندیی بەمنەوە نەبوو:

—ئاگات لە کاکت بێ.

جانتاکەم بەپشت هەڵگرت:

—ئەی ئەگەر کچێك تەلەفۆنی بۆ من کرد؟

چەناگەی بە دوو پەنجەی گرتم:

—لە تۆ ناترسم. بەڵام تۆش وریا بە.

چەناگەی ئەویشی بە دوو پەنچەی دەستەکەی تر گرت:

—نامەوێ تووشی هەڵە بن.

لانەش بەشی خۆی هەبوو. فەرمانێکی زبری دایکی بەرکەوت:

—یەکسەر بۆ قوتابخانە.

لانە جارێ جیقنە ئەگینا شێتی دەکردو لە ئالان زیاتر لەگەڵی دەیوت. دایکم خۆی جارێکیان وای وتبوو.

دایە لەگەڵەمان چووە بەردەرگاو جارێکی تر سەرسوڕمانی خۆی دەربڕی:

—خوایە نازانم ئەم کوڕەم بۆچی ئەوەندە خۆش دەوێ.

هەرسێ چووینە دەرەوەو لانەی دوای یەك هەنگاو لێمان جیابووەوە. فریاکەوتم کلکێکی قژی بەستراوی بۆ خوارەوە ڕابکێشم. دوورکەوتینەوەو من بە کاکم وت:

—دیارە باپیرت حاجی لەقلەق بووە.

کاکم پرسی:

—باپیری تۆش ئەو نییە؟

قسەکەی، کە بە شێوازی تایبەتیی خۆی وتی، بەشی دوو قسەی منی خایاند. تەماشای باڵای خۆمم کرد:

—کە بگەمە تەمەنی تۆ، باڵام وەکو تۆ دەبێ بەڵام لەشم پڕ دەبێ، دوو قاچیشم لە ڕۆشتن نانوشتێنەوە.

جارێکی تر تەماشای باڵای خۆمم کردو لەدڵی خۆم پرسیم دەبێ منیش وەکو ئەو باریك نەبم. لە قوتابخانەکە نزیککەوتین‌و سەرم بۆ هەڵبڕی‌و بینیم: دواناوەندیی (باڵندە)ی کوڕان. ناوێکی

گونجاو بوو بۆ کاکە چونکە کاکە باڵندەی خۆشدەویست. بەڵام شوێنەکەی لە ناوەکەی گونجاوتر بوو، هەمووی سێ کۆڵان لەماڵەوە دوور بوو. جوان‌و گەورەو ڕێکوپێك بوو. بۆ کوڕانی گەڕەك دروستکرابوو، گەڕەکیش یەك ماڵی ناشیرینی تیا نەبوو، یەك هەژاریشی تیا نەبوو.

ماڵە پێشووەکەمان باشتر بوو، بەڵام بابە نەیدەتوانی هەموو ڕۆژێك بۆ قوتابخانە بمانبات، واتە کاکە بەرێ، بۆیە دایە لێی هەڵپێچا تا ئەو خانووە بفرۆشین، واتە بابە بیفرۆشێ، تا خانوویەکی نزیك لە قوتابخانە بکڕین‌و ئێمە، بڵێم کاکە، تەنها چەند هەنگاوێك بڕوات تا کەمتر ترسی ئەوەی هەبێ کوڕانی هارو بێناموس ڕێگەی پێبگرن، هەروەها کچان ڕێگەی پێبگرن‌و لەخشتەی بەرن (دایە وای دەزانی هەموو کەس حاجیی لا جوانە).

دیار بوو کاکە لە هەموو ئەم شتانە بێخەبەر بوو. ئەو هەموو جارێك کە بەرەو قوتابخانە دەڕۆشتین و دوایی دەگەڕاینەوە بەبزەیەکەوە تەماشای ئاسمانی دەکرد، تەماشای چۆلەکەکانی ئاسمانی دەکرد. باڵای درێژی‌و نوشتانەوەی قاچیشی وایان لە سەری دەکرد بەخاوی بەلای ڕاست‌و چەپ بخولێتەوە وەك بڵێی گۆرانی بڵێ. ئەوە ئالان ، منیش وەکو جاران بەدەم ڕۆشتنەوە شەقم لە بوتڵ‌و قوتووە بەتاڵە کەوتووەکان دەدا.

ئالان هەر بەو زەردەخەنەیەی دەیگرتە چۆلەکەکانی ئاسمان، کە یەك چۆلەکەم لەوانە نەدەبینی، پێی وتم. وابزانم مەبەستی بوو لەگەڵ خۆی قسە بکات نەك لەگەڵ من:

—زۆر خۆشە لەگەڵ چۆلەکەکان بفڕی.

بەڵام کوا چۆلەکە؟ من حەزم دەکرد بفڕم بەڵام نەك لەگەڵ

چۆلەکە.

کاکە زۆر دڵی خۆش بوو. چەند جارێك بۆی باس کردبووم چەند دڵی بە ماڵەکەمان و بە دایکی و باوکی و لانە، بێگومان بە منیش، خۆش بوو، دڵی بە قوتابخانەکەشمان خۆش بوو. حاجی بەردەوام بوو:

–چۆلەکەکان بەرز و خێرا دەفڕێ.

کاکە سوودی لە وانەکانی زمان وەرنەدەگرت و ڕاناوی تاك و کۆی بەئارەزووی خۆی بەکاردەهێنا (بەڕاست! بیرم نەماوە، ڕاناوی پێ دەڵێن؟). وەڵامم دایەوە:

–ئەمڕۆ قوتوو و بوتڵەکانی سەر زەویش لە ڕۆژانی تر زۆرترن، بڵێم زۆرترە.

بێ ڕووداو و دوور لە کوڕانی هار و بێناموس و دوور لە کچانی ڕێگر، کە تا ئەمڕۆ کەسیانم نەدیبوو ڕێگەمان پێبگرن یان قسەمان لەگەڵ بکەن (دایە خەیاڵی دەکرد) گەیشتینە دەروازەی قوتابخانەکە و شەش پلیکانەکەی بەردەمی. سەرکەوتین و ڕۆژێکی نوێی قوتابخانەمان دەست پێکرد.

وتبووم ئێمە لە پۆلی چەند بووین؟ من لە دووی ناوەندی و کاکە لە شەش. ئەمساڵ بۆ کاکە گرنگ بوو، دەبوایە ساڵی داهاتوو بەسەر باڵی چۆلەکەکان بۆ زانکۆ بفڕیایە.

2

لێـــدراو

ڕۆژی قوتابخانە وەکو ڕۆژانی تـر تێپـەڕی. کاکـە شـەڕی پـێ نەفرۆشراو تـەنها چـەند کەسـێك گاڵتـەیان پێکـرد، بـەڵام هێشـتا ڕۆژەکە مابووی‌و پێویست بوو بـۆ ئـەوەی ئەمانەتەکـە بدەمـەوە دەستی دایکی خۆی لە دەروازەی قوتابخانـەوە تـا دەرگـای مـاڵ بەسەلامەتی بمگەیاندایە.

نیوەی ڕێگەکـە بـێ تـرس بـوو و نیوەکـەی تـری مـابوو، لـەو نیوەش تووش بـووین. دوو کوڕمـان پێگەیشـتن، پێکەنینەکـەیانم بیسـت، هـاتن‌و مـن‌و کاکـەیان وەسـتاند. دەسـتیان کـرد بـە گاڵتەکردن بە کاکە:

—کـاك پەیـژە خـۆت بشـارەوە بـا کارەبـا نەتبـەن بـۆ عەموودەکان.

ئەوەی تـر کەمـەری کاکـەی گـرت‌و سـەری بـۆ سـەرەوە، بـۆ دەموچاوی حاجیی هەڵبڕی‌و لێی پرسی:

—چۆن ماندوو نابی کە بەسەر خۆت سەردەکەوی؟

ئەوەی تر وەڵامی دایەوە:

—کاتێك بەسەر خۆی سەردەکەوێ‌و دەگاتە لای دەمـی خـۆی بـۆ ئـەوەی وەڵامـت بداتـەوە ئەوەنـدە زۆری پێدەچـێ قسـەکەی تۆی لەبیر نامێنێ.

کوڕەکەی تر کاکەی ڕاوەشاند، کاکەش وەك پەیژەیەکی درێژی باریکی لێ هات لەژێر قاچەکانی پیاوانی کارەبا یاری دەکات.

زانیم شەڕەکە هەر دەبێ بکرێ. دیمەنی کاکە بەو جۆرە هەمیشە دڵی دەگوشیم؛ ڕادەوەستاو قسەی بۆ نەدەکراو نەیدەتوانی بەرگری لەخۆی بکات. زانیم شەڕەکە یەخەمان بەرنادات. لە پڕ بەدوو لەپی دەستم پاڵم بە سنگی کوڕەکەوە نا و دوورم خستەوە. دوو کوڕەکەی بۆ ماوەی ساڵێك حەپەساند. دەوروبەرمان بێدەنگ بوو بەشێوەیەك هەرگیز بەخۆیەوە نەدیبوو. زانیم نابێ منیش بێدەنگ بمو بحەپەسێم، پاڵم بە کوڕەکەی ترەوە نا:

—لاچن. لاچن. وازمان لێ بێنن.

دوانەکە تەماشای یەکتریان کرد. دەنگێك لەپشتەوە هات، کوڕێك بوو هاواری دەکرد:

—فەرە سوور، ئەو دوو گەڕە چییانە؟

ئاوڕیان دایەوەو ئاوڕمان دایەوە. تەماشای ئەوبەری شەقامەکەمان کرد. تف لە قوڕگم وشك بوو. چوار کوڕ بوون بەرەو ئێمە دەهاتن. ئینجا پەلەیان کردو بەهەڵەداوان ڕایانکرد. هەموویان هاواریان کرد:

—بیانگرن. مەهێڵن ڕابکەن. ئێستا دەیانکوتین.

دەبوایە یەکسەر ڕامانبکردایە. دەستی کاکەم گرت و بۆ لای خۆم ڕامکێشا:

—با ڕابکەین . با خێرا ڕابکەین.

کاردانەوەی کاکە خاو بوو، کاردانەوەی کاکە هەمیشە خابوو. واقی وڕمابوو و تەماشای کوڕەکانی دەکرد کە بەخێرایی بەرەو

ڕوومان ڕایاندەکرد پێش ئەوەی هەڵبێین. باش بوو یەکێك لەو دوو کوڕەی یەکەم جار شەڕیان پێ فرۆشتین بۆکسێکی لە سکی کاکە داو باڵای کاکەی نوشتانەوە. کاکە وەکو گۆشەیەکی نەوەد پلەی لێهات لەو جۆرەی لە بیرکاری دەمانخوێند. دەستیم گرتەوەو ڕامکێشایەوە:

–با ڕابکەین . با ڕابکەین.

باش بوو کاکە وریابووەو هەر بەو ئازارەوە پشتی تێکردن‌و دەستی کرد بە ڕاکردن. کاکە ئالان کاتێك بەئاسایی دەڕوشت دوو ئەژنۆی دەنوشتانەوە، ئێستا بە ڕاکردن دوو ئەژنۆی زۆرتر دەنوشتانەوە. چەند هەوڵیشی دا خێرا ڕابکات هەر خاو بوو.

نازانم چی بوو کوڕەکان شوێنمان نەکەوتن. ڕەنگە زانیبێتیان ماڵەکەمان زۆر نزیکە. گوێمان لێبوو پێدەکەن‌و گاڵتەمان پێدەکەن، ئینجا کەوتنە بەردەبارانکردنمان. بەردەکان کەسمانی نەپێکا. دوورکەوتینەوەو دیاربوو مەترسیی بەردەکانمان لێ دوورکەوتەوە. گەیشتینە گۆشەی کۆڵانەکە کە یەکسەر دوای ئەوە کۆڵانی خۆمان بوو... و لەپڕ یەك لەو بەردانە زۆرتر ڕۆشت. جووتە پێڵاوی کاکە کاتێك ڕادەکات شل دەبن‌و دوو پاژنەکەیان لە پاژنەی پێی دەردەچن‌و دەگەڕێنەوە شوێنی خۆیان‌و دەڵێن پق پق. زۆرم پێوتبوو ئەگەر پێڵاوێکی گونجاوی دەستناکەوێ کالەی قەیتاندار بکاتە پێی. بەردەکە گەیشتە پاژنەی پێڵاوەکەی‌و بەر قەراغەکەی کەوت‌و لەگەڵ بەرزبوونەوەی پاژنەکە وەکو بەردی قۆچەقانی بەردەکە بەرزبووەوەو دای لە پشتی سەری. گوێم لەتەقەی بەرکەوتنی سەری کاکە بوو، یەکسەریش هاواری ئازاری هات:

–ئاااااا.

ئازاری زۆر بوو، بەڵام ترسـەکەی زۆرتـر بـوو بۆیـە نەوەسـتا. کۆتاییەکەش بەبرینی کاکەوە گەیشـتینەوە مـاڵ. کـەس لـە مـاڵ نەبوو، لانەش لە مـاڵی دراوسـێ بـوو و دەبوایـە بمانهێنایەتـەوە. دوو گەورەی ماڵەکە لە وەزارەت بوون‌و دەبوایە مـن چارەسـەری برینی کاکەم بکردایە. بەپێی زانیارییە سنووردارەکانم بۆ حاڵەتی وا چارەسەرم کرد، عەترێکم هێناو دام لە شوێنی برینەکە. کاکـە هەڵبەزییەوەو بەخاوی هاواری کرد:

—واا واااا.

ئینجا بیریخستمەوە:

—عەتری دایەیە. ئەوەی بابە باشە.

بەڵام من جیاوازیی نێوان ئەو بۆنانـەم نـەدەزانی، هـەموو لای من وەکو یەك بـوون. هەرچـۆنێك بـوو عـەترێکم هێنـا گوایـە هـی باوکمە، سەریم، مەبەستم سەری حاجی، بە فانیلەیەکی خـۆم بـە نەشارەزایی بۆ پێچایەوە، برۆیەکی داپۆشراو لەپشتەوە قـۆڵێکی فانیلەکە بەسەر ملی شۆڕببووەوە:

—ئاوا باشە تا یەکێکیان دێتەوە.

ئەو یەکە دوای زۆر هات‌و دایکم بـوو. هاتـە ژووری دانیشـتن‌و لەدەرگاوە سەری پێچراوی حاجیی بینی‌و وایزانی یاری دەکـەین، بەڵام کاتێك بینی پشتەسەری خوێنە هاواری کرد:

—چیت لە کاکت کرد؟

لای کرد بۆ لای‌و کردییە باوەش:

—دایکت بەقوربانت بێ چیت لێهات؟

هەردوکیان قسەیان کرد، ئەو بەخێرایی‌و ئەو بەخاوی، منیش دوایـی هـەموو شـتێکم بـۆ دایکـم ڕوونکـردەوە. دایـە سـەرە خوێناوییەکەی تەماشا کـردەوە، ئینجـا لـەپڕ کردیـەوە بـاوەش‌و

هەڵسایەوەو بەرەو دەرگاكە ڕۆشتو هەردوو دیار نەمان:

–دایە بردی بۆ نەخۆشخانە.

وەڵامی من بوو بۆ پرسیاری باوكم كاتێك گەڕایەوە ماڵ:

–دیارە كاكت منداڵی دەبیٚ وا دایكت بیرینەبووە تەلـەفۆنێكم بۆ بكات.

ئەوەش تێبینیی باوكم بوو.

باوكم ئەو ملیۆنە عەلاگەیەی دانا (دیارە بازاڕی كردبـوو بۆیـە لەگەڵ دایە نەهاتەوە) كە بـە دوو دەسـتییەوە بـوون. مـنو ئـەو خۆمان بە خەیار خواردن خلافاند تا كەیبانووی ماڵەكـە بێتـەوەو نانمـان بـداتیٚ. پـێش ئـەوەش بەشـێوەیەكی كـاتی بـاوكم بـووە كەیبانوو تا خواردنێك بە لانە بداتو زووڕەزووڕەكەی نەهێڵیٚ.

ماوەیـەكی تـر چـاوەڕێمان كـردو خـەیاری ترمـان خـوارد تـا هەردوو گەڕانەوە. حاجی پێش دایكی كەوتبوو و سەری بە لەفافی سپی بەسترابووەوەو وەكو مێزەری مـەلای لێهـاتبوو. بـە بـاوكمم وت:

–لەمڕۆوە بە كاكـە دەڵـێین حـاجی مـەلا. حـاجی مـەلا گیـان ئێستا چۆنی؟

كاكە (وا–وا)ی كـردو تێگەیشـتم دەڵـیٚ باشـترم بـەڵام ئـازارم هەیە.

3

خەفەتبار

پایەی حاجی لە چاوی باوكو دایكی بەرزبووەوەو مـن بوومـە گووی سـەگی مـاڵ. ئـەوە بەلامـەوە گـرنگ نـەبوو چـونكە قـەت بـەدوای ئـەوە نەدەگـەڕام لـەماڵ ببمـە شـتێكی گـرنگ. قـەت حەسوودیم بە براكەم نەدەبرد. من دڵـم لـەدەرەوەی دیوارەكـانی ماڵەكـەمان بـوو: هاوڕێكـانمو مۆبایـلو سـی دیو پلەیستەیشـنو دووگۆڵی. پاسـكیلمان لـێ قەدەغـەكرابوو ئـەگینا حـەزم لـەویش بوو. قەدەغەكردنیشی هەر لەبـەر خـاتری ئـالان بـوو چـونكە دوو گەورەكە، بەتایبەتی دایكم، لە ڕووداو دەترسان.

دیمەنی كاكە زۆر جوان بوو؛ شتێكی درێـژ بـوو و وەكـو مـەلا سەری بەسترابووەوە. كاتی تـریش نـازی زۆری دەدرایـە، ئێسـتا نازەكەی زیاتر بووە. دیاربوو خۆی دڵی بەو وەزعە تازەیە خۆش بوو. كاكە شتێكی گرنگی دەستكەوت. وەكو منداڵێك بوو جلێكی تـازەی لەبـەربێو دەزانـێ بـاوكو دایكـی لەبـەر ئـەو جلـە زیـاتر خۆشیان دەوێ. دەمبـینی بەدزییـەوە تەماشـای خـۆی لەئاوێنـە دەكرد. بەكورتی هەسـتم دەكـرد بـەو سـەرە بەسـتراوەوە خـۆی دەنواند.

دڵخۆشـیی كاكـە زۆری نەخایانـد. تـەنها دوو ڕۆژ دوای ئـەوە ویستی زیاتر خۆی بنوێنێو ویستی وێنە بكات. كاكـە زۆر حـەزی

لە وێنەکردن بوو. لەسەر چەند کاغەزێك لەسەر مێزێکی باوکم دەستی کرد بە وێنەکردن؛ بابەتەکەی حەزی خۆی: حاجی لەقلەقێكو چەند چۆلەکەیەك.

باوکم هاتو بینی چی کراوە. کاکە لەسەر کاغەزەکانی باوکی ئەو وێنانەی کردبوو و ئەو کاغەزانەی فەوتاندبوو. قەڵەمە ماجکەکە هێندە تێر مەرەکەب بوو بۆ دیوە سپییەکەی ئەودیو دایدابوو، بابە سەری خۆی گرتو دوو چاوی زەق بوون:

—هەر ئەم نوسخەیەم هەن. ئەوانەم لە ژووری وەزیر بردووە. فەوتام. ئەم کەرە فەوتاندمی.

هەموو خۆشەویستییەکەی بابە بە یەك چرکە نەماو هەموو گیانی بوو بە تووڕەبوون. دوو گوێچکەی کاکەی گرتو لەو کورسییە بەرزی کردەوە، سەری لە سەری خۆی نزیك کردەوەو هاواری کرد:

—کەری کەرباب چیت کرد. چیت کرد.

کەللەیەکی لە ناوچەوانی دا، ئینجا زللەیەك. کاکە کەوتەوە سەر کورسییەکە. باوکم پەلی ڕاکێشاو لە کورسییەکە خستییە خوارەوە. کاکە تەخت بەسەر لاتەنیشت کەوت. باوکی نیشتە سەری، لەسەر ئەژنۆ دانیشت، ئەژنۆیەك لەسەر زەوی‌و ئەژنۆیەك لەسەر قۆڵی کاکە. مشتی توند گوشی‌و بەهەموو هێزێکییەوە بۆکسی لە لاڕوومەتی دا:

—کەرباب چیت کرد. کەرباب چیت کرد.

لێی دەداو هاواری دەکرد.

یەکەم جار نەبوو باوکم ببینم لە کاکە بدات. کاکە لەسەر لاتەنیشت کەوتبوو و دەستی بەڕوومەتییەوە گرتبوو و بە دەنگە بەرزە بڵەکەی دەگریا، دەگریاو دەترسا. هەر کەسێك یەکێکی تر

لەخۆی گەورەتر بێ بەزەوی بیخات و بنشێتە سەری و لێی بدات
www.zagros.org
دەترسێ، دەگری و دەترسێ. ئەمجارە کاکە سەری بەسترابووەوە، برینەکەی هێشتا تەڕ بوو، کاکە لەهەموو کاتێکی تر بێهێزترە، بەڵام تەنها بێهێز نییە، پێش نەختێك دڵی بەو سەرە بەستراوەی خۆش بوو و خۆی دەنواند. بابە لە کاکە مەدە. بابە کاکە لەهەموو جارێك بێهێزترە. سەری بەستراوەو دڵی بەو سەرە بەستراوە خۆشە. بابە کاکە ئالان گوناهە. کاکە گوناهە . بابە لێی مەدە.

بابە هەر تووڕە بوو. وەکو پاشای تۆڵە، وەکو دێوێك بەسەر کاکە نیشتبوو و بە بۆکس بە ڕوومەتی کاکە دەکێشا، ئەویش بە دەستی خۆی ڕوومەتی دەپاراست و هاواری دەکردو دەگریا.

دایە لە ماڵ نەبوو فریای کاکە بکەوێ. بابە تێری خواردو هەڵسا و هەر جنێوی دەدا:

—کەرباب . کەرباب.

ئالانیش هەر لەشوێنی خۆی کەوتبوو و دەگریا.

تا ماوەیەك نەمتوانی بۆ لای بچم. دوایش لەشوێنی خۆی دانیشت، هەنسکی مابوو و سەیری زەویی دەکرد. چوومە تەنیشتی و دانیشتم. ویستم پێی بڵێم چەند خەفەتم بە دیمەنەکەی خوارد کاتێك بینیم تەختو بێدەسەڵات کەوتبوو و دەگریا و کەسێك لەخۆی گەورەترو بەهێزتر نیشتۆتە سەری و بەتووڕەییەوە لێی دەدا. دەمم کردبووەوە ئەوە بڵێم کاتێك بیستم خۆی بەهەنسکەوە دەڵێ:

—بۆچی یەکێك یەکێك دەخات و دەدا لەو یەکە، ئەو یەکەش ناتوانێ هیچ بکات و دەگری؟ بۆچی باوکم لێی دام؟ بۆچی باوکم؟ باوکم..

4

ئاهەنــگ

دایـە هاتــەوەو نــەمزانی بــاوکم چــیی لەکاغــەزەکانی ژووری وەزیـر کـرد. ڕۆژەکـەمان بێـدەنگ بـوو و کـەسمان باسـی هـیچ شتێکی ئاهـەنگی تێهەڵدانەکـەی نـەکرد. دایـە بینـی بابـەو کاکـە بێتاقــەتن بــەڵام دیــاربوو مێشــکی زۆر ســەرقاڵ بــوو بۆیــە لــە کەسیانی نەپرسی. من هەستم دەکرد باوکم بـەو لێدانـە بێتاقـەت بـوو و بەخەفەتــەوە تەماشـای کاکـەی دەکـرد، بـەڵام دیـار بـوو هێشتا خەفەتی شێواندنی کاغەزەکانی مابوو و وەکـو جارەکـانی تر نەچوو بیکاتە باوەش‌و ئاشتی بکاتەوە.

دوایی زانـیم دایـە بەچـی سـەری قاڵـە. شـیرین خـانی دایکـی ژیلمانی هاوڕێم کە دراوسێمان بوو بە دایەی وتبوو شەوی هەینی، یـەعنی ئـەو شـەوەی بـۆ سـبەینێ هەینییـە، ئاهەنگەکەیـە. کـام ئاهەنگ؟ نەمزانی، بەڵام دیار بـوو دایـە دەیزانـی. ئـەو و شـیرین خــان زوو زوو دەچــوون بــۆ ئاهــەنگ. گــەورەکان حــەزیان لــە ئاهەنگە، ئاخ ئەگەر بزانن پلەیستەیشن چەند خۆشە.

ژیلمـانی هـاوڕێم خـۆی وا نیشـان دەدا کـە هـەموو شـتێکی دەزانی بـەڵام مـن دەمزانـی خـۆی فـش دەکـردەوە. ئـەو شـەوە تێپـەڕیو بـۆ سـبەی بـەیانی باسـی ئاهەنگەکـەم بیرکەوتــەوەو ویستم ژیلمان فشەی ترم بۆ بکات. قسەم لەگەڵ کـردو ئـەو وتـی

هەموو ڕۆژێك یەكێك لە وەزارەت شوو دەكات یان ژندەهێنێ و هەموو ڕۆژێك یەكێك منداڵی دەبێ، لەبەرئەوە هەموو ڕۆژێك ئاهەنگە. ژیلە خڕ درۆ دەكات، هەموو ڕۆژێك نەبوو، هەفتەی جارێك بوو.

شەوی ئەو ئاهەنگە شیرین خان هات. من لەتەنیشتی باوكم دانیشتبووم و كاكە لە ژوورەكەمان. كاكە هاتە دەرەوەو كە شیرین خان خۆی و سەری بەستراوی بینی بەخۆشەویستییەوە (خوا بمكوژێ ئەگەر بزانم بەڕاستی بووبێ یان بەدرۆ) بانگی كرد:

—وەرە بۆ لام ، وەرە ئالان گیان.

كاكە شەرمی دەكردو شیرین خان هەڵساو كردییە باوەش. چەناگەی گرت:

—ئالان گیان. ئەوە بوویتە مەلاش؟

تەریقبوونەوە كاكەی كوشتبوو. دایە چووبوو شتێك بۆ میوانەكەی بێنێ بیخواتەوە. هاتەوەو ئەو دیمەنەی بینی و هاوارێكی كرد:

—شیرین!

قۆڵی كاكەی بۆ لای خۆی ڕاكێشاو لەو ژنە دووریخستەوە. بابە بەگوێم چرپاندی:

—ئەگەر دایكت لە باوەشی ئەو شیرینە بتبینێ هیچ ناڵێ. دایكت تۆ بە پیاو نازانێ.

ڕاستە بە پیاوی نەدەزانیم بەڵام هەر وەكو كاكم پەلی ڕادەكێشام، من دایكم دەناسی. دایكم گوێی لە چرپەكەی باوكم نەبوو بەڵام زانی شتێكی خراپم پێ دەڵێ. ئەمجارە هاواری لەو كرد، هاوارێكی سووكتر بەڵام درێژتر:

—نەوزاااد!

بابە گوێی خۆی لەو هەڕەشەیە کەڕ کرد، لەجیاتی ئەوە پرسیاری کرد:

–ئەی کەی ئاهەنگەکەی منە؟

دایە بەبۆڵەوە:

–دەستمان پێکردەوە؟

بابە بەڕابواردنەوە:

–بەڕاستمە، من غیرە دەکەم.

شیرین بەپێکەنینەوە:

–ئاشنا! نەوزاد غیرە دەکات.

دایە بەهەڕەشەوە:

–شییریییین!

شیرین خان هەڵساو دایەی ماچ کرد:

–دەزانم، لەبەر منداڵەکان نابێ بەکەیفی خۆم قسە بکەم، وا باشە بڕۆم.

باش بوو ڕۆشت. من ڕقم لەو ژنە بوو، ڕقیشم لە کوڕەکەی بوو. هەرچەندە ژیلمان هاوڕێمان بوو بەڵام زۆر جار شەڕمان دەکرد. کوڕێکی خڕی ڕوومەت سوور بوو و هەمیشە بەدەنگی بەرزو بەدڵگەرمییەوە قسەی دەکرد. منو کاکە ڕقمان لە دایکی بوو کە جاروبار دەهاتو دایکمانی بە شەو لەگەڵ خۆی دەبردو ئێمەی لای باوکمان بەجێدەهێشت. بابەش دوای ئەو دەڕوشتو دەیوت بە دایکتان مەڵێن. دوایی کە دایکمان دەهاتەوە باوکمان لەبەردەممان سوێندی بۆ دەخوارد بۆ قومارکردن نەچوو بوو بەڵکو تەنها کاتێکی بەریئانەی خواردنەوەی لەگەڵ باوکی ژیلمانو هاوڕێیانی تر لە یانە بردبووەسەر. لانە زوو دەنوستو ئاگای لە هیچ نەبوو لەو شتانەی لە دەوروبەری کەلەلەسەرە

بچووکەکەی ڕوویـان دەدا. لانــە جـیقن! تــەنها ئـەو کاتــەی زووڕەزووڕی دەکرد بیرمدەکەوتەوە ئەو خوشکەمان هەیە.

فەرمانمان پێدرا وەکو لانە زوو بنووین تا لـە قوتابخانـە خـەو نەمانباتەوە. چووینە ژوورەکـەمان و هـەر یەکـەمان چووە سـەر سیسەمە تەختە یەك نەفەرییەکەی خۆی و پـێش ئـەوەی بنـووین بە ئالانم وت کە دەبێ بزانین ئەو شیرین خانە هەموو جارێك دایـە بۆ کوێ دەبات . کاکە (وا–وا)ی کرد:

–وتی دەچین بۆ ئاهەنگ.

من ئەمجارە بڕوام نەکرد:

–ئاهەنگی چی؟ هەموو هەفتەیەك ئاهەنگ؟ من بزانم دەچێتە ماڵی ئەو شیرین خانەو چەنەبازی دەکەن.

کاکە (وا–وا)ی کردەوە:

–ئەی بۆچی چەپەنازی لێرە ناکەن؟

من نەمدەزانی. ئینجا کوڕەکەیم بیرکەوتەوە:

–بۆچی لە ژیلمان نەپرسین؟

کاکە پێی خراپ نەبوو:

–بچۆ بە ژیلمان بڵێ بۆچی دایکی تۆ دایکی مـن بـۆ مـاڵی تـۆ دەبات.

من:

–ئەگەر بۆ چەنەبازی بێ ژیلمان پێمان دەڵێ.

ئەو:

–ئەگەر بۆ چەپەنازی بێ بۆچی ژیلمان پێمان ناڵێ؟

من:

–لەوانەیـە دایکـی بـەڵێنی پـێ دابـێ ئاهـەنگێکی تێهەڵـدانی پێشکەش بکات.

خۆم قەناعەتم بە لێکدانەوەیەکی لەم جۆرە نەبوو چونکە شت نەبوو ژیلمان نەیدەگێڕایەوە. کەواتە نەدەچوونە ماڵی ژیلمان بۆ چەپەنازی (وەك حاجی دەیوت).

تا ئەو ساتە ئەو پرسیارانەمان دەکردو لامان گرنگ بوون، بەڵام دوای چارەکێك بوون بە قسەی بێماناو بەدرێژایی شەوەکە هەر دووبارەمان دەکردنەوە. کاکە پرسیارەکانو وەڵامەکانو پێشنیارەکانی دووبارە دەکردەوە، منیش ئەوانەم دووبارە دەکردەوە. لەکۆتاییشو پاش کاوێژکردنی هەموو شتەکانمان قەپۆزمان ماندوو بوو و مێشکمان پەکی کەوت بەڵام توانیمان بڕیاری ئەوە بدەین سبەی قسە لەگەڵ ژیلمان بکەین. ژیلمان؟!

ڕقم لە ناوەکەشی بوو.

5

شـوێنکـەوتووان

ئـەو قسـەیەی شـەو کـە قسـەی مـن بـوو، ئـالان بـۆ ژیلمـانی دووبارە کردەوە:

—لەوانەیە دایکی تۆ هەڕەشەی لە تۆ کردووە قسە بکەی.

ژیلمان بۆڕاندی:

—نـەوەڵا وا نییـە، دایکتـان نایـەت بـۆ مـاڵی ئێمـە، دایکیشـم بەجێمدەهێڵێ.

ژیلمان خڕ بوو و کە هاواری دەکرد وامـدەزانی گوێرەکەیـەکی بچووکە. زۆربەی کات بەدڵگەرمییەوە قسەی دەکرد، زۆربەی ئەو زۆربەی کاتانەش دوو دەستی بەسـەر کەلـلـەسەری دەهێنـا وەك بڵێی توند بە سابوون دەیشت. لێم پرسی:

—ئەی بۆ کوێ دەچن؟

ژیلمان بەناڕەزاییەوە دەستی ڕاوەشاند:

—کاکە هەقم چییە؟

ژیلمان هەقی نەبوو بەڵام دڵنیا بووم شتێکی دەزانی. دەبوایە منیش بمزانیایە:

—ژیلە! بۆچی شوێنیان نەکەوین؟

پێی خۆش بوو، دیار بـوو حـاجیش پێـی خـۆش بـوو چـونکە ویستی لەگەڵمان بێ:

—منیش دەچم.

بەڵام حاجی بەکەڵکی ئەو ئیشانە نەدەهات، ژیلمان نەڕاندییەوە:

—بابە تۆ ئەوەندە درێژی پێمان دەزانن.

من پێش ئەو ویستم بڵێم کاکە بە کەڵکی ئەو ئیشە نایەت بەڵام ناڕەزاییەکەی ژیلمان پەشیمانی کردمەوە:

—بۆچی بەکەڵك نایەت؟ لەتۆ و لە کەلەلەسەرە زلەکەت باشترە.

حاجی بۆچوونی خۆی سەبارەت بە هاوڕێتیی ئێمە وت:

— لە دوو کەس سێ کەس باشترە (مەبەستی بوو بڵێ: دوو کەس لە سێ کەس باشترە). منیش باشە بچمو ئێوە (مەبەستی: باشە ئەگەر لەگەڵتان بچم). دایکی ژیلمان دایکێتی ئەویش دایکمە (نەمزانی ئەمەیان چییە).

کۆتاییەکەی بڕیارمان دا هەرسێکمان ئەو شەوە شوێنیان بکەوین، بەڵام مابوو بزانین چۆنو بەچی. ویستم سەیارەی کەسێکی ناسیاو پەیدا بکەین تا شوێنی سەیارەکەی ئەوان بکەوینو بزانین بۆ کوێ دەچن. حاجی بیری لەوە کردبووەوەو پێشمکەوت:

—چۆن سەیارەی کەسێك هەبێ بە سەیارەی ئەو دوای سەیارە ئەوان بین ئیتر بزانین بۆ کام شوێن دەچێ؟ (حاجی گیان دەچن! چۆن لە تاقیکردنەوەکانی قوتابخانە وەڵام دەدەیتەوە؟).

ژیلە لە مەبەستەکە تێگەیشتو هاواری کردەوە:

—نایەوێ، من دەزانم بۆ کوێ دەچن.

من دەمزانی ژیلمان شتێك دەزانێ، بەڵام چۆن تا ئێستا

بەرگەی گرتبوو باسی نەکات؟ ژیلمان شوێنەکەی وت:

–ئەوان دەچنە ماڵی وەزیرو لەوێ نان دەخۆن و قسەدەکەن و باسی ئیشی وەزارەت دەکەن.

دیارە ژیلمانە چەنەبازەکەمان هەرەشـەیەکی باشـی لێکرابـوو بۆیە تا ئێسـتا ئـەم شـتەی پـێ نـەدەوتین. لەوانەشـە دایکـی بـۆ داخستنی دەمی زلی تەماعێکی گەورەی خستبێتە بەر؛ مۆبایلێـك وەك ئەوەی باوکی. ژیلمان بۆ ئەو مۆبایلە ئامادەیـە خیانـەت لـە باوکیشی بکات. وتم:

–کەواتە تەنها ئەوە دەمێنێتەوە ماڵی وەزیر بزانین.

بێئەوەی چاوەڕێی وەڵامەکەیان بکەم وتم:

–بۆ منی جێبهێڵن. من قسە لەباوکم دەردەهێنم، ئەوە بۆ من ئاسانە.

ڕاستیشم کرد، زۆر بەئاسانی زانیم ماڵی وەزیر لەکوێیـە. پـێم وت باوکی کوڕێکی هاوڕێم زۆر ساختەچییەو کەتنێکی ناوەتـەوە، ئێستاش ئیشێکی بە وەزیر هەیەو دەیەوێ ماڵەکەی بزانێ. باوکم ناوونیشـــانەکەی پـــێ وتم، منـــیش وتم باشـــترە شـــوێنەکەیم بەنەخشـەوە لەسـەر کاغـەز بـداتێ چـونکە ئـەو باوکـەی ئـەو هاوڕێیەم زۆر دەبەنگە. مێشکی باوکم بەچی سەرقاڵە؟ خـۆ پێـی نەوتم چۆن دەکرێ ئەو پیاوە ساختەچی بێ‌و دەبەنگیش!

دایـە خواحـافیزیی کـردو ڕۆشـت. چـاوەڕێی بابـەشمان کـرد خواحـافیزیی خـۆی بکـاتو بـڕوات بـۆ ئـەوەی ئێمـەش بـڕۆین بێئەوەی خواحافیزی لە لانا بکەین، بەڵام بابـە مایـەوە. ئێمـەش سەعاتێکی ئاگراوی لەگەڵی ماینەوە. ژیلمـان دوو هـەزار مەسـجی بۆ ناردم‌و دوو هەزاری تری نووکەی بۆ کردم. هەموو جارێـك یـان وەڵامم دەدایەوە یان مەسجم بۆ دەنارد:

–باوکم نەڕۆشتووە.

زانیم دەبێ خۆم باوکم ڕەوانە بکەم:

–بابە گیان، وکو جاران نەچوویتە دەرەوە، ئەگەر لەبەر ئێمەتە گوێی مەدەرێ.

چاوی لە تەلەفزیۆنی پڕ گۆرانیو سەما لابردو بەگومانەوە تەماشای ئەو هەستە بەرزەی کردم کە یەکەم جارم بوو دەریببڕم. هیچی نەوتو ڕوویکردەوە تەلەفزیۆنەکە.

بابە نیازی نەبوو بڕوات، ئێمەش لەسەر ئاگر بووین. چارەمان نەبوو، چوومە ژوورەکەمو بە ژیلمانم وت پاش یەك دەقیقەی تر تەلەفۆنمان بۆ بکاتو داوا بکات بچینە ماڵەکەی چونکە تەنیایە. خێرا گەڕامەوە هۆڵەکەو لای باوکم دانیشتم. تەلەفۆنەکەم بۆ هاتو وتم باشە هەر ئێستا دێم، پرسیشم بە باوکم نەکرد.

باوکم وتی با ژیلمان خۆی بێ، منیش وتم ژیلمان گوناهە تەنیایە، باوکم دووبارەی کردەوە با ئەو بێ، وتم:

–تازە وەعدی پیاوم پێداوە کە دەچم، حەز دەکەی پێم بڵێ درۆزنە؟

www.zagros.org

باوکم لای سەیر بوو:

–دەتەوێ ئەوەم پێ بڵێی هەر دەبێ تۆ بۆ لای ئەو بچی ئینجا تەنیا نابێ؟ ئەی لێرە بۆچی تەنیا دەبێ؟

لەحاڵەتی وا موناقەشە مەکە چونکە بەڵگەکەت لاوازە، باسی شتی تر بکەو ئەو قسەیە لەبیری ئەو کەسە بەرەوە. من باسی بێتاقەتیی خۆمم لە ماڵەوە لە ماڵ کرد. زۆرم وتو دووبارەکردەوە تا سەرکەوتمو بابەم وەڕس کردو ناچار بوو بڵێ برۆ و بیبڕەرەوە بەڵام دوامەکەوە. ڕوومکردە کاکە کە لەناو قەنەفەکە ون ببوو و نەمدەزانی سەیری چیی دەکرد:

–حاجی مەلا هەڵسە بڕۆین.

باوکم وتی حاجی مەبە. پێم خۆش بوو قبووڵی نەکرد چونکە بە کێشەم زانی لەگەڵ خۆمانی بەرین، بەڵام حاجی کەوتە قسەو سوور بوو لەگەڵم بچێ. باوکم پێی لەزەوی چەقاند. حاجی بەگوێی من چرپاندی:

–من دەچم دەڵێم دەنووم، تۆ بوەستە لە حەوشە، من لەپەنجەرە دەچمە دەرەوە.

حاجی ئەوە تۆی؟!

چوومە حەوشەکەو لەو ئاستە وەستام کە پەنجەرە دوو تاکییەکەی ژوورەکەمانی لێبوو. تاکێکی پەنجەرەکە بەشی چوونە دەرەوەی ئالان بوو، بەڵام چونکە براکەم زۆر درێژ بوو لە حەفتا شوێن لەناو چوارچێوەی پەنجەرەکە قەد ببوو. تا لە پەنجەرەکەش ڕزگارم کرد پێویستی کرد حەفتا جار بالای بنوشتێنمەوەو ڕاستی بکەمەوە. باش بوو وەکو تەلی ئاسن لە دەستم نەقرتا. هاتە دەرەوەو لێم پرسی:

–ئەگەر باوکم زانی چیی پێ دەڵێی؟

(وا–وا)یەکی کرد تێنەگەیشتم چییە. وابزانم ویستی بڵێ لە لێدانەکەی ئەو ڕۆژە زیاتر نابێ.

چووینە بەردەمی ماڵی ژیلمان. بە تەلەفۆنێکی من هاتە دەرەوە، پاشان هەرسێکمان تەکسییەکمان گرتو بەرەو ماڵی وەزیر ڕۆشتین.

6

واقـوڕماوان

لـە کابینەیـەکی بچـووکی بـەردەرگا گەورەکـەی مـاڵی وەزیـر پاسەوانێك دانیشتبوو. جارێك لـە بـاوکمم پرسـی بۆچـی هەنـدێك ماڵ حەرەسیان لەبەردەمە. باوکم وتی پاسەوان بـۆ ئەوەیـە ئـەو پیاوە گەورانە لە پیاوە نزمەکان بپارێزن. لە باوکمم پرسی وەزیر چەند وەردەگرێ ئەویش پارەیەکی زۆری وت بیرم نـەماوە چـەند بوو. وتم کەواتە ئـەو پیـاوە کـە ئەوەنـدە مانـدوو دەبـێ‌و وەزیـر دەپـارێزێ زۆرتـر وەردەگـرێ. بـاوکم وتـی دنیـا بـەپێی عـەقڵی بچـووکی ئێـوە نـاڕوات، پارەیەکیشـی وت بـۆ مووچـەی ئـەو پاسەوانە ئەوەندە کەم بوو ئەویشم بیرنەماوە.

کەواتە ئەو شەوە ئەو حەرەسەمان بینی پیاوە بەرزەکەی ناو ئەو ماڵە بەرزە لەپیاوە نزمەکانی دەرەوەی ئەو ماڵە دەپـارێزێ. ئێمـە؛ مـن‌و حـاجی‌و ژیلمـان پیـاو نـەبووین، کەسـی خـراپیش نەبووین، بەڵام زانیمان ئەگەر لەو ماڵە بمانگرن بە کوڕی خراپمان دەزانن، لەبەرئەوە بەچرپە بە دوانەکـەی تـرم وت کـە دەبـێ زۆر بەوریاییـەوە بچـینە ژوورەوە. ژیلمـان دوو مشـتی تونـد کـردن‌و بۆکسێکی ئامادە کردو بەچرپەیەکی گڕەوە بۆڕاندی:

—تـــۆو ئـــالان حەرەســـەکە بگـــرن‌و مـــن بـــە بۆکســـێك دیبوورێنمەوە.

کێشام بەتەپڵی سەری:

—دەنگ بەرزمەکەرەوە، خۆ ئەمە فلم نییە.

کاکە (وا—وا)یەکی کردو ئەویش نەیتوانی بەچرپە قسە بکات:

—دەچینە سەر دیوارەکەو خۆمان هەڵدەین لە دیوارەکەو دەچین بۆ ئەو دیو دیوارەکە.

بەچرپە پێم وت:

—هەر دەبێ وا بکەین بەڵام تۆش دەنگ بەرزمەکەرەوە.

ژیلمان هەر بەچرپە گەرموگوڕەکەی وتی:

—بۆچی لەگەڵ خۆمان هێنامان؟ کەشفمان دەکاتو نەخشەکەمان بەتاڵ دەکاتەوە.

گوێم نەدایە ناڕەزاییەکەی. ئەو کەرە وایدەزانی سینەمایە. بە کاکەم وت:

—تۆ لەهەمووومان درێژتری، دانەوێرەوە تا بەسەر پشتت سەربکەوینو دوایی بەرزت دەکەینەوە.

کاکە گوێڕایەڵ بوو و زۆرم لا سەیر بوو کە لەم گەشتە ترسناکەمان دوودڵ نەبوو. ژیلمان بەسەر پشتی سەرکەوتو ڕقم لێی بوو کە بەسەر پشتی کاکەوە بینیم. پاشان خۆم سەرکەوتم. سەرخستنی حاجی لەقلەق زۆر ناڕەحەت بوو، سەرکەوتن بەسەر عەموود زەحمەتە بەڵام سەرخستنی عەموودەکە عەزابە. ژیلمان بۆڵەی کرد:

—نەدەبوایە لەگەڵمان بمانهێنایە. با بەجێیبهێڵین ئەگینا عەصابەکان پێمان دەزانن.

پێم وت وس بێ:

—دەبوایە تۆمان نەهێنایە کە ئەوەندە دەنگ بەرزدەکەیتەوەو وادەزانی فلم دەردەکەین.

ئـەو کێشــەیە پێـی وتم کـە باشــترین شـت ئەوەیـە بچـمەوە خوارەوە؛ لەخوارەوە کاکە سەرخەمو ژیلمان بۆ سەرەوە بـەرزی بکاتەوە، دواییش چارەیەك بۆ سەرکەوتنی خۆم بدۆزمەوە.

کارەکمــان ســەری گــرتو کەوتینــە ئــەودیو دیوارەکــە. هەرچەندە چـوونە خـوارەوە ترسـناکتر بـوو بـەلاَم ئاسـانتر بـوو. هەناسـەمان لـەخۆمان بڕیبـوو و بەسـەر نـووکی پەنجـە بـەناو باخەکە ڕۆشـتین. بەرامبـەر ئـەو شـوێنەی خۆمـان دیـوارێکی بـێ پەنجەرە بوو. تازە بوومە سەرۆکی تیمەکە هەرچـەندە دیـار بـوو ژیلمان حەزی دەکرد خۆی سەرۆك بێ. فەرمانم دا:

–ئەگەر بەلای دەستە ڕاست بـڕۆین دەچـینە لای گەراجەکـەو حەرەسەکە دەمانبینێ لەبەرئەوە بەلای چەپ دەڕۆین.

فەرمانێکی قۆڕ بوو! کەریش دەیزانی هەر دەبێ بەلای چـەپ بڕۆین. دوای ماوەیەکی زۆر زانـیم ئەگـەر بتـەوێ ببیتـە سـەرۆکی تیمێك نـابێ یەکـەم فـەرمانت شـتێك بـێ یـەك لـە سـەد ئەگـەری ناکۆکیی تیا هەبێ.

بـەلای چـەپ وەرچـەرخاینو بەوریاییـەوە بـەرەو نـزیکترین گۆشەی خانووەکە چووین. چواردەوری خانووەکە حەوشـەو بـاخ بـوو. بـەدەوری خانووەکـە سـووڕاینەوە تـا لەپەنجەرەکانـەوە تەماشـا بکـەینو بـزانین پیـاوە گـەورەکانی شـارەکەمان لـەکوێ دانیشــتوون. ئەگــەر بــەدەوری خانووەکــە بســووڕاینەتەوە دەکەوتینە پشتەوە. هۆڵی دانیشتن دەبوایە لەپێشەوەی ماڵەکـە بوایە نەك لەپشتەوە، بەلاَم بینیمان قەڕەباڵغییەکـە لـە ژوورێکـی پشــتەوەیە. پــەردەکانی ژوورەکــە بەشــی چـاوی پشــیلەیەك لاچووبوونو لەو کونەوە بەشێکی ناو ژوورەکەمان لێوە دیار بوو. گوێشمان لە پێکەنینو قسەکان بوو. ژیلمان بۆڕاندییەوە:

–ماڵەکەیان بەجێهێشتووەو هاتوونەتە پشتەوە.

ئالان تێبینییەکی بەجێی هەبوو:

–ئەوان نایانەوێ حەرەس ئەوان ببینێ.

سەرەتاتکێمان کرد بۆ بینینی هەموو ئەوانەی ناو ژوورەکە. نە دایکی خۆمو نە دایکی ژیلمانمان نەبینی. ماوەیەك وا ماینەوە تا لەپڕ بەشێکی پەردەکە لادرا و ئێمە خۆمان شاردەوە، ئافرەتێك بوو هاتو پەنجەرەکەی کردەوەو بێزاریی دەربڕی:

–ئۆۆف لەو هەموو دووکەڵە.

پیاوێك لەناوەوە توانجێکی تێگرت بیرم نەماوە چی بووە چونکە نەمزانی واتاکەی چییە. ئەوانەی تر پێکەنین. ئافرەتێکی تر تەعلیقێکی لێدا ئەویشم بیرنەماوە چی بووە چونکە مێشکم بۆ لای دەنگێکی تر چووبوو: دەنگی دایکی ژیلمان.

خۆمان لەخوار پەنجەرەکەوە شاردبووەوە. زانیمان ئافرەتەکە ڕۆشت. هەڵسایەنەوەو تەماشای ناوەوەمان کرد، ئەو بوو، دایکی ژیلمان بوو، ئەی دایکی من کوا؟ دایکی خۆم لەلایەکی تری ژوورەکە بینی. چی دەکات؟ چیی لەبەرە؟ دایکی ژیلمان نیوەڕووت بوو، نیوەی سنگیو نیوەی پشتی دیاربوو، جگەرەی دەکێشا، دایکی منیش هەروا بەڵام ئەو جگەرەی نەدەکێشا، لەباوەشی پیاوێك دانیشتبوو و پێدەکەنی. ڕاستە؟ خەو دەبینم؟ ئەوە دایکی منە؟

دوو چاوم هەڵگلۆفتن و زەقمکردنەوە، ئەوە؟ ئەوە؟ بەڵێ ئەوە! لەباوەشی پیاوێك دانیشتووە، پیاوێك بوو نەمدەناسی، نەمدیبوو، ئەوە باوکی خۆم نەبوو. پیاوێکی نەناسیا بوو و لەباوەشی دانیشتبوو. دەستی لەملی ئالاندبوو. سمێڵزلێکی سمێڵڕەشێکی گووپ خرپن، دەستی لە ملی ئالاندبوو و ڕووی لە

پیاوەکانی تر بوو و قسەی لەگەڵ دەکردن‌و بۆیان پێدەکەنی.

هیچ گومانێکم نەما، ئـەو بـوو. ئـەو بـوو. لـە ئاسمـان بـووم‌و بەربوومە خوارەوە، لە کۆڵان یاریم دەکردو کاتێك بەپێکەنینـەوە گەڕامەوە ماڵ وتیان دایکت مـردووە. بـەڵام نـەخێر! مردنـی ئـەو شتێکی باش بوو، دەبوایە من بمردمایە. بریا کـە لەسـکی بـووم‌و تەمـەنم دوو ڕۆژ بـوو مـنی لەباربچـوایەو بکەوتمایـە ئاودەسـتی ماڵەکەمان.

7

هەڵاتن

وڕ ببوووین‌و نەماندەتوانی لەو شوێنە لابچین. نەفرەتمان دەکرد بەڵام تەماشامان دەکرد. وەکو کەسێکمان لێهاتبوو بەرەو مردن دەیبەن‌و چاو بۆ چەقۆی سەربڕینی زەق بکاتەوە. پیاوەکان‌و ژنەکان قسەیان دەکردو پێدەکەنین. چوار کەس لەسەر مێزێك قوماریان دەکرد. پیاو و ئافرەت دوو دوو و سێ سێ پێکەوە بوون، وەستابوون‌و دانیشتبوون، قسەیان دەکردو پێدەکەنین. دووکەڵی جگەرە ژوورەکەی پڕکردبوو. ئەو پەنجەرەیەش کە بۆ دەرکردنی ئەو دووکەڵە کرابووەوە ڕێگەی بە قسەکان دەدا بێنە دەرەوەو بیانبیستین. پیاوێکمان بیست باسی کچێکی وەزارەتی دەکرد، پیاوەکە بە سەروکەلـلەی لە وەزیر دەچوو. لەسەر قەنەفەیەکی تاك لەناوەڕاستی ژوورەکە دانیشتبوو. پاڵی دابوو بە قەنەفەکەو دوو دەستی لەسەر دوو قۆڵی بوون، جگەرەیەکیش لەنێوان پەنجەکانی بوو. پیاوەکە بەفیزەوە سەری بۆ ئاسمان بەرزکردبووەوەو تەماشای دەزووە لوولخواردووەکانی دووکەڵی جگەرەکەی کرد کە بۆ بنمیچی ژوورەکەی دەیناردن. پیاوەکە ئەوەی دەکردو ناوی کچێکی برد کە چەند مانگێك بوو خۆی لێی دوورەپەرێز کردبوو بەڵام دوایی خستییە داوەکەوە. باش نەمبیست چی‌و چەندی بەو کچە دا،

بەڵام بیستم پیاوێکی تر لە سووچێکی ژوورەکەوە هاواری کردو بەڕەخنەوەو وتی زۆرت داوەتیّ، وتی من تەنها هاندێکی مۆبایلو دوو کارتی دە دۆلاریم دابوویە (ئەو هاندو کارتانەی بە دڵسافیی خۆمان تەماشامان دەکردن بۆ ئەم شتانە بەکاردێن؟!) ئینجا وتی من بەپارەی خۆم ئەوەم داوەو وەکو فلان پیسکە نیم وەزارەت بەکاربهێنمو ئیجازەو موکافەئەو ئیفاد بۆ کچەکان بنووسم (ئەو وشانەم ناسییەوە چونکە باوکمو دایکمم دەبیست ناویان دەبردن).

یەکێکی تر وتی کچێکی دەناسی بۆ خۆشیی خۆی لەگەڵی بوو و داوای هیچی نەدەکرد. مەزادێکی وام بینیبوو کاتێك لەگەڵ باوکم (ئای ئەگەر باوکم بیزانیایە!) چووبووین شتێك بکڕین. خەڵکێکی ئاسایی بوون، وەکو ئەوانەی ناو ئەو ژوورە جلی گرانیان لەبەر نەبوو. ئەو کەسەی هاواری بۆ مەزادەکە دەکرد پیاوێك بوو لەو جۆرە کەسانەی کە پیاوەکانی ناو ئەم ژوورە بە پیاوی نزمیان دەزانی، پیاوێك بوو بە پانتۆڵێکی کۆنی خاکی یان بە شەرواڵێك لەهەمان ڕەنگ (بیرم نەماوە) هاواری دەکرد:

–دە دۆلار. دە دۆلار. کێ زیاتر دەدات؟

ئەوەی لە ژوورەکە بینیم کەمکردنەوەی نرخ بوو، هەروەها مەزادیش بوو، ئازایەتیو لێهاتوویی زیاد دەکران، کێش بەکەمتر ئەو کچانەی دەستدەکەوتبوو.

ڕەوتی قسەکان گۆڕانو باس هاتە سەر پارە، ئەوەی وتی هیچی بۆ ڕابواردنی خۆی نەداوە دەیویست ئازایەتی ئەو کەسانەی شتیان بەو کچانە داوە کەمبکاتەوە:

–هەر کەس زۆر بدات زۆرتریشی لە وەزارەت دەستکەوتووە. ئازایەتیو زیرەکی خۆش بێ.

باسی پارە گەرم بوو و هەر یەکێك باسی ئەوەی تری دەکرد کە چەندی بەخشیوەو چەندی وەرگرتووە، ئەمجارە بۆ پیاوان‌و لە پیاوان. باسی پرۆژەو شتی لەو جۆرەیان دەکرد، توانجیان دەگرتە یەکتر:

—بەئێمە دەڵێی؟ دەزانین لەگەڵ کێ شەریکی. ئێمە لەوسەرییەوە هاتووینەتەوە.

ئەوەی ڕووی قسەکە لەو کرا ڕووی کردە یەکێکی تر:

—ئەی بۆ باسی ئەم ناکەن؟ بودجەی بۆ هینی یابانی وەرگرتبوو و هینی چینی کڕیبوو، با نەڵێم چییە. لیژنەی وەرگرتنیش بەشێکیان هەیە.

کەس تەریق نەدەبووەوەو کەس بەوی تری نەوت تۆ درۆ دەکەی. هەموو پێدەکەنین، پێکێ عەرەق بە دەستێك، جگەرە بەدەستەکەی تر. تەنها خواردنەوەو دووکەڵ‌و پێکەنین بوو. جاروباریش کە دەستێك بەتاڵ دەبووەوە خاوەنەکەی خەریکی دەکرد بە گۆشتی ئافرەتێك.

هەقم چییە؟ گرنگ ئێستا ئەوەی لەوبەرەوە لە باوەشی ئەو پیاوە دانیشتبوو، چۆن ملی لە قۆڵی ئەو پیاوە ئالاندبوو و بۆی پێدەکەنی ئەویش مژی لە جگەرەکەی دەداو پەنجە خڕەکانی لە لەشی چەقاندبوو.

لەپڕ دایکی ژیلمان هەڵسا، بەرەو دەرگاکە ڕۆشت‌و دەستی پیاوەکەی ڕاکێشا. پیاوەکە نیوە هەڵسانێك هەڵساو جگەرەکەی کە نیوە سووتابوو لە دڵی تەپڵەکەکە کوژاندەوە، تەواو ڕاست بووەوەو شوێنیکەوت. ژیلمان بۆڕاندییەوە:

—بابزانین بۆ کوێ دەچن.

شوێنی ژیلمان کەوتین بۆ پەنجەرەی تەنیشت، پەنجەرەی

هەمان ژوور بوو، ئینجا بۆ پەنجەرەکەی تەنیشتی ئەو. ئەوەیان ژوورێکی تر بوو. درزێکی ناو پەردەکانمان بەس بوو بۆ ئەوەی بزانین ئەو پیاوە چی لەگەڵ ئەو شیرین خانە دەکات. ژیلمان توند دوو دەستی بەسەر کەللەی زلی هێنا وەك بەتوندی بیشوات‌و بۆڕاندییەوە:

—ئەو قەحبەبابەم بینیوە بۆ ماڵمان دێ‌و هەموو جارێك دایکم دەیناردم بۆ لای ئێوە.

لێم پرسی:

—ئەی باوکت؟

بۆڵەیەکی توندی کپی کرد:

—ئەو بێئەخلاقەی باوکم پێش هاتنی پیاوەکە ماڵەکەی بەجێدەهێشت. ئێستا بیرمکەوتەوە. ڕۆژێك ئیشی هەبوو و نەڕۆشتبوو دایکیشم پێی وت دەی دڕکی مەم‌و زین چۆڵی بکە.

دەنگی ژیلمان بەس بوو بۆ ئەوەی دوانی ناو ژوورەکە هەست بە شتێك بکەن. پیاوەکە هاتە بەر پەنجەرەکەو پەردەکەی لادا. باش بوو ئەو سەیری سەرەوەی دەکردو ئێمە لە بەشی خوارەوە پەنجەرەکەوە بووین. خێرا خۆمان دانەواندو نقەمان لە خۆمان بڕی. ئەو نەختەی ئەو پیاوەم تیا بینی بەس بوو بۆ ئەوەی وێنەکەی وەکو بنێشت بەمێشکم بچەسپێ. تەنها دەرپێیەکی کورتی سپیی لەپێ بوو، کەمێك کورتە بالابوو و ورگی نەختێك دەرپەڕیبوو، ناوکی زۆر گەورە بوو و لە چاوی جنۆکە دەچوو، مەمکی بەسەر سنگی شۆڕبووەوە، سمێڵی ڕەش‌و قژێکی ڕەشی هەبوو. بەکورتی بەو ڕووتییەو بەو دەموچاو و لەشولارە لە گوو دەچوو.

پیاوەکە هیچی نەبینی‌و پەردەکەی بەلادراوی بەجێهێشت.

گوێمان لە دەنگی دایکی ژیلمان بوو:

—حیزەکە، پەردەکەت لەبیرچوو.

پیاوەکە گوێی نەدایەو نەگەڕایەوە لای پەردەکە. بە ژیلمانم وت:

—باوکت بەو ناشیرینییەی خۆیەوە سەد قات لەمە جوانترە. دایکت لەگەڵ ئەو گووە ڕەشە دەرپێ سپییە ڕادەبوێرێ.

ژیلمان بۆڕاندی:

—ئەی دایکت لەبیرچوو؟ نەتبینی لەباوەشی کێ بوو؟

تووڕەبووم و قۆڵم لەسەری ئاڵاندو بۆکسم بە تەپڵی سەری کێشاو بەکپی هاوارم کرد:

—باسی دایکم نەکەی.

گوێم لە هاواری ناڕەزایی ژیلمان بوو لەژێرەوە دەهات:

—ئای لەوە ! ئای لەوە ! خۆ دەڵێ باسی دایکم مەکە !

بۆ یەکەم جار گوێم لە دەنگی ئالان بوو. ئالان و دەنگەکەی وەکو قەبر هێمن بوون:

—بچین دایکمان بدۆزینەوە.

بەهۆی تووڕەبوون و بۆڵەو شەڕەکەمانەوە ئاگامان لە دەنگمان نەبوو. گوێمان لە دەنگی پاسەوانەکە بوو بەرەو لای ئێمە دەهات:

—کێیە لەوێ؟

بەرلەوەی بگاتە لامان و بێئەوەی هەست بەخۆمان بکەین بەپەنا دیوارەکە خۆمان گەیاندە پشتی گۆشەی ئەو دیوارەو لەوێوە بۆ ناو درەختەکانی باخەکەو خۆمان دا بە چیمەنی باخەکە. باش بوو کە ئێمە چووینە ناو درەختەکان وەزعمان لە پشیلەیەکی بێئاگا تێکداو ڕایکرد. پشیلەکە هاتە فریامان و خۆی

نیشانی پاسەوانەکە دا. پاسەوانەکە جنێوێکی بە پشیلەکە دا بەلاّم دیاربوو لەبەر ئەوەی سەیری ناو ژوورەکەی دەکرد بەپێویستی نەزانی شتێکی تێبگرێ. گوێمان لێ بوو بەئەسپایی جنێوی بە گەلۆقنگی ئەو پیاوە دەدا کە خەریکی دایکی ژیلمان بوو.

زانیمان کە دەبێ بڕۆین، ئەی چۆن منو حاجی بزانین دایکمان چی دەکات؟ ئێمە دەمانویست بزانین، ژیلمانیش حەزی دەکرد، بەلاّم هەر دەبوایە بڕۆشتینایە. هەر لەشوێنەکەی خۆمانەوە بەسەر دیوارەکە سەرکەوتینو خۆمان خستە ناو کۆلاّنەکە.

تا گەیشتینە مالّەوە کەسمان قسەیەکمان نەکرد. منو حاجی ئۆمێدمان هەبوو کە ئەوەی دایکمان کردبووی تەنها ئەوە بووبێ کە لەوێ بینیبوومان. ئەوە ئاواتو هەستی من بوو. حاجی ئەوەی نەوت بەلاّم من ئاگام لە دلّی بوو.

8

پەشیمانی

بەوڕی گەیشتینەوە ماڵ. لە باخەکە یارمەتیی ئالانم دا بۆ هاتنە ناوەوە وەك چۆن یارمەتیمدابوو بۆ چوونە دەرەوە. ئالان چووە ناوەوەو من لە دەرگاوە خۆم کردە ژوورەوە. باوکمان ئەو وڕییەی بینیمو لێی پرسیم چیمە، یەکسەر درۆیەکم بۆ هات:

–شتێکی خراپم لە ماڵی ژیلمان خواردووەو سکم پێی تێکچووە.

تازە لەمڕۆ بەدواوە دەبوایە وەکو گەورەکان درۆ بکردایە، بەڵام کەی درۆی ئێمە لە هی ئەوان دەچێ؟

باش بوو باوکم باسی دوکتۆرو نەخۆشخانەی نەکردو پێی وتم بڕشێمەوە. بەقسەم کردو چوومە سەر دەستشۆرەکە. بەدەنگی بەرز ئۆع ئۆعم کرد تا باوکم بیبیستێ. لە دڵی خۆشم بە ئالانم وت:

–ئەگەر باوکمان لەوێ بوایە ئەو بەڕاستی دەڕشایەوە.

باوکم هاواری بۆ کردم:

–چیت خواردبوو؟

هاوارەکەم بۆ ناردەوە:

–پیتزا.

هەر ئەو پیتزایە بوو ئیتر باوکم یەك قسەی لەگەڵ نەکردم.

بەختی خۆم لانە جیقەن تا ئەو کاتە تەپاوتلی دەداو خەوی لێنەدەکەوت بۆیە هاتە لای باوکیو بە قسە سەرقاڵی کرد.

کات تێپەڕیو خانمی ناو ئاهەنگ بەدڵی خۆی لەو ئاهەنگە هاتەوە. کە گوێم لە دەنگی دەرگاکە بوو مێشکی خۆمم گوشی تا بیرمبکەوێتەوە کاتی ترکە لەو ئاهەنگانە دەهاتەوە حاڵی چۆن بوو؛ وەکو کاتی تر پێدەکەنیو ڕووی خۆش بوو یان هەستی بە تاوانباری دەکردو بەشەرمەوە تەماشای باوکمو ئێمەی دەکرد؟

بەرلەوەی هیچم بیربکەوێتەوە ئەو هاتە ژوورەوەو بینیم دەم بە زەردەخەنەو بەزەوقەوە دێتە هۆڵەکە. بەخۆشییەوە جانتاکەی دەستی دەخولاندەوە. ئەو دەستەی بەرزکردەوە کە جانتاکەی هەڵگرتبوو هاواری بۆ کردین:

—چۆنن پیاوەکانی ناو ماڵ؟

پیاو؟ باوکیشمان پیاو نەبوو. باوکمان هاوارەکەی بۆ سەندەوە:

—ئاهەنگێکی خۆش.

خانمی ناو ئاهەنگ تێبینییەکی هەبوو:

—کەی لەدەرەوە هاتیتەوە؟

وەڵامی دایەوە:

—نەڕۆشتم تا بگەڕێمەوە.

چاوم لێبوو دایکم بەپێکەنینەوە چاوێکی لێ داگرت (خەریك بوو بەهرەی تێبینیی وردم بۆ دروست دەبوو):

—دەتەوێ بڵێی خۆت لە ماڵ نەدزییەوە بۆ لای هاوڕێیە قومارچییەکانت؟

باوکمان بەسەر ئاماژەی بۆ کردم:

–کوڕەکەت لەجیاتی من چووە دەرەوەو قوماری کرد.

ئەمجارە دایکم هەڕەشە کۆنەکەی لە باوکم نەکردو هاواری بۆ نەکرد: نەوزااااد.

هەندێ قسەی بێمانای تریان کردو من قیژم لە دوو گوێچکەی خۆم دەکردەوە کە ئەو قسانەم دەبیست. ئەوەمان بینی کە بینیمان، دایکیشمان بەوپەڕی زەوقەوە گەڕایەوە ماڵەوە، هیچ نیشانەیەکی پەشیمانی یان تاوانباریشی پێوە دیار نەبوو. تەماشای ئالانم کرد (کە هاتبووە هۆڵەکە گوایە خەوی لێنەکەوتبوو) تا بزانم هەست بە چی دەکات. حاجیم بینی بەوڕییەوە تەماشای بنمیچی ژوورەکەی دەکردو ئەو قوپاوییەی دوو ڕوومەتی قوپاوتر بوون، وەکو کەسێکی فلمی کارتۆنی لێهاتبوو کوتەکێك لە سەری دراوەو چۆلەکەکان بەدەوری سەری دەخولێنەوەو دەجریوێنن.

ئینجا بیرمکەوتەوە؛ هەر کاتێك دایە دەگەڕایەوە بەکەیفەوە دەگەڕایەوە بەڵام کەسمانی ماچ نەدەکرد، خێرا دەچووە ژوورەکەی‌و جلی ناوماڵی دەکردەبەرو زۆری پێنەدەچوو خەوی لێدەکەوت. ئەمشەویش هەروا بوو، منیش‌و حاجیش سەرو شەقێکمان لە قنگی خۆمان هەڵدا تا بچینە ژوورەکەمان. لانە کە هێشتا لە هۆڵەکە مابوو پرسیارێکی گرتە پشتم:

–چیت خواردبوو؟

سەرەتا نەمزانی باسی چی دەکات، ئینجا درۆکەم بیرکەوتەوە کە وتبووم شتێکی خراپم خواردبوو. درۆیەکی ترم کرد:

–گەس.

ئەو نەوسنە بەرلەوەی باوکم بپرسێ ئەو پرسی:

–ئەی نەتوت پیتزا؟

لانە جیقن.. کە بیستووتە بۆچی دەپرسیتەوە؟ بەڵام هەر ئەمشەو درۆکردن لام ئاسان بوو. وەڵامی ئەو بێئاگایەم دایەوە:

–من گەس‌و حاجی پیتزا.

وڕی لەبیری بردبوومەوە کە باوکم نەیدەزانی حاجی لەدەرەوە بوو، قسەکەم وت‌و هەر ئەو چرکەیە دەرکم بەو هەڵەیە کرد. خۆم ئامادە کرد بۆ پرسیاری چاوەڕێکراوی باوکم بە درۆیەکی تر: حاجی لە خەو پیتزای خواردبوو، بەڵام باش بوو باوکم نەیپرسی چونکە دیار بوو وایزانی گاڵتەوگەپی منداڵانە. لانە ڕستەکەی منی بەدڵ بوو کە وتم ((من گەس‌و حاجی پیتزا)) بۆیە کەوتە هاواکردن‌و پێکەنین‌و هەڵبەزینەوە :

–حاجی پیتزا! حاجی پیتزا!

منداڵ چەند گوناهە! ئێمەش وەکو ئەو منداڵ بووین بەڵام ئەو شەوە لەپڕ گەورە بووین، زۆر گەورەتر بووین.

9

نامۆکـــان

ئەو شەوە تا درەنگ منو ئالان لەسەر جێگە قسەمان لەگـەڵ یەکتر دەکرد. ویستم دڵنەوایی خـۆمو حـاجی بدەمـەوە. پـێم وت لەوانەیـە دایکمـان تـەنها لەباوەشـی ئـەو پیـاوە دانیشـتبێ بۆیـە کاتێك گەڕایەوە هیچ جۆرە پەشـیمانییەك بـە ڕووی‌و دەنگییـەوە دیار نەبوو. تەنانەت بۆچوونێکی سەخیفیشـم بـە حـاجی وت کـە لەوانەیە ئەو پیاوە خزمێکی نزیکی خۆمان بـێ‌و ئێمـە نایناسـین، ڕەنگە مامی یـان خـاڵی دایـە بـێ یـان شـتێك لـەو بابەتـە. ئـالان قسـەیەکی لـەوە مـەعقوولتر کـرد، ئـەو وتـی لەوانەیـە دایکمـان بەدزییەوە شووی بەو پیاوە کردبێ‌و دوو مێردی هەبێ وەك چۆن هەنـدێ پیـاو دوو ژنیـان هەیـە. خـوا بکـات شـووکردن بـێ. ئـای حاجی! تۆی لە من بەتەمەنتر لە خۆم بەمنـداڵتر دەزانـی کەچـی بـــە یـــەك شـــەو بوویتـــە شـــایەنی تەمـــەنی خـــۆت. کۆتـــایی قسەکانیشمان بڕیار بوو جارێکی تر بچینەوەو ڕاستییەکە بزانین.

بەیانییەکەی هەر ئەوەندە ئەو نیازەم بە ژیلمان وت بۆڕاندی: بـــەبێ مـــن ناچـــن. هەڕەشـــەکردنو هـــەوڵی پەشـــیمانکردنەوە سوودیان نەبوو. ئینجا نۆرەی خۆی بوو هەڕەشە بکات کە باسـی هەموو شتێك بۆ دایکمانو باوکمان بکات.

هەفتەکە تێپەڕی‌و نۆرەی ئاهەنگێکی تر بـوو. بـۆ نەهێشـتنی

گومانیش شـەوانی ئـەو هەفتەیـە بـەردەوام یـان مـن لای ژیلمـان دەبووم یان ئەو دەهاتە ماڵمان. بە ژیلمانیشـم وت ئـەو هەفتەیـە گوێچکە زلەکانی زلتر بکاتو گوێ لە دایکی بگرێ تـا پێشـوەخت بـزانین کـەی ئاهەنگەکەیـە. دەشـبوایە دوای ئـەوە وامـان رێکبخستایە شەوی ئاهـەنگ نۆری مـن بـێ بچمە مـاڵی ژیلمـان. ژیلمان دڵـی بـەو نەخشـەیە خـۆش بـوو و وایـدەزانی ئەکتـەرێکی سینەمایە. ئەو کەرە! ئێمە نەخشەمان دانابوو تەماشـای دایکـی بکەین کەچی کەیفی بەو ئیشە دەهات.

شەوی ئاهەنگەکە هاتو هیچ بەربەستێك نەهاتە بـەردەممان. وەکو جارەکەی تر ئالانم لە پەنجەرەکە دەرباز کردو هەر سێ بـە تەکسی چووینە لای ماڵی وەزیرو ئەمجارە لە سەرکەوتنو چوونە خوارەوە شارەزا ببووین. ئەو شارەزاییەی خۆمان خستە گەڕ بـۆ ئەوەی بێ دواکەوتن بچینە حەوشەی پشـتەوەی خانووەکـەو لـە پەنجەرەی ئەو ژوورەوە تەماشای ناوەوەی بکەین.

وا دیار بوو ئەمجارە دایکی ژیلمان گڕی گرتبوو و پەلـەی بـوو چـونکە بینیمـان دەسـتی پیـاوێکی تـری گرتبـوو، پیاوێـك بـاڵای بەرزتر بوو و تا ڕاددەیەك ئەسمەرتر بوو و پێکـەوە دەگەڕانـەوە ژووری دانیشتنی ئەو پیاو و ئافرەتانە. شیرین خـان پەلـەی بـوو یان فێر بوو شەوانە لەگەڵ چەند پیاوێك خەریك بێ؟ شێوەی ئەو پیاوە باشتر بوو لەو گووە ڕەشە دەرپێ سپییەی جارەکـەی تـر، بیرم مابوو چۆن بانگی کرد: حیزەکە. ئەوانەی ناو ژوورەکـە ئـەو جووتەیان بینیو کەوتنە گاڵتەکردن لەگەڵ پیاوەکە:

—زۆر خێرابووی.

پیاوەکە شوێنی سمێڵی سڕییەوە، دایکی ژیلمانیش لـەجیاتی ئەو وەڵامی دایەوە:

—ئەی نابێ بیسەلمێنێ کەڵەشێرە.

قسەکە هی پێکەنین نەبوو بەڵام هەموویان پێکەنین. گوێمان لەو کەلـلەزلەی شێوە وەزیرە بوو:

—کەڵەشێر؟ کەڵەشێرەکانی وەزارەت بەم دوودەگییە فێرن.

ئەو پیاوەی قسەکەی پێوترا دەمی کردەوەو قاقا پێکەنی:

—ها ها ها.

گوێم لە دەنگی دایەش بوو پێدەکەنی، ئینجا قسەیەکی کرد لەشوێنی خۆم وشکی کردم. بینیم بە لەنجەولارەوە بەرەو ئەو کەلـلەزلەی شێوە وەزیرە دەڕوات، خۆی بۆ دادەنەوێنێتەوەو باوەش بە ملی بەرازی دەکاتو دەموچاوی لە سەری کەلـلەگامێشی نزیك دەخاتەوەو پێی دەڵێ:

—بۆچی نایەت فەحسێکت بکەم؟ کێ ناڵێ تۆش دوودەگی نیت.

هەموو بەدەنگی بەرز پێکەنین، ئەویش دووکەڵی جگەرەکەی بەفیزەوە لە دەمی بۆقییەوە بۆ سەرەوە هەڵداو پێکەنی، ئینجا نوقورچێکی لێگرتو پێی وت:

—تۆ فەحسم بکەی ڕازیم.

هەموو خوێنم بوو بە سەهۆڵ، نەختێکی ترم بەس بوو تا هەموو لەشم ببێتە بەرد. نەخێر ئەمە ڕاست نییە، ئەمە خەوە. سەرم کێشا بە قەراغە ڕەقەکەی پەنجەرەکە بەڵکو خەبەرم بێتەوە. بەڵام من لەهەمان شوێن بوومو هەمان دیمەن دەبینم. ئاوڕم بۆ ئالان دایەوە تا ببینم هەستی بە چی دەکرد. هیچ شتێکم بەڕوویەوە نەبینی. ئەو لەفافەش کە هێشتا لەسەری نەکرابووەوە وەکو کەسێکی لێکرد لە هەسارەیەکی دووری ئاسمانەوە هاتبێ. لەدڵم هاوارم لێکرد: ((تۆ چیت؟ هەست بەم

نەگبەتییە ناکەی بەسەرمان داباریوە؟)).

لەپڕ جووتەکە هەڵسانو چوونە دەرەوە. وەکو دایکی ژیلمانیش لە جارەکەی تر چوونە ژوورەکەی تەنیشت. ژیلمان بەگوێم چرپاندی:

—بۆچی ناڕۆی تەماشای دایکت بکەی؟

بۆکسێکم بە دەموچاوی کێشاو تەختی زەویم کرد، لەگەڵ ئەوەش هەڵسامو ڕۆشتم، کاکە بەو بێدەنگییەی لە گۆڕستانی خواستبوو شوێنمکەوت.

لەخوارەوەی پەنجەرەکە دانیشتین. بینیم ژیلمان دەهاتو دەموچاوی کە بۆکسەکەی بەرکەوتبوو دەخوراند. پەنجەکانم لە قوڕگی توندکردنو سەریم بە دیوارەکەوە نووساند:

—ئەو سەرە زلەت بۆ دەتەقێنم ئەگەر بەرزبکەیتەوە.

ناچار بوو گوێڕایەڵم بێ. ئەو سەری نەجووڵاند بەڵام من دوو جار سەریم بە دیوارەکە کێشا. گوێمان لە دەنگی دایە بوو بە پیاوەکەی دەوت:

—پەردەکە دادەرەوە.

گوێشمان لێبوو پیاوەکە دەڵێ:

—نایەوێ.

دیارە ئەو بێئەخلاقە حەزی دەکرد هەست بکات پەردەکە لاچووەو کەسێك سەیریان دەکات، کەسێك سەیری گەلۆقنگی حیزی دەکات.

کاکە لەسەر ئەژنۆ دانیشتو دوو دەستی خستە سەر قەراغی پەنجەرەکە. دەموچاوی بە شووشەی پەنجەرەکەوە نووساندو تەماشای ژوورەوەی دەکرد. کراسەکەیم ڕاکێشا تا دانیشێ بەڵام موویەکیش نەجووڵا. دەبوایە لە یەك کات هەوڵم بدایە کاکە

دانیشێتەوەو ژیلمان لە شوێنی خۆی هەڵنەسێ. ژیلمان بەکپی دینەڕاند:

—با تەماشا بکەم.

قۆڵم لەسەری ئالاندو کەوتمە لێدانی لەسەر تەپڵی سەر:

—بۆچی سینەمایە قەحبەباب؟

لەژێرمەوە بۆڕەی دەهات:

—ئەی بۆچی هێشتم سەیری دایکم بکەی؟

دیاربوو ئەمجارە، وەکو جاری پێشوو، دەنگمان بەرزتر بوو بۆیە گوێم لە دەنگی دایە بوو:

—کەسێك لەدەرەوە هەیە.

ویستی هەڵسێ و تەماشای پەنجەرەکە بکات، پیاوەکەش پێوەی نووسابوو و نەیدەهێشت بڕوات. دوایی ئەو زاڵ بوو و هەڵسا. بینیمان بەرەو پەنجەرەکە دێ، بەدیمەنەکەی خەریك بوو دەڕشامەوە.

نزیکتر کەوتەوە، بەڵام پێش ئەوەی بگات لەشوێنی خۆی وشك بوو و زریکەیەکی کرد. لەناو تاریکیی حەوشەکە دەموچاوێکی لێوە دیار بوو، دەموچاوێك بەپەنجەرەکەوە نووسابوو و سەری بە پەڕۆیەکی سپی بەسترابوو.

ترس لەشوێنی خۆی هێشتبوویەوە، ئینجا هۆشی بۆ گەڕایەوەو بەترسەوە چەند هەنگاوێك پاشەوپاش گەڕایەوە دواوە. کاکەی ناسییەوە، دیار بوو کاکەی ناسییەوە. دەموچاوێکی تریشی بینی. دەموچاوێکی ترە بەڵام دوورترە، خۆم بووم. منیشی ناسییەوە؟ نازانم، بەڵام ئەگەر ئەوەیان حاجیی کوڕی بێ کەواتە تارماییەکەی تر کوڕەکەی ترێتی.

ئالان لەسەر ئەژنۆ دانیشتبوو و دوو دەستی خستبووە سەر

قەراغی پەنجەرەکەو دەموچاوی بەپەنجەرەکەوە نووساندبوو و ئەو دەموچاوە وڕەی بەسەری پان ببووەوە. تەماشای دایکی دەکردو وەکو کەسێك بوو بیەوێ تێبگات چی لەو ژوورە ڕوودەدات تەماشای دەکرد. دایکی ئالان زریکەیەکی تری کردو هەنگاوێکی تر چووە دواوە. ویستی خۆی بە دوو دەستی خۆی داپۆشێ. چیت بۆ دەکەن ئەو دوو دەستت خانم، دوو دەستت شەرەفی خۆتو باوکمان ناگەڕێننەوە.

زانیم کە دەبێ خێرا ڕابکەینو لەو شوێنە نەمێنینەوە. دەبوایە بچووینایەتە ژوورەوەو وەکو پۆلیسێك تاوانبارێکی گرتبێ ئابڕووی هەموویانمان ببردایە، بەڵام نەخێر، تاوانبار خۆمان بووین، غەریب خۆمان بووین، ئێمە هەڵەمان کردبوو کە سنووری ئەم شوێنە بەرزەمان بەزاندبوو. ئێمە خراپین، دەبوایە ئێمە وەکو دز ڕامانبکردایە. ئەوان خاوەن ماڵ بوونو پیاو و ژنی چاك بوون، کەسی گەورەی ناو خەڵکەکە بوون، ئێمە چووبووینە ڕیزی ئەو خەڵکە نزمەی حەرەسیان لە بەردەرگا بۆ دوورخستنەوەیان دانابوو.

پیاوەکە وەکو بۆق بەرەو پەنجەرەکە کشا. ژیلمان وتی با ڕابکەین، منیش وتم با ڕابکەین، حاجیش هێشتا دەموچاوی بە پەنجەرەکەوە نووساندبوو و بەوڕپییەوە تەماشای دەکردو دەیویست تێبگات. پەلیم گرتو ڕامکێشا، هەڵمساندو پاڵم پێوە نا. لەپڕ کاکە تێگەیشت، لەپڕ زانی کە ئەویش دەبێ ڕابکات، زانی ئەو لێرە غەریبە، ئێرە شوێنی ئەو نییەو دەبێ ڕابکات پێش ئەوەی بیگرن.

خێرا بەرەو دیوارەکە ڕۆشتین. هاواری بۆقە ڕووتەکە بۆ پاسەوانەکان وەکو فیشەك دەیدا لەپشتمان. هێندە شپرز بووین

تــا بەســەر دیوارەکــە ســەرکەوتینو چــووینە خــوارەوە ســەرو گوێلاکی یەکترمان شـکاند. چـووینە کۆڵانەکـەو بەسـەر جادەکـە ڕامــان کــرد، وەکــو شــێت بەســەر جادەکــە ڕامــان کــرد. ڕاکــەن، ڕاکـەن، پیـاوە بـەرزەکانی نـاو خـانووە بەرزەکـە پێیـان زانـینو پاسەوانیان بەدواتان ناردووە تا ئێوەی دز بگرن. ڕاکەن، ڕاکەن، ئێرە شوێنی ئێوە نییە.

10

شـووره‌یـــی

له ماڵه‌وه گیرساینه‌وه‌و نه‌مزانی چۆن وه‌ڵامی بـاوکمم دایـه‌وه کاتێـك ئـــه‌و باوكـــه بێئاگایـــه بـــه‌ده‌نگێكی سه‌رخۆشـــه‌وه ئـــه‌و پرسـیاره‌ی کـرد کـه ده‌بـیٚ هـه‌ر که‌سـێك بیکـات کوڕه‌کـه‌ی بـه‌م وه‌زعه ببینیٚ:

–بۆ وا شپرزی؟

چـــه‌ند وشـــه‌یه‌کم وت خـــۆم نـــه‌مزانی چـــین‌و خـــۆم گه‌یانـــده ژووره‌که‌م. له‌پشتیشه‌وه باوکمم بیست لـه ئـالان ده‌پرسـیٚ چـۆن چۆته ده‌ره‌وه‌و هه‌مان ئه‌و پرسیاره‌ی له منی کرد له‌ویش ده‌کات ئه‌ویش وه‌ڵامـی ناداتـه‌وه‌و به‌سـووکی شـوێنم ده‌کـه‌ویٚ. نـه‌وه‌کو باوکیشم شوێنمان بکه‌ویٚ‌و جارێکی تر بپرسێته‌وه له‌ناو ده‌رگـای ژووره‌کـه وه‌ڵامێکـی تـری بـاوکمم بـه هـاوارێکی نزیـك لـه گریـان دایه‌وه:

–حاجی له‌گه‌ڵ ژیلمان شه‌ڕی بوو.

ده‌بوایـه بموتایـه لێـدانی خـواردووه، چـونکه حـاجی شـه‌ڕ ناکات، حاجی لێدان ده‌خوات.

بـاوکم هێنـده‌ی خواردبـووه‌وه بـه له‌قه‌لـه‌ق هـاتو ئـالانی وه‌سـتاندو له‌شـیی پشـکنی. خـوار چـاوی چـه‌پی کاکـه شـین ببووه‌وه. باوکم لێی پرسی:

–شوێنی ترت ئازاری پێگەیشتووە؟
ئالان نووزەیەکی کردو یەك وشەی وت:
–زۆر.

ترسام ئەگەر باوکم زۆری لەگەڵ بوتایە هەموو شتێکی باس دەکرد، ئەو کاتە کارەسات دەبوو. دەبوایە باوکمان هیچی نەزانیایە. خۆم بەخت کردو گەڕامەوە هۆڵەکەو بە ئالانم وت بچێتە ژوورەکەمان. ئالان ئاوڕی نەدایەوە، قاچی لە زەوی خشاند (ئەمجارە دوو ئەژنۆی کەمتر دەنوشتانەوە). چووە ژوورەوەو دەرگاکەی داخستەوە.

خۆم بۆ پرسیارەکانی باوکم ئامادەکرد کە دەمزانی یەکەمیان ئەوەیە کوێی تری لەشی ئالان بەر لێدانی ژیلمان کەوتووە. حەزم نەکرد باوکم بمدوێنێ. ئەوەی بینیم وای لێکردم حەز نەکەم یەك وشە لە یەك کەس ببیستم. لەگەڵ ئەوەش بەباشم زانی چاوەڕێی دایکم بکەم کاتێك دەگەڕێتەوەو ڕوویەکی مۆن و تووڕە؛ بەڵێ، ڕوویەکی پڕ هەڕەشەی پیشان بدەم. حەزم کرد لەبەردەمی بوەستم و دوو مشتم توند بکەم و سنگم بکەمەوەو دوو چاوی پڕ ئاگر لەو لەشە ناپاکەی بچەقێنم.

لە هۆڵەکە چاوەڕێم کرد. خواردنەوەو تەلەفزیۆن باوکمیان بێئاگاتر کردبوو. باشتر بێئاگابوو. نەمویست تاکو تاوانبارەکە دەگات هێندە لەگەڵ باوکم قسە بکەم و خۆم لە پرسیارەکانی بدزمەوە تا دادەمرکێمەوە. نەشمویست ناچار بم ئەو ڕاستییەی پێ بڵێم کە بەس بوو بۆ ئەوەی ئاگر بەربداتە هەموو ماڵەکە. بەڵام دەکرا باوکمان تا سەر وا بێئاگابێ؟ دەکرا تا دەمرێ و تا دەمرین خەڵەتاو بێ. نەخێر نەدەکرا، بەڵام نەشدەکرا پێی بوترێ. کەواتە با ئەمشەو کۆتایی بەو تاوانبارییە بێ. دەبێ

تاوانبارەکە ئەمشەو بڕیاری تەوبە بکاتو لەبەردەمی خۆمو کاکە بەگریانەوە داوای لێبوردنمان لێبکات. دەبێ ئەو بژاردەیەمان بداتێ کە پیاوی ماڵەکە بزانێ یا نا، ئەو کاتەش منو کاکە پێی دەڵێین لەبەر خاتری هێشتنەوەی ماڵەکە بە پیاوی ئەم ماڵە نالێین. بەڵام دەبێ سوێند بخوات ئەمە دوایەمین جار بێ. سوێند! ؟ سوێند بە چی بخوات؟ بە خوا؟ بە شەرف؟ نەخێر با سوێند بخواتو بڵێ خوا هەردوکتانم لێ بسەنێ، ئالانی لێ بسەنێ پێش من، ئەگەر جارێکی تر ئەوە بکەم، ئێمەش لەمەودوا چاودێریی دەکەین. ناهێڵین شەوانە بچێتە دەرەوە، یان لەگەڵ ئێمە دەبێ یان لەگەڵ باوکمان، وەزارەتیش هیچ، لەسبەینێیەوە نابێ بچێتەوە بۆ دەوام. دەبێ ئەم قسانەو لەوانە زیاتری پێ بڵێین، ئەگەر ڕازیش نەبوو بە پیاوی ماڵەکە دەڵێینو چش لەهەموو شەڕێك.

بەڵێ، دەبێ ئاوا قسەی لەگەڵ بکەین بۆیە تا دێتەوە نابێ ساردببمەوە، ئەگەر کەمێکیش ساردبوومەوە، ئەو کەمە بە نواندنی تووڕەبوون پڕ دەکەمەوە، ئەوەتا دەنگی دەرگای دەرەوەیە، با خۆم ئامادە بکەم.

دەرگای مەدخەلەکە دوای دەرگای دەرەوە کرایەوەو تاوانبارەکە هاتە ژوورەوە. چوومە سەر ڕێگاکەیو هەردوو مشتم توندکردنو سنگم بردە پێشەوەو دوو چاوی تووڕەم زەقکردنەوە. تووڕەبوونێکی لەوەش گەورەترم نواندو لەوە زیاتر دوو چاوم کردنەوە تا خەریك بوو هەردوکیان دەرپەڕن.

هاتو ئەو شەوقو کەیفەی جارانی نەبوو. بەڕوویەکی بۆرەوە بەلام تێپەڕیو تەنانەت نیوە ئاوڕیشی بۆ نەدامەوە. منی هەر نەبینیو بەرەو ژوورەکەمان ڕۆشت. دیار بوو منی لا گرنگ نەبوو

و دەیویست بۆ لای ئالان بڕوات، ئەو تەنانەت ئاوڕی لـە باوکیشـم نەدایەوەو سەلامی لێنەکرد.

کـەمێك لـەوەوپێش مـن دەترسـام زیـاد لەپێویسـت بـەڕووی بتەقمەوە کەچی لەشوێنی خۆم فش بوومەوە. وەکو سیسرکێکی تۆپیو کەسێك بە نەعلەکەی فلیقانـدبووی لەناوەڕاسـتی ژوورەکـە مامەوە. سـەرەڕای شکسـتەکەم زانـیم کـە نـابێ بەئاسـانی کـۆڵ بـدەم. ئـەمجارە هـەموو توورەبـوون‌و چـاو زەقکردنەوەکـەم بـا نواندن بێ. جووڵام‌و شوێنی کەوتم.

دەرگـای ژوورەکـەی کـردەوەو بـینی تاریکـە، گڵۆپەکـەی داگیرساند. چاوی بەناو ژوورەکە گێڕاو ئالانی نـەبینی. بـاش بـوو ئـالان لەژوورەکـە نـەبوو، بـاش بـوو یـان خـراپ نـازانم، نـەباش‌و نەخراپ. چووە ژوورەوەو ژوورەکەی بەچاو پشکنییەوەو حـاجی هەر دەرنەکەوت. لەناوەڕاستی ژوورەکـە بـوو و مـن لەپشـتییەوە بووم. لەپڕ ئاوڕی بۆ دامەوە:

—کاکت کوا؟

خۆم لەبیرچوو و خەریك بوو بەشێوەیەکی ئاسایی وەك چـۆن هیچ شتێك ڕووینەدابێ وەڵامی بدەمەوەو بڵـێم هـەر ئێسـتا لێـرە بوو، بـەڵام بیرمکەوتـەوە کـە ئێمـە ئێسـتا لـە حاڵـەتی جـەنگین. دیمەنەکـەی خـۆمم دووبـارە کـردەوەو دوو مشـتم تونـد کـردن‌و سنگم بردە پێشەوەو دوو چاوم زەقکردنـەوە. ئـەو بایـەخی بـەو شتانە نەداو لێی پرسیمەوە:

—براکەت چی لێکرد؟

بـەتوورەبوونێکی نیواونیـوەوە دوو مشـتە توندەکـەم بـەرز کردنەوەو وتم:

—تۆ چیت لە ئالان کرد؟ ئەی ئێستا بۆچیتە؟ بۆ ئەوەی..

هەر ئەوەندەم پێ بوو بیڵێمو قسەکەم تەواو نەکرد. ئەویش چاوەڕێی تەواوکردنی قسەکەی نەکردمو چووە دەرەوەی ژوورەکە، منیش وەکو تووتکە سەگێك بەکزۆڵییەوە شوێنی کەوتمو بێئەوەی هەست بە خۆم بکەم گلۆپەکەم کوژاندەوە. چووە ژوورەکەی لانەو هاتەوە دەرەوە، دیاربوو لەوێش نەبوو.

کەمێك لەناو هۆڵەکە وەستاو لەپڕو وەك شتێکی بیرکەوتبێتەوە ئاوڕی بۆ ژوورەکەی ئێمەی دایەوە کە دەرگاکەی کرابووەوەو لەناوەوە تاریك بوو. بەحەزەرەوە چووەوە ناو ژوورەکە. لەسەرخۆ بەرەو کەنتۆری جلەکانمان ڕۆشتو لەسەرخۆ دوو دەرگای ناوەڕاستی کردەوە؛ ئەو بەشە ڕەفەی نەبوو و قاتو کراسو پانتۆڵەکانمان لەناوی هەڵواسرابوون. لەو ئەو ڕووناکییە کەمەی لە هۆڵەکەوە دەهات دوو قاچی کاکە دیاربوون. کاکە لەناو تاریکایی کەنتۆرەکە بەسەر لای چەپی دانیشتبوو و لەژێر کراسو پانتۆڵو قاتە هەڵواسراوەکانەوە دوو قاچی درێژی نوشتاوی لەسەر زەویی کەنتۆرەکە دیاربوون. دایە کراسو پانتۆڵە هەڵواسراوەکانی لادا تا باقی لەشی حاجی ببینێ. حاجی لای چەپی لەشیو ڕوومەتی چەپی بە کەنتۆرەکەوە نووساندبوو.

لەو تاریکییە ڕووناکیی چاویمان بینی کە کراوە بوون. حاجی کە چووە ژوورەوە گلۆپەکەی کوژاندەوەو شوێنێکی نەدۆزییەوە بۆ تەنیابوون ناوی کەنتۆرەکە نەبێ، شوێنێکی دوورتر لە ماڵەکە، تاریکتر لە ژوورەکە. یەکێك بوو لەو جارانەی بەزەییم بە کاکە دەهاتەوە، بەتایبەت کە دوو قاچە درێژە نوشتاوەکەیو دوو چاوی کراوەیم دەبینی. ئالان وەڵامی نەبوو بۆ ئەو پرسیارەی دایکی لێی کرد:

–حاجی گیان بۆ چوویتە ناو ئەم کەنتۆرە؟

دەستی گرت بۆ ئەوەی هەڵیسێنیو بیهێنێتە دەرەوە. دەستی حاجی شل بوو، وازی لە دەستی دایکی هێنا بیگریو بەسووکی بۆ لای خۆی ڕاییبکێشێ بەڵام لەشی نەجوولا.

–چی دەکەن؟

دەنگی باوکم بوو، وتم پرسیارە چاوەڕوانە جیددییەکە دەکات. وتم ئێستا لەم شتە سەیرانەی چواردەوری خۆی دەکۆڵێتەوە. خەیاڵم کردەوە ئێستا گومان بکات شتێکی خراپ ڕوویدابێ. هیچ کامیان نەبوو و یەکەم جار بوو هێندە وڕو گێژ بیبینم. دەنگێکی سەرخۆشی بێباك هات لەو تارماییەی لەناو دەرگا کراوە تاریکەکەی پشتمانەوە وەستابوو:

–شوێن نەماوە بۆ چاوشارکێ ئەو کەنتۆرە نەبێ؟

11

گومـــان

–ئەگەر ئەو باوکم نییە بۆچی ئەو باوکمە؟

پرسیارێکی حاجی بوو پاش ئەوەی دایکی زۆری لەگەڵ وت. دایکــی لەســەر زەوییەکــە دانیشــتو بــە باوکمــانی وت بچــێتە دەرەوە. ویستی منیش بچمە دەرەوە، بـەڵام مـن پـێم لـە زەوی توند کرد. من بۆ کەرامەتی باوکمو بۆ هەمووماڵەکە تووڕە ببووم بەڵام ئێستا لەبەر کەرامەتی خۆم تـووڕەم، منـیش کـوڕی ئـەومو دەبێ حسابم بۆ بکرێ.

ئالان هێشتا لەناو کەنتۆرەکە دانیشتبوو، هێشتا ڕوومەتی بە تەختەی کەنتۆرەکە نووساندبوو و نیوەی سەرەوەی لەشی لەناو جله هەڵواسراوەکان ون ببـوو. ژوورەکـەش هێشـتا تاریـك بـوو و باوکمــــان خـــۆی ئەزیـــــەت نــــەدابوو گلۆپەکـــــە دوای خـــۆی داگیرسێنێتەوە.

–ئەگەر ئەو باوکم نییە بۆچی ئەو باوکمە؟

حــاجی دووبــارەی کـردەوەو هــەموو دڵنەواییەکـەی دایکــی سوودی نەبوو. دڵنەوایی؟! چیی پێ بڵـێ؟ تـەنها قسـەکەی ئـەو پاڕانەوەیەك بوو:

–حاجی تەماشام بکە.

بـەڵام چۆن ڕووت دێ داوا بکـەی تەماشـات بکـات؟ حـاجیی

بەستەزمان! دەبوایە چاوت لە چاوی بچەقاندایەو ناچارت بکردایە سەر دابخاتو بە دوو لەپی دەستی دەموچاوی بشارێتەوەو بڵێ پەشیمانم. ئاخ ئەگەر قسەی لەگەڵ من دەکرد!

دایکی هەڵساو چوو گڵۆپەکەی داگیرساندو گەڕایەوە. بەپێوە بوو و لێی پاڕایەوە:

—حاجی گیان لەو کەنتۆرە وەرە دەرەوە.

حاجی بەدەمییەوە نەچوو، ناچار بوو دەستی بگرێو بیهێنێتە دەرەوەی کەنتۆرەکە، حاجی هەڵمەسە! حاجی هەڵمەسە! بەڵام هەڵسا، وەکو منداڵێك بەڕوویەك لە زەوی شوێنی دایکی کەوت.

دایکی لەسەر جێگەکەی حاجی دانیشتو بەوی وت بچێتە تەنیشتی. ئالان دانیشت، ئەمجارەش بەقسەی کردو دانیشت، بەڵام هەموو چەند چرکەیەك بوو و لەناکاو وەکو مارێك پێوەی دابێ ڕاپەڕیو هەڵسا. دایکی پێی وت دانیشێتەوە بەڵام دانەنیشت. ئالان لەچی ترسا؟ تۆ بڵێی سیسەمەکەی ماڵی وەزیری بیرکەوتبێتەوە کە دایکی ئەو تاوانەی لەسەر کردبوو؟ ئەگەر وا بێ ئەمشەو ئالان لەسەر سیسەمەکەی نانوێ، منیش لەسەر ئەوەی خۆم نانووم.

کاکە نەرم نەبوو و دایکی زانی هیچی لەگەڵ ناکرێ. سەری کز کرد، کەمێك وا مایەوە ئینجا هەڵسا. بەلای من تێپەڕیو پێش ئەوەی بگاتە دەرگاکە وەستا. سەری کز کردبوو و پشتی لێمان بوو کاتێك بەدەنگێکی کزۆڵەوە داوایەکی لێکردم:

—قسە لەگەڵ کاکت بکە.

داوای لێکردم قەناعەت بە کاکم بکەم لەو خیانەتەی بێدەنگ بێ. خانم! تەمەنی دوانزە ساڵی زۆر نییە بۆ ئەم جۆرە

گەوادییە؟

چووە دەرەوەو دەرگای لەدوای خۆی داخست. لام سەیر بوو ئەو ئافرەتە نەگوێی دایە خۆمو نەگوێی دایە باوکم، دیارە تەنها لای ئالان شەرمەزار بوو.

ئالان لەشوێنی خۆی وەستابوو. ئەمجارە سەری بەرزکردبووەوەو تەماشای بنمیچەکەی دەکرد. چۆلەکە بە ئاسمانی ژوورەکە نەدەگەڕان. ڕەنگە ئێستا لەدڵی خۆی بڵێ هەموو چۆلەکەکان مردن. ئێستا لەجیاتی چۆلەکەکان قەلەڕەش لە ئاسمانی دنیا دەفڕن: قا .. قا .. قا. ئێمەین باڵندەی ئاسمانو مژدەدەری زەوی.

ئالان گوێی لە داواکەی دایکی بوو کە هەوڵ بدەم ببمە گەوادێکی بچووك، نەرمی بکەمو پێی بڵێم دایکی کارێکی ئاسایی کردووە (بۆچی زۆڵم لە دایکی بکەم؟ بەڵکو ویستبێتی حاجی نەرم بێ تا لێی خۆش بێ، بەڵام خۆ ئەو یەك وشەی پەشیمانیی نەوت). وام دانا حاجی هیچی نەبیستووەو قسەکەم گەیاندە گوێچکەی:

—دایکت داوای لێکردم نەرمت بکەم.

ڕیقنەی چۆلەکەکانی ئالانم بخواردایە باشتر دەبوو. قسەیەکم کرد وەکو ئەوەی هیچم نەوتبێ. سەر نەوی بکەرەوە ئالان! تەماشاکردنی ئاسمان بۆ ملت خراپە. دەبێ منو تۆ سەرمان نەوی بێ. دەبێ فەرمانبەرانی وەزارەت یەك یەك بناسین تا لەهەر شوێنێك بیانبینین خۆمانیان لێ بدزینەوە تا نەڵێن ئەمانە کوڕی ئەو ئافرەتەن کە وەزیر یان جێگرەکەی یان بەڕێوەبەری گشتی یان فەڕاشەکە یان خۆیان واو وایان لێکردووە. بەڵام چۆن بیانناسین لەکاتێك تەنانەت دەموچاوی وەزیرەکەش ناناسین.

بەڕاستی دوو کوڕی نەزان و بێ عەقڵین! دەبێ لەسبەینێیەوە هەوڵ بدەین جەنابی وەزیر بناسین، کەڵەشێرەکەی دایە بناسین. ئالان گوێی لەدڵم نەبوو کە پێی دەوت سەرت نەوی بکە تەماشای ئاسمان بۆ ملت خراپە، بەڵام خۆ نەدەکرا تا بەیانی وا بمێنێتەوە. پێم وت:

–حاجی لەقلەقی ماڵەکەمان با شتێك بکەین، دانیشین، بنووین، ڕیقنەی چۆلەکەکانت لە دەموچاوی خۆمان بسووین.

مردنی مامێکم بیرکەوتەوە:

–با وابزانین یەکێکمان مردووە، دوای گریان و لەخۆدان دوایی هەردەبێ بنووین. بیرت نایەت کە مامم مردو پرسەکەیان لە ماڵی ئێمە گێڕا؟ کوڕەکانی چۆن هەموو ڕۆژەکە گریانیان بوو بەڵام کاتی نوستن یەکی دۆشەك و بەتانییەکیان خستە بنباخەڵیان و جێگەکەیان داخست و نوستن؟

ئالان کەوتە جووڵە. بەقسەی کردم و دۆشەکی سەر سیسەمە یەك نەفەرییەکەی خۆی هەڵگرت و هەڵیدایە سەر زەویی ژوورەکە. کەوتە سەر جێگەکەو پشتی کردە سیسەمەکە. پێم ناخۆش بوو قسەکانی پیتاوپیت وەردەگرت، من نموونەم هێنایەوەو نەموت جێگە لەسەر زەوی دابخەین. بەر لەوەی پێی بڵێم بەهەڵە لێم تێگەیشتووە گوێم لێبوو دەڵێ:

–سبەینێ سیسەمەکان دەشکێنین لە حەوشەکە.

هەستەکەم ڕاست دەرچوو. حاجی ئەو کاتەی دایکی قسەی لەگەڵ دەکرد نەیویست لەسەر سیسەمەکە دانیشێ چونکە دیمەنەکەی دایکیی لەسەر جێگەکەی ماڵی وەزیر بیرکەوتەوە. بەڵی ڕاستی کرد، سبەینێ دوو سیسەمەکە لە حەوشەکە دەشکێنین.

12

لێکۆڵینەوە

تا نزیک بەیانی ملیۆنێك و پێنجسەد هەزار خەوی ناخۆشم بینی، گەورەیان تیابوو، خەوی زۆر بچووك، خەوی دوورودرێژ، خەوی زۆر کورت. یەکێك لە خەوە کورتەکان دەموچاوی ئەو پیاوە بوو کە لەگەڵ دایکی ژیلمان بوو. پیاوەکەم بینی بە دەرپێ کورتەکەی‌و ئەو ورگەی تازە خەریك بوو پەیدا ببێ‌و ناوکە گەورە ناشیرینەکەی. یەك چرکە دەموچاوی هاتە بەردەمم. لەو چرکەیە کتوپڕ چاوی چەپی نووقاندو گۆشەی چەپی دەمی بردە سەرەوە تا گەیشتە نزیك چاوە داخراوەکەی. دوو جووڵەی کتوپڕو ناشیرین بوون. کتوپڕیش بەو ناشیرینییە دەموچاوم لە دەموچاوم نزیکتر کردەوەو پێش ئەوەی بەریبکەوێ وتی ((ووو))...و یەکسەر ڕاچڵەکیم.

ملیۆن‌و چوارسەدو نەوەدو نۆ هەزارو نەوەدو نۆ خەوە ناخۆشەکانی تریش بەس بوون بۆ ماندوو کردنم‌و پێش بەیانی بەماوەیەك لەهۆش خۆم بچم.

بەیانی کە هەڵسام تامێکی تاڵ لە قووڵایی دڵمەوە هاتە سەر لێوو زمانم، هەروەکو ئامۆزاکانم کە بەیانی هەڵسان‌و بیریانکەوتەوە دوێنێ باوکیان مردبوو.

من‌و کاکە ئالان ماوەیەك لەسەر دوو جێگەکەمانماینەوە.

دەرگاکە کرایەوە، ئەو بوو هات بۆ ئەوەی تەماشایەکمان بکات. هیچی نەوت سەبارەت بە هەڵهاتنمان بۆ سەر زەوی. دیارە پێش ئەوە هاتبوو و ئێمەی بەم شێوەیە بینیبوو.

حاجی لەخەو هەڵسا، یان ڕەنگە هەڵسا بێ و من پێم نەزانیبێ. من چیرۆکی شکاندنی سیسەمەکەم لەبیرچووبووەوە، بەڵام ئەو بیری مابوو، یەکەم شت بوو باسی کرد:

–بۆ حەوشە بچین و دوو سیسەم بەرین بیانشکێنین.

بیرۆکەیەکی سەخیف بوو بەڵام حاجی بڕیاری دابوو کە دەبێ بۆ خانمی ماڵی بسەلمێنین تاوانەکەی بەئاسانی تێناپەڕێ.

دوو گەورەی ماڵەکە ئێمەیان بینی هەر یەکە لایەکی سیسەمێکی بەرەو حەوشە هەڵگرتووەو دەیبەین، پاشان ئەوەی تریش دەبەین. کەسیان قسەیان نەکرد تا گوێیان لە شکاندنی تەختەکە بوو. کاتی هاتبوو بچن بۆ کارەکەیان، ئێمەش یەکەم وانەی قوتابخانەمان دەستی پێکردبوو کەچی خەریکی شکاندنی تەختەکان بووین.

هەردوکیان هاتنە حەوشەو بەدەم بەجێهێشتنی ماڵەکە تەماشای کارە سەیرەکەیان کردین. ئەو لە باوکمی پرسی:

–ئەو دوانە خەریکی چین؟

باوکم شانی ڕاتەکاند:

–شکاندنی سیسەم، چ شتێکی تر؟ لەوانەیە تەقسێکی سیحری بێ.

ئەوان ڕۆشتن و ئێمە دوو سیسەمەکەمان کردە شارایەك لە تەختەی شکاو و لەسەر ئەو شارایە دانیشتین. لێم پرسی:

–دەبێ ژیلمان چی بکات؟

حاجی وتی:

—بۆی بکە تەلەفۆنێك.

بەدەم دەستکاریکردنی مۆبایلەکەمەوە وتم:

—دوێنێ چیت وت؟ ئەگەر باوکم نییە ئەی بۆچی ئەو باوکمە؟

حاجی وەڵامی نەبوو چونکە وای وتبوو و پێویستی نەدەکرد هیچم بۆ ڕاستبکاتەوە یان هیچ شتێکی تر بۆ ئەو قسەیە زیاد بکات، منیش وتم:

—لەبیرت نەچێ تۆ لە خاڵمان دەچی، ئەو خاڵەی یەك وێنەی ماوەو دەڵێی نوقلێکی لەدەمەو دەیمژێ، لەبەر ئەوە ناتوانی بڵێی ئەگەر خاڵمە بۆچی خاڵم نییە.

نەمزانی ئالان وەکو من ئەو فیکرە تەمومژاوییەی هەبوو یان نا: لەیەکچوونی ئەو و خاڵی بەڵگەیە کە دایکی خۆی دایکێتیو ئەوە پەیوەندیی بە باوکێتیی باوکییەوە نەبوو.

بیرمکەوتەوە کە ژیلمان لە قوتابخانەیە بۆیە مەسجێکم بۆ نارد: ((هەر ئێستا خۆت بدزەرەوەو وەرە بۆ ماڵمان)).

ژیلمان دوانەکەوت. لەدەرگای نەداو بەسەر دیوارەکە سەرکەوتو خۆی هەڵدایە ئەمدیو:

—منیش نەچووم بۆ مەکتەب.

ژیلە خڕ ویستی لە تەنیشتمان لەسەر تەختەکان دانیشێ بەڵام جێگەی نەبووەوەو لەخوارتر دانیشت. ئالان ئەوەی لێ پرسی کە لە دایەی پرسیبوو:

—ئەگەر ئەو باوکت نەبێ ئەی بۆچی باوکتە؟

قسەکە بۆ کەلەلەی زلی ژیلمان قورس بوو، بەڵام لەوە دەچوو شتێك تێگەیشتبێ، دەستی توند جووڵاند بەواتای: ((هەقم چییە؟))، ئینجا بە زمان بۆڵەی کرد:

—کاکە گەورەکان حەزیان لەچییە دەیکەن.

ماوەیەك بێدەنگماینەوەو لەپڕ ئالان وتی:

–دەچم بۆ لای وەزیر.

فیکرەکە هێندەی کتوپڕ بوو هێندەش سەیر بوو. کەمێك لەبارەیەوە قسەمان کردو من بیرمکەوتەوە کە فیکرەیەکی وام هەبوو، ئیتر بڕیارمان دا بچین. فیکرەی ئالان بەکورتی ئەوە بوو بەرەوڕوو و ڕاشکاوانە قسە لەگەڵ ئەو وەزیرە بکەین کە باوك و دایکی ئێمەو باوك و دایکی ژیلمان فەرمانبەرن لای ئەو. مەبەستی ئالان ئەوە بوو بپرسێ کێ باوکێتی، ئەو لەدوێنێیەوەو سەرباری خەفەتی کارەکەی دایکی لە باوکێتیی باوکی خۆمان کەوتۆتە گومان. ئەو دیمەنەی لە ماڵی وەزیر بینیبووی قەت لە ماڵی خۆمان نەیبینیبوو.

بڕیارەکەی ئێمە ئەوە بوو داوا لە وەزیر بکەین ئەو دوو دایکە بۆ وەزارەتی تر نەقڵ بکات. ژیلمان دەیویست دایکی بۆ شوێنێکی زۆر دوور نەقڵ بێ، ئالانیش دەیویست بزانێ ئەو کەسانە لەکەیەوە خەریکن، منیش دەمویست بزانم دایە لەکەیەوە درۆمان لەگەڵ دەکات.

هەرسێ چووینە دەرەوە. بەپێ و لەسەرخۆ بەرەو ئەو شوێنە ڕۆشتین کە وەزارەتەکەی لێیە. هەر دەبوایە خاو بڕۆشتینایە چونکە کاکە نەیدەتوانی خێرا بڕوات. لەڕێگەش کاکە تەماشای پێشەوەی دەکرد نەك ئاسمان و باڵندەکانی، بەڵام من زیاتر لەجاران بەدەم ڕۆشتنەوە شەقم لە بوتڵ و قوتووە بەتاڵە کەوتووەکان دەداو دەرفەتیشم هەبوو شەق لەچەند تەنەکەیەکی زبڵ هەڵبدەم و بیانخەم.

کاتێك دەڕۆشتین ئالان تێبینیی کرد کە:

–ئەمڕۆ هەموو شتەکان بێدەنگن.

زۆر جار کاکە بۆ کورتبڕی دوو ڕستەی تێهەڵکێش دەکرد. ئەو دەیویست بڵێ ئەمڕۆ هەموو شتەکان بێدەنگن، ئێمەش هەروەها بێدەنگین.

تێبینییەکیشی هەبوو سەبارەت بەم ئەمڕۆوە سەیرە:

–ئەمڕۆ کەس نەیوت ئەگەر کچان ڕێگەیان بە تۆ گرت ئاوڕیان لێ نادەمەوە.

منیش بۆم تەواوکرد:

–یان کچان تەلەفۆنیان بۆ کردی مۆبایلەکە بەڕوویان دابخە.

گەیشتینە وەزارەتو زانیمان نابێ لەدەروازەکەوە بچینە ژوورەوە. ئەگەر بچینە دەروازەکە دەبێ بەناو پرسگە تێپەڕینو ڕەنگە نەهێڵن بچینە ژوورەوە. تازە ئێمەش فێری سەرکەوتنی سەر دیوار بووین. شوێنێکمان دۆزییەوە بۆ چوونە ئەودیو. هەرسێکمان دیوارەکەمان کردبووە ئەسپی خۆمانو ئەوە مابوو بۆ ئەودیو دابەزین کاتێك کەسێك پەیدابوو و ئێمەی بینی:

–کوڕینە خەریکی چین؟

بێئەوەی بیربکەمەوە وەڵامم دایەوە:

–چۆلەکەیەکمان کەوتۆتە ئەو دیو دەیهێنینەوە.

پیاوەکە دوو پرسیاری سەرسوڕمانی وت:

–چۆلەکە؟! بۆ یەك چۆلەکە سێ کەس دەڕون؟!

....و تێپەڕی. بینیمان چووە لای دەروازەکە، پاشان بۆ ناو وەزارەت. دیار بوو فەرمانبەرێکی ئەوێ بوو. تۆ بڵێی لەگەڵ دایکم یان دایکی ژیلمان نەنوستبێ؟

قەرەباڵغیی ناو وەزارەت بەدڵمان بوو. لەناو ئەو قەرەباڵغییەون بووین. چاوگێڕان بەناو خەڵکەکەم بە ژیلمان سپاردو پێم وت هەر یەکێکی بینی ئێمە بناسێ ئاگادارمان بکاتەوە، منیش

چاودێریی کاکم دەکرد تا لەیەکتر ون نەبین.

گەیشتینە نوسینگەی وەزیر. سێ کچی لێبوو (وەزیر لە ڕۆژێك فریای ئەو سێ کچە دەکەوێ؟). یەکێکیان کە دادەنەوییەوە درزی مەمکی بۆ جەماوەر دەردەکەوت، دوانەکەی تریش درزەکەیان هەموو کاتێك دیار بوو. هەر سێ دانیشتبوون و بەشی خوارەوەی لەشیان لەپشتی میزەکانیان شاردرابوونەوە بەلاّم دیار بوو پانتۆلّی زۆر تەسکیان لەبەر بوو. دوای گەورەبوونم تێبینیم کردبوو کچان (تەنانەت هەندێ ژنی پیریش) بێئەوەی شەرم بکەن ئەو جلانە دەکەنە بەر کە لەپێشەوە جووجووەکەیان دەردەپەڕێ و لەپشتەوە دوودووەکەیان دەردەکەوێ کە شێوەی چۆنە و قەبارەیان چەندە. ئاخ ئەگەر بۆ یەك چرکە ژوورەکەی مالّی وەزیریان دەبینی ئەو کاتە دەیانزانی پیاوان چۆن تەماشایان دەکەن و چۆن جووجووەکەیان و دوودووەکەیان بەلای ئەو پیاوانەوە لەهەموو شتێکی تر گرنگترن.

ڕۆژێك خزمێکمان پێی وتم جۆری ئەو جلانە بێشەرەفی دەرناخات بەلّکو ئەوانە شوێنی مۆدە کەوتوون ئیتر هەرچییەك و هەرچۆنێك بێ، بەلاّم پاش ئەو شۆکەی تووشی بووم بە بینینی ئەو دیمەنانەی مالّی وەزیر و پاش ناسینی دایکمان، کە ئەویش شوێنی مۆدە کەوتبوو، هەموو ئەوانەم لەلا وەکو بێئەخلاق هاتنە پێش چاو. من ئەو کاتە وام هەست دەکرد، کەسیش نەیدەتوانی قەناعەتم پێبکات وا هەست نەکەم. من هێندەی بەتوندی تووشی ئەو شۆکە ببووم توانای جیاکردنەوەم نەبوو نێوان ئەوەی ڕاستەو ئەوەی زیاڕەوییە. درۆی گەورەکان تۆوی گومانی لە دلّم چاندبوو و ڕووەکەکە وردەوردە ڕەگەکانی لەو دلّە دەچەقاند. ئەو کاتە دەموت: ئەوانەش هەروەها لەشفرۆشن ئەوەندە هەیە

ئەوان لەشیان بەخۆڕایی دەفرۆشن بە چاوی پیاوەکان ئەو پیاوانەی تەنها دەمامکەکانیانو تویکڵی دەرەوەی کەسایەتییەکانیان دەبینن.

کەواتە چووینە نووسینگەکە. نەمانزانی لەگەڵ کام لەو سێ کچە قسە بکەین. یەکێکیان پرسی کێمان دەوێ، ئێمەش نیازی خۆمان وت، ئەویش هەرچەندە لای سەیر بوو بەڵام بە تەلەفۆن وەزیری ئاگادار کردەوە. کچەکە تەلەفۆنی دەکردو تەماشای دەکردین. بریسکەی ناو دوو چاوی لەگەڵ دوو لێوی کە لەیەك جیاببوونەوە وایان لێکردبوو، لەبەرچاوی من، لە ئافرەتە بێشەرەفەکانی ناو ژوورەکەیماڵی وەزیر بچێ:

—سێ کوڕی فەرمانبەری وەزارەت هاتوون دەڵێن کارێکی پێویستیان بە جەنابت هەیە، ناویان ناڵێن ناشڵێن کوڕی کێن، ناشیانەوێ بڵێن کارەکەیان چییە.

وەزیر وتی با بێن بەڵام تەنها یەك لەو سیانە، ئێمەش ناڕەزاییمان دەرنەبڕی. پێشم خۆش بوو نەچم. ئالان دەیویست بڕوات. ئەویش ڕۆشت.

13

بڕیـــار

ماوەیەك دانیشتین، ماوەیەك بوو لە ترس. دەترساین؛ ئەگەر دوو باوكو دوو دایكەكە بێن چی ڕوودەدات؟ ئەوان چوارن، چوار كەسیش زۆرن، یەكێكمان بەس بوو پەیدا ببیٚو بمانبینیٚو هەموو شتێكمان لیٚ تێكبدات. سەرەڕای ئەو ترسە بیرم لەو قسانە كردەوە كە دەبیٚ ئێستا ئالانو وەزیرەكە بیكەن. دەبیٚ باسی چی بكەن؟ بێگومان ئالان دەڵیٚ ئەگەر نەوزاد باوكم نییە ئەی بۆچی ئەو باوكمە، وەزیریش تێناگاتو داوای ڕوونكردنەوەی لێدەكات، ئالانیش بەزەحمەتێكی زۆرەوە ئەو قسانە دەكات كە لەمێشكی دێنو دەچنو لەكۆی هەموو ئەو قسانە وەزیر شتێك تێدەگات، بەڵام نەخێر! بەدڵنیاییەوە وەزیر دەزانیٚ مەبەستی چییە. بیریشمكردەوە: دەبیٚ ئەو وەزیرە چۆن كەسێك بیٚ؟ بەپێی ئەوەی لەماڵەوە لەبارەیەوە شتمان دەبیست دەبیٚ پاش دەرچوونی ئالان لە ژوورەكە ئەمە ڕووبدات:

قاقای پێكەنین دەبیستین، دوای ڕۆشتنیشمان فەرمانبەرە نزیكەكانی خۆی كۆدەكاتەوەو پێیان دەڵیٚ: ((وەرن نوكتەی ئەمڕۆتان بۆ بگێڕمەوە. دەزانن پێش كەمێك كێم لابووە؟ دەزانن بۆچی هاتبوو؟)). هەموو لەشی مژێكی قووڵ لە جگەرەكەی دەداتو بۆ ڕووی هەموو ئەو فەرمانبەرانەی هەڵدەداتو دەڵیٚ:

((کوڕەکەی نەوزاد بوو. کوڕەکەی نەوزاد وا دەزانێ من یان یەکێك لە ئێوە باوکی ڕاستەقینەی ئەوین، تکایە کێ خۆی بە باوکی ئەو دەزانێ با قسە بکات)).

ڕەنگە وەزیر دایکمو ئەو فەرمانبەرانە بانگ بکاتو بە قاقای پێکەنینەوە بە دایکم بڵێ:

-باوکی ئەو کوڕە لەناو ئەمانە بدۆزەرەوە.

بۆ سبەینێش دەنگ لەناو هەموو وەزارەت بڵاودەبێتەوەو باوکیشمان دەزانێ... و کارەسات ڕوو دەدات. خوایە گیان!

لەگەڵ ئەو خەیاڵانە زیاتر نوقمی کورسییە نەرمەکەی ژووری پێشوازیی وەزیر دەبووم. ئەو کاتە ئاواتم خواست کەسمان نەهاتینایە. تازە هاتینو دەبێ چاوەڕێی ئاکامی ئەم ئیشەمان بکەین ئیتر بەرەو هەرکوێیەك بمانبات.

سەرم نەوی کردبوو و دەموچاوم لەناو دوو لەپی دەستم ون کردبوو کاتێك جیڕەی دەرگای ژووری وەزیر هات. سەرم بەرزکردەوە. ئالان بوو هاتە دەرەوە. ئاوڕی لێنەداینەوە بەڵکو تەنها بەرەو دەرگای ژوورەکە ڕۆشت، ئێمەش هەڵسایناو بێ سوپاسو بێ خواحافیزی لەو کچانەی قسەیان بۆ یەکتر دەکردو پێدەکەنین شوێنی کەوتین.

بەناو داڵانە قەرەباڵغەکە ڕۆشتین. ئەمجارە ئەو لەپێشەوەو ئێمە لەدوای ئەو، گوێمان لە غەڵبەغەڵبی فەرمانبەران و موراجیعەکان و پێکەنینی هەندێ ئافرەت لەناو ژوورەکان بوو و دڵمان لای ئەو قسانە بوو کە ئالان لەگەڵ وەزیر کردبوونی. ئالان دەڕۆشتو دیار بوو بێباك بوو لە ئاشکرابوونمان لەناو وەزارەت. تا گەیشتینە ئەو بەشەی دیواری دەرەوە کە خۆمان لێوەی هەڵدایە ناوەوە کەسمان هیچی نەوت. ئالان پێش ئێمە بەهێمنی

بەسەر دیوارەکە سەرکەوت و لەودیوەوە ون بوو، ئێمەش دیسان شوێنی کەوتین.

www.zagros.org

لەڕێگە ژیلمان وەکو قوتابییەك لە پۆل هەموو قسەکانی ناو دڵی پەنگیان خواردووە و پاش لێدانی زەنگ هەموویان هەڵدەڕێژێ کاکەی بە پرسیار داگرتەوە، منیش تەماشای کاکەم دەکرد و دەمبینی نیازی قسەکردنی نییە. وەکو جاران لەسەرخۆ بە دوو قاچی نوشتاوەوە دەڕۆشت و تەماشای ئاسمانی دەکرد.

من وتم لەبەر ئەوەی کاکە تەماشای ئاسمان، واتە چۆلەکەکان، دەکات کەواتە وەڵامێکی باشی لە وەزیر وەرگرتبوو، دەی خوایە گیان وەزیر پێی وتبێ ئەوەی بینیبووت ڕاست نەبوو بەڵکو خەو، یان دایکت نەبوو بەڵکو یەکێکی تر کە لەو دەچوو. ئەمە، بەڵێ ئەمە گونجاوترە چونکە ناکرێ هەرسێکمان بەیەك جار یەك خەومان بینیبێ.

ژیلمان بەدەستبەتاڵییەوە لێمان جیابووەوە و من و کاکە چووینەوە ماڵ. پێم وت:

—دەی بۆم باسکە وەزیر چیی وت.

ئەمەم لێ پرسی و دەترسام حاجی لەبەر ژیلمان هیچی نەوتبێ، بەڵام چۆلەکەکانم بیرکەوتەوە و خۆم هێمن کردەوە.

ئالان پشتگوێی خستم و بەرەو ژوورەکەی خۆمان ڕۆشت. جانتایەکی گەورەی لەسەر کەنتۆرەکە داگرتە سەر زەوی. کەنتۆرەکەی کردەوە و کەوتە دەرهێنانی جلەکانی خۆی. دیار بوو تاقەتی قسەکردنی نەبوو. ئەو بەردەوام بوو جلەکانی کۆدەکردەوە، منیش زانیم مەبەستی چییە. ئالان جانتا دەپێچێتەوە و دەڕوات، زانیم وەزیر هەواڵێکی خراپی پێ وتووە.

نیوەی جلەکانی دەرهێنابوو کاتێك وەستا و تەماشای ئەو

کراسەی کرد کە گرتبوویە دەستو زۆر حەزی لێدەکرد. بۆ یەکەم جار دوای گەڕانەوەمان بیستم شتێك بڵێ:

–تۆ بڵێی بە پارەی ئەوانە بۆ من نەیکڕیوە؟

هەرچییەکم بە براکەم وت بێسوود بوو. نەمتوانی لە ڕۆشتن پەشیمانی بکەمەوە، نەشمتوانی بزانم بەرەو کوێ دەڕوات. ئەمەی دوایی کەمتر لام گرنگ بوو چونکە دەمزانی ناتوانێ دوور بڕوات. بەدڵنیاییەوە دەچێتە ماڵی خزمێکی خۆمان، ئێمەش یەکسەر یان پاش ماوەیەکی کەم قەناعەتی پێدەکەین بگەڕێتەوە، بەڵام فیکرەی ڕۆشتنەکە خۆی ناخۆش بوو، تەنانەت ئەگەر دوای نیوەڕۆش بگەڕێتەوە. بۆ ئێمەش ئیحراجی دەبێ بڵێین ماڵی جێهێشتووە. لەوەش زیاتر، ئالان چۆن وەڵامی ئەو خزمانە دەداتەوە کاتێك لێی دەپرسن بۆچی ماڵی جێهێشتووە؟ لەوەش خراپتر، چۆن وەڵامی باوکی بداتەوە؟ ئەگەر ئالان عاقڵ بێ بە خزمان دەڵێ باوکم لێی داوم، بەڵام جارێکی تر ئەمە کێشەیە: چۆن وەڵامی باوکی دەداتەوە؟

لەو کاتەوەی لای وەزیر دەرچوو و تا پێی خستە ئەودیو دەرگای دەرەوەی ماڵەکەمان تەنها ئەو قسەیەم لێ بیست، تەنانەت خواحافیزیشی نەکرد. ماڵەکەی جێهێشتو من فریا کەوتم چیم لە گرفان بوو خستمە گرفانەکەی ئەو. پشتی تێکردبوومو بە نقەنق جانتا گەورەکەی بە دوو دەستی هەڵگرتبوو. خەفەت ئیفلیجی کردبوومو تەنانەت نەشمتوانی پێی بڵێم زوو بگەڕێتەوە.

14

پیلانگێڕان

جەنگێکی گەورە بوو، کارەسات بوو، هەموو شتێکی خراپ بوو لە ماڵی ئێمە.

دایەو بابە زانییان ئالان بۆ وەزارەت هاتبوو، نازانم چیی تریان زانیبوو. کاتێکیش پێم وتن ئالان ڕۆشت دایکم فێی لێهات، پەلاماری باوکمی دا (بەڵام بۆچی پەلاماری باوکم دەدا؟ دەبوایە باوکم لێی بدایە). پەلاماری تەلەفۆنی داو دوو هەزار تەلەفۆنی کرد، کەس نەما لێی نەپرسێ:

–ئالانت نەبینیوە؟

شێتبوونی دایەم لەلا ئاسایی بوو. ئەگەر دیمەنەکەیم لە ماڵی وەزیر نەبینایە بۆی دەگریام، بەڵام من هەردوو دەستم خستنە ناو گرفانی پانتۆڵەکەمو بێباک لەو خەفەتەی چوومە دەرەوەی ماڵ. زیاتریش بێباک بووم کاتێک لەو قسانەی باوکمو دایکم تێگەیشتم کە باوکم هیچ شتێکی لەبارەی دایکمەوە لە وەزارەت نەبیستبوو.

لەنیوەی کۆڵانەکە بووم کاتێك گوێم لە هاواری کەسێك بوو. ئاوڕم دایەوەو ژیلمانم بینی بەگریانو ڕاکردنەوە لە ماڵ دەرباز بووە. ژیلمان نزیککەوت لێم، جنێوەکانی دایکی پێش خۆی گەیشتنە بەرگوێم، هەندێ لەوانە پێشکەش بە خۆمو کاکەم

کرابوون.

ژیلمان گەیشتە لامو هانیدام هەڵبێم:

—ئەم ژنە شێتە، با خێرا ڕابکەین.

بەڵام من دەستم لە گرفانم دەرنەهێناو هەر بەهێمنی دەڕۆشتم، شەقێکم لە قوتوویەکی ساردیی بەتاڵ داو پێم وت:

—کاکەماڵەکەی بەجێهێشت.

ژیلمان نەیپرسی بۆچی:

—کوڕە کاکە باشی کرد، هەقە هەموومان بڕۆین. گەورەکان ئیشی قۆڕ دەکەنو لێمان دەدەن. هەقە شارەکە بۆ گەورەکان بەجێبهێڵین.

ئەو ڕۆژە منو ژیلمان بەرەڵا بووین. ژیلمان حەزی لە فیکرەی ڕۆشتن بوو بەڵام شتێکی تر لەناو مێشکی من دەخولایەوە. لەکۆتایی بۆم درکاند:

—لەجیاتی ڕۆشتن بۆ نایەی هەق لە وەزیرەکە بکەینەوە؟

ژیلمان دەستی ڕاوەشاند:

—بابە کێ بە وەزیر دەوێرێ.

من پێم دەوێرا، من وام هەست دەکرد پێی دەوێرم:

—ئێمە دەتوانین. بەڵێ دەتوانین شتی زۆری لێبکەین.

نیوەی ماوەی بەرەڵاییمان فیکرەکەم بۆ ژیلمان ڕووندەکردەوە: چۆن تۆڵە لە وەزیرەکە بکەینەوە. تا گەڕاینەوە ماڵەوەش توانیم قەناعەتی پێبکەم. فیکرەکەم هەندێ دیمەنی تیا بوو لە جۆری سەرکەشیی ناو فلمەکان. ژیلمان بۆ ئەوە دڵگەرم بوو و هەستی کرد ئەمجارە بەڕاستی ئەکتەری فلمە.

شەوی ماڵی ئێمە گریانو تەلەفۆنو شەڕی دایەو بابە بوو. من خۆم لێ گێل کردنو باش بوو ئەوان تەنها سێ یا چوار جار

لەبارەی ئالانەوە لێیان پرسیم:

—نەیوت بۆ کوێ دەڕوات؟

منیش دووبارەم دەکردەوە:

—نەیوت.

دوایەمین جاریش وتم:

—ئەگەر بیوتایە هەر ئەو کاتە پێمدەوتن.

ئیتر وازیان لێهێنام. پێش ئەوەی بشنووم بیرم تەنها لەیەك شت دەکردەوە: تۆڵەکردنەوە لە وەزیر.

بەیانییەکەی کە هەڵسامو تامێکی تاڵ لەناو قورگم بوو، ئەو بەیانییە زانیم چەند زەحمەتە ڕۆشتنی کاکە. شەو لەبەر دەنگەدەنگی دوو گەورەی ماڵەکەو لەبەر بیرکردنەوە لە تۆڵە سەرنجی جێگە چۆڵەکەیم نەدا کە لەسەر زەوی دایخستبوو، بەڵام ئەو بەیانییە جێگەکەی لەبەردەمم خۆی قوت کردەوە. جاری یەکەم کە ئالانم لەسەر ئەو جێگەیە نەبینی ئەو جارە بوو دایکم دەیویست بەزۆر حاجییەکەی خۆی قەڵەو بێ ئەویش نەخۆشکەوتو لە نەخۆشخانە خەواندیان. جارێکی تریش بۆ نەخۆشییەکی تر خەواندیانو من سووربووم لەگەڵی بمێنمەوە ئەگەر لەسەر زەویش نوستبێتم. سێ ڕۆژی قوتابخانەم فەوتاندو جێمنەهێشت. ئێستاش جێگەکەی لێ نییەو دۆشەکەکەی لەسەر زەوی چۆڵە. خەفەت دڵی گوشیمو بیرم لەو کەسانە کردەوە کە خۆشەویسترین برایان دەمرێو کە یەکەم بەیانی لەخەو هەڵدەستن جێگەی ئەو برایەیان بە چۆڵی دەبینن. بیر لەوە دەکەنەوە ئێستا براکەیان لەسەر خۆڵو لەناو خۆڵ ڕاکشاوە ئەوانیش دەگرین. منیش گریام، هەموو خەفەتی پەنگخواردووی دوێنێم تەقییەوە، بەدەما بەسەر جێگەکەم کەوتبوومو دەگریام.

سەرینەکەم بەتەواوەتی تەڕکردبوو کاتێک گوێم لە لوورەی دایکم بوو. دیار بوو خەبەری ببووەوەو حاجیی بیرکەوتبووەوەو ئێستا ئەویش بۆی دەگریا. خێرا سەرینەکەم هەڵگێڕایەوەو بە دیوە وشکەکە ڕوومەتو دوو چاوم وشککردنەوە. نوستنم نواند کاتێك دایە هاتە ژوورەکەو وڕبوونم دەرخست کاتێك چوومە سەر مێزی نانخواردنی زۆرەملێی بەیانیو بێدەنگیم هەڵبژارد کاتێك لەماڵ بەرەو قوتابخانە دەرچووم.

ئەو ڕۆژە تا شەو مامەوە، ئەو شەوەش تێپەڕیو شەوێکی تر هاتە جێگەیو هێشتا هەواڵێکی حاجی نەهاتبوو. ڕۆژەکان بوونە هەفتەیەكو کەس هیچی لەبارەی ئالانەوە نەبیستبوو و هەموو کەس دەیوت نەیبینیوە. مۆبایلەکەی لەیەکەم ڕۆژەوە داخرابوو. تا ئەو هەفتەیەش تێپەڕی دایە ڕۆژی دە هەزار جار تەلەفۆنی بۆ ئەو مۆبایلەی دەکرد، دەنگی تەلەفۆنەکەی دەدا بە دەرەوەو ئێمە گوێمان لێبوو. وەك چۆنیش تەماشای حاجی بکات ئاوا تەماشای تەلەفۆنەکەی دەکرد. هەموو جارێکیش وەڵامەکە یەك بوو: مۆبایلەکە داخراوە یان لەدەرەوەی بازنە قۆڕەکەیە. لەکۆتاییش دەنگی ئەو کەسەی وەڵامی دەداینەوە لێمان بووە دەنگی حاجی، وامانزانی ئەو پیاوەی وەڵاممان دەداتەوە حاجی خۆیەتیو دەڵێ لەم وڵاتە نەماومو چاوەڕێی گەڕانەوەم مەکەن.

بەدرێژایی ئەو هەفتەیەش فیکرەی تۆڵەسەندنەوە لە مێشكو دڵم بەهێزتر دەبوو تا لەکۆتایی زانیم کە هەر دەبێ بیخەمە کار. ژیلمان بیری چووبووەوەو ڕەنگە کاتێك بیری بخەمەوە دڵگەرمییەکەی ئەوسای نەبێ، بەڵام هەر ئەوەندە نەخشەکەم بخەمە چوارچێوەی فلمێك ئەو ئامادە دەبێ شەڕ بکات بۆ ئەوەی

ببێتە پاڵەوانەکەی.

نەخشــەیەکم دانــاو وردەکارییــەکانم بــۆ بــاس کــرد. ژیلمــان سەرەتا لەو نەخشەیە دوودڵ بوو چونکە لـەو فلمانـە نەدەچـوون کە دەیبینین بەڵام دوایی لەگەڵ قسەکانم گەرم ببوو و مشتەکانی توند کردن و بەدڵگـەرمیی کـوڕە سـوورە سـەرزلەکان بۆکسـی لـە هــەوا دەدا. ئــەوە مــابوو ڕۆژێــك بــۆ دەســتپێکردن هەڵبــژێرین. نەدەبوایـە ڕۆژ بوایـە، شــەوم دانـا. نەخشــەکەمان پێویسـتی بـە تاریکایی شەو بوو. شەو.. پیاوە بەرزەکان تاوانەکانیان بە شـەو و ڕۆژ دەکەن، بەڵام شەو کاتی ناچاریی ئێمە بوو.

15
تۆڵــــە

ئەو ماوەیە چوونە دەرەوەم بەشـەو زۆر بـوو، بـەڵکو هـەموو شــەوێك لــەدەرەوە بــووم. دیارنــەمانی حــاجی لەقلــەقی ماڵەکــە هــەردوو ئامۆژگــاریو چاوســوورکردنەوەی دوو گــەورەی ماڵەکــە سەبارەت بە خوێنـدنی وانـەکان نەهێشـتبوو. سـەرەڕای ئـەوەش من لەیەکەم ڕۆژەوە سەلماندبووم بەکەڵکی گـەڕان بـەدوای ئـالان نایـەم. بـەکورتی ئـەو ماوەیـە بەتـەواوەتی لـەپێکرابووم، واتــە بەتـــەواوەتی وەزعەکـــەم بـــەدڵ بـــوو. لەمشـــەویش بـــەدواوە هەرچییەکم بکردایە گومانی کەس بۆ من نەدچـوو چـونکە کاتێـك دوو گـەورەی ماڵەکـە هەواڵـەکان دەبیسـتن بـیر لـەوە ناکەنـەوە کوڕەکـەیان شـەوی ڕووداوەکـە لـەدەرەوە بـووە بۆیـە پێویسـتە بەچاوی گومانەوە تەماشـای بکـەنو بپرسـن: ((ئەمشـەو لـەکوێ بووی؟)).

ئەو شەوە لەگـەڵ ژیلمـان بـەرەو مـاڵی وەزیـر ڕۆشـتین. بـەو کۆڵانە ڕۆشـتین کـە بەرامبـەر ماڵەکـە بـوو و ئـەو شـەوە بـەناوی ڕامان کـرد. لەسـەری کۆڵانەکـە وەسـتاینو گۆشـەی یەکـەم مـاڵ ئێمەی لە پاسەوانەکە شاردەوە.

گـەڕەکی مـاڵی وەزیـر بـۆ ئـەو کارەمـان گونجـاو بـوو؛ لـەو گەڕەکانە بوو کە خەڵکەکەی، بەتایبەتی منداڵان، بە شەو ناچـنە

کۆڵان. بەو جۆرەش و هەرچەندە کات درەنگ نەبوو بەڵام کەس بەدەرەوە نەبوو. سەرەتاتکێمان کردو پاسەوانەکەمان بینی، لە قوللە بچووکەکەی بەردەرگای گەراجەکە بوو. بێگومان ئەو چەکی پێبوو، ئێمەش چەك و تفاقی خۆمان پێبوو: پەڕۆیەك پڕ لە بەرد. بەردمان لەگەڵ خۆمان هێنابوو چونکە نەدەبوایە کاتی خۆمان بەگەڕان بەدوای بەرد بکوشتایە.

بەردی یەکەمم هەڵگرت و دەستم پێکرد، تەنها ئەو بەردە زەحمەت بوو. تەپەی دڵم وەکو دەنگی کەوتنی بەرد بەسەر دیوارەکان بوو. دەستی ڕاستم بە بەردەکەیەوە بۆ دواوە بردو دەستی چەپم خستە سەر دڵم و ئەو گۆشتەم گوشی کە وەکو ئەو ئامێرە بەدەنگی بەرز، بەڵام خێراتر، زرم و کوتی بوو کە لەبەر بێ ئاویی شار بیری لەماڵمان و ماڵی زۆری شارەکە هەڵکەندبوو ئەویش بەهۆی کەمتەرخەمیی پیاوە گەورەکانی وڵاتەکەمان کە یەکێك لەوان ئەو کەسە بوو کە خەریك بووین ماڵەکەی بەردەباران بکەین لەبەر ئەو هەوڵەش کە لەگەڵ دڵم دابووم نەمتوانی دەستم تا ڕاددەی بنباخەڵ لێبوونەوە بەرمە دواوە. گوێم نەدایە ئەوە چونکە هەرچۆنێك بێ بەردەکەم دەگاتە ماڵەکە. هێمنکردنەوەی دڵم پێویستتر بوو.

بەردەکەم هاویشت و کەوت. بەرکوێ؟ نازانم. لەبەر تەپەی دڵم گوێم لەهیچ نەبوو. دەستم دایە بەردی دووەم و ئەمجارە دڵی خۆم بەردا. بەردەکەم هاویشت و پێکام؛ گوێم لە دەنگێکی ڕەق بوو، دەنگی بەردەکە بوو لەسەر دیوارەکە. دوای ئەو دوو بەردە من و ژیلمان ماڵەکەمان ڕەجم کرد. گوێم لە شکانی شووشەش بوو.

هەموو بەردەکانمان تەواو کردو ڕامانکرد. ترسی ئاشکرا بوون

نەبوایە زۆرتر دەمامەوەو شووشەی ساغم بە ماڵەکەوە نەدەهێشت.

هەناسەبڕکێمان دابووە سەر شانمان کاتێك لەو گەڕەکە رامان کرد. پاشان ڕاکردن بووە پیاسەو بەهێمنی گەیشتینەوە ماڵەوە. ئەو ماوەیەی نێوان ماڵی وەزیرو گەڕەکی خۆمان کە پێویستی بە تەکسی بوو کورت هاتە پێش چاومان. لەیەکتر جیابووینەوەو ئامۆژگاریی یەکترمان کرد کە تەنانەت بە وشەیەکیش نەهێڵین کەس هەست بە هیچ بکات.

بەسەر دیواری ماڵەکەمان هەڵگەڕام تا بچمە حەوشەکە. چوونە ژوورەوە بەم شێوەیە ببووە خوویەکی نوێمو بەری نەدەدام، زیاتریش بەشەو ئەوەم دەکرد. شەوێکیان پیاوێکی دراوسێ منی لەسەر دیوارەکە بینیو سەرسوڕمانی خۆی لەو شێوەیەی چوونە ناو ماڵ دەربڕی:

–دەڵێی کەس لەماڵەوە نییەو کلیلت پێ نییە.

منیش وەڵامم دایەوە:

www.zagros.org

–نەخێر کەس لە ماڵەو کلیلیشم پێیە بەڵام ئەمە وەرزشە.

پیاوەکە سەرسوڕمانێکی زیاتری هەبوو دەرپیبڕی:

–منداڵانی ئەو زەمانە شتی سەیریان هەیە.

دوورکەوتەوەو من لەبەرخۆمەوە وەڵامم دایەوە:

–نەخێر ئێوەی گەورەی ئەم زەمانە شتی سەیرترتان هەیە.

ئەوە شەوێکی تر بوو، بەڵام بۆ ئەمشەو، من خۆم هەڵدایەوە حەوشەکەو لەوێوە بۆ ناو بینای ماڵەکە. گەڕانەوەی ئەمجارەم هەر وەکو جارەکانی تر بوو، بێ قسەو پرسیارو وەڵام بوو. جیاوازیی ئەم جارە ئەوە بوو یەکسەر چوومە ژوورەکەی خۆمو ئالان، کە ئێستا بووە ژووری خۆم بەتەنیا. پاڵکەوتمو بیرم لەم

کارە مەزنەی ئەمشەو کردەوە. دوو چاوم نووقاندن و هەستم کرد سوورم لەسەر دووبارەکردنەوەی ئەو پاڵەوانێتییە.

بەیانی تا کاتی قوتابخانە لەسەر ئاگر بووم بۆ ئەوەی هەواڵێکی بەردەبارانی شەو ببیستم. وتم ڕەنگە هاوڕێیەکی باوک و دایکم پەلەی بێ و پێش چوونە دەوام ئەو هەواڵەیان پێ بڵێ. بەڵام سەرەڕای ئەو چاوەڕوانییە و پاش ئەو هەموو قنگەقنگەی کردم کەس نەبوو تەلەفۆن بکات. وەکو ڕۆژانی تریش ژیلمانم لە کۆڵانەکە بینی و سەرمسوڕما چۆن ئەم ماوەیە لەیەك کات لەماڵ دەردەچین. وتم دیارە چارەنووسی هەردووکمان پێکەوە بەسترابێ، تازە بووینەتە خاوەنی یەك پرۆژە، پرۆژەی تۆڵە لە وەزیر، بەڵام داخەکەم! پێش ئەوە لە شتێکی تر هاوبەشین: ئەو دایکەی شوێنی ئارەزووەکانی خۆی کەوتووە.

لەڕێگەو لە قوتابخانە باسی کەتنەکەمان کرد، لە وانەکانیش لەسەر ئاگرێکی تر بووم تا بگەڕێمەوەو هەواڵ ببیستم. هێندە پەرۆشی ئەو هەواڵە بوم بیرم نەمابوو دایکم و باوکم سێ سەعات دوای خۆم دەگەنەوە ماڵ. لەگەڕانەوە من و ژیلمان چەند کوڕێکمان بینی شەڕیان دەکرد. گوێمان لەیەکێك بوو جنێوی بەوەی تر دەدا:

—دایك حیز.

ماوەیەك بوو ئەو جۆرە جنێوانەم نەبیستبوو. گازم لە لێوم گرت و بە ژیلمانم وت:

—سبەینێ خەڵك پێمان بزانن واش بە ئێمە دەڵێن.

ژیلمان وتی:

—جا چی دەڵێی؟ لێیان بدەین؟

ئامادەش بوو ئەوە بکات. من وتم:

–دوایی لێیان دەدەین، دوایی کە زانییانو جنێویان پێداین، بەڵام با ئەمشەویش بچین ماڵی وەزیر بەردەباران بکەین.

من دەمزانی حاڵی ئێمە بە جنێوێکی وا تەواو نابێ، جنێوێك کوڕان بەیەکتری دەڵێن. ئێمە دەبێ یان شەڕ نەکەین یانیش ئەگەر شەڕمان کرد بەرگەی قسەی زەقتر ببینەوە:

((بچۆ بۆ لای دایکی خۆت. ئەی وەزیر فلان واو وای لێ نەکرد؟)).

ئەمە جنێو نییە، ئەمە هەواڵو ڕاگەیاندنە، بۆیە باشترە شەڕ نەکەین، شەڕیشمان پێ بفرۆشن بە سەرشۆڕی بەرێگەی خۆمان بڕۆین، ئەگەر بەوە وازمان لێ بێنن. بەڵێ ئەگەر بەوە وازمان لێ بێنن.

دایەو بابە هاتنەوەو هیچیان نەوت. تا عەسر دڵیان تەقاندمو ئەوەیان نەدەرکاند کە ڕەنگە بیستبێتیان. ئێوارەشو شەویشو جگە لە نووزەنووزی دایکمو حەسرەتی باوکم بۆ حاجی هیچی ترم دەستنەکەوت.

حەزم نەکرد ئەو شەوە بچمە دەرەوە چونکە ویستم گوێیان لێ بگرم، بەڵام دەبوایە خووە نوێکەی چونە دەرەوە بە شەوم تێکنەدایە، جگەلەوەش دەمویست بچمەوە ماڵی وەزیر. عەسر تەلەفۆنم بۆ ژیلمان کردبوو ئەویش هیچی لەدایكو باوکی نەبیستبوو، وا شەویشەو هەر هیچی نەبیستووە. ئینجا ژیلمانم بینی ئەویش پاڕایەوە کە ئەمشەو نەچین:

–بەخوا ئەمجارە دەترسم.

بەڵام من سووربووم:

–نەخێر دەبێ بچین. ئەگەر بەردەبارانی دوێنێیان شاردبێتەوە هەموو جارێك ناتوانن بیشارنەوە. دەبێ بچین.

جارێکی تریش سرنجی پاڵەوانێتیی فلمەکانم دا لە قۆڵی ژیلمانو سەرکەوتوو بووم، بەڵام لەبەر ترسەکەی بڕیارم دا بەردی کەمتر بهاوین، بەشی ئەوەی بیسەلمێنین کە هاتووینەتەوە.

چووینو ئەمجارە لەلایەکی ترەوە ئەو چەند بەردەمان هەڵداو ڕامان کرد. ژیلمان وەکو شێت ڕایدەکردو من لەدوای ئەو. لەپڕ لەنیوەی کۆڵانەکە وەستامو ئاوڕم دایەوە. بەردێکم لە زەوی هەلگرتو گرتمە ماڵەکە. ویستم بیگرمە ئەو ژوورەی ئەو شەوە دایەم تیا بینی. ئەو لایەم لێوە دیار نەبوو کە ژوورەکەی تیایە بۆیە تکام لە بەردەکە کرد خولێك بخواتو خۆی لە پەنجەرەی ئەو ژوورە بدات. دەستم کردەوە بە ڕاکردن، ڕاکردنێکی هێمن. هەستم دەکرد ئەمشەو ئازاتر بووم.

بەسەلامەتیو بێ ئاشکرابوون گەیشتینەوە گەڕەکی خۆمان. بە دوورکەوتنەوە لە گەڕەکی وەزیرو بینینی گەڕەکی خۆمان ژیلمان ئازاتر خۆی نواند. ویستی پاساو بۆ ترسەکەی خۆی بهێنێتەوە:

–دەترسام کەمینیان بۆ دانابین. سبەی شەویش دەچینو حەشریان پێدەکەین.

ئەی ناترسی ژیلمان گیان سبەی بەڕاستی کەمینمان بۆ دابنێن؟ ئای لە منداڵان چەند سادەن!

16
ئاگـــر

دەمێك بوو بەو جۆرە شانازییەوە نەچووبوومە قوتابخانە. ژیلمانیش وەکو من هەستی بە سەروەری دەکرد، دڵنیاش بووم ئەمڕۆ نەبێ ڕۆژێکی تر هەر باسی ئەو بەردەبارانکردنە لە وەزارەت دەکرێ، کە لە وەزارەتیش باس کرا منیش هەمان رۆژ دەیزانم.

دڵنیاییەکەم بەدرۆنەکەوتەوەو دوای گەڕانەوەی دوو گەورە بێئاگاکەی ماڵ هەواڵەکەم بیست. یەکەم شت لە دایەو بابەم بیست ئەو پرسیارە بوو کە یەکێکیان کردی:

—دەبێ بکەرەکە کێ بێ؟

زانیم ئیشەکەی خۆمانە. دوای ئەو پرسیارەش قسەی زۆری تریان کرد. من ئارامم لێ هەڵگیرابوو و نەمتوانی چاوەڕێ بکەم تا هەموو قسەکان بکەنو من هەموویان کۆبکەمەوەو وێنەکە دروست بکەمەوە. وتم با پرسیارێکی منداڵانە بکەمو ... کردم:

—بابەو دایە، وەزیرەکەتان مردووە؟

باوکم وەك پێناخۆشبوون لەو خۆشییەی ئاوازی دەنگەکەم هەڵیگرتبوو تەماشای کردم:

—مردنی چی؟ ئەی گوێت لێنەبوو وتمان ئەمڕۆ وەزیرمان بینی.

ئیتر باوکم لەپێی کردم و ڕوویکردەوە ژنەکەی:

—شەوی یەکەم سەفەری کردبوو.

قسەکەم بیست و لەخۆشیا هەڵسام و بەرەو ژوورەکەم ڕۆشتم. کەواتە باسی شەوی یەکەمیش بڵاوبۆتەوە بەڵام دوێنێ لە وەزارەت نەزانرابوو چونکە وەزیر لەماڵەکەی نەبووە.

بۆ ژوورەکە دەڕۆشتم و شتی ترم دەبیست: وەزیریش و هەموو دنیاش وایانزانیوە بەردەبارانەکە چەند دوژمنێکی وەزیر کردوویانە و مەبەستیان بووە بێتە بەردەرگا تا لە پاسەوانەکە بپرسێ ئەوانیش تەقەی لێبکەن. باوکم ناوی چەند دێوودرنجێکی وت کە لەوە دەچوو هەموویان پیاوی گەورە بن.

زۆر باشە! با کەس گومان لە ئێمەی بچکۆلە نەکات. زیرەمان بە وەزیر کردووە، ئێمە ناتوانین بە بەرد بیکوژین بەڵام دەتوانین بەترس دڵی بوەستێنین.

خێراو بەئەسپایی بە تەلەفۆن هەموو شتێکم بۆ ژیلمان گێڕایەوە، ژیلمانیش شتی لەدایك و باوکی بیستبوو، بڕیاریشمان دا شەو ئەوە دووبارە بکەینەوە.

شەو یەکترمان بینی و لەڕێگە ژیلمانم ئاگادار کردەوە:

—ئەمجارە بەڕاستی کەمینیان بۆ داناوین، هەر ئەوەندەش گوێیان لە تەقەی بەردی یەکەم بێ دەست بە تەقەکردن دەکەن. نابێ لە تەقەکان بترسی چونکە ئەگەر نەمانبینن تەقە بە ئاسمان دەکەن. ئێستاش دەچین و جوان تەماشای ماڵەکە دەکەین و لەو شوێنەی حەرەسی لێ نییە بەردەکانمان دەهاوین، ئەمجارەش هەر کەمتر دەهاوین بۆ ئەوەی خێرا ڕابکەین.

ڕۆشتین و لە کۆڵانێکی ترەوە کە ڕووی لە لایەکی تری خانووەکە بوو وریاتر نزیککەوتینەوە. بۆ پاسەوانەکان گەڕاین کە

بەتەما بووین ئەمشەو زۆر بن بەڵام کەس دیار نەبوو. لەوە دەچوو لەناو قوللەی بەردەرگاکە بووبن.

بەپەنا دیوارەکان ڕۆشتین تا گەیشتینە ئەو شوێنەی بەردەکانمان ئەگەر زۆریش دوور نەڕۆن دەکەونە حەوشەی ماڵەکە. یەکسەر دەستمان پێکرد؛ چەند بەردێکمان خێرا فڕێداو خۆشبەختانە هەموو بەر دیواری ناوەوەو پەنجەرەکانی ماڵەکە کەوتن. هەر بەتەنیشت دیوارەکان ڕامانکردو گەیشتینەوە کۆڵانەکە.

لەنیوەی کۆڵانەکە بووین گوێمان لە تەپەی پێو هاواری پاسەوانەکان بوو. دیار بوو دوو پاسەوان بوون. لەپڕیش تەقەیان بە ئاسمان کرد. دەنگی تەقەکان وەکو چەکوشێکی هەزار کیلۆیی دایان لەناو گەدەو ڕیخۆڵەمان، بەڵام ئێمە بەشی ئەوە دوور بووین نەمانبینن. هەر ئەوەندەش گەیشتینە سەری کۆڵانەکە بە ژیلمانم وت چیتر ڕانەکاتو بوەستێ.

هەردوو وەستاینو ڕوومان کردە ئەو پاسەوانانەی بەناو کۆڵانەکە بەرەوڕوومان ڕایاندەکرد. ئێمە دوو منداڵی ناو تاریکیی کۆڵانەکە بووین بۆیە ئاوڕمان لێنادەنەوەو تێدەپەڕن. هەر واش بوو؛ بەلامان تێپەڕینو ئاوڕیان لێ نەداینەوە.

باشیش بوو تەنها یەك پیاوی گەڕەك هاتە دەرەوە تا بزانێ چی ڕوویداوە. ئەو گەڕەکە لەو جۆرانە بوو کە دراوسێ دوای هەفتەیەك بە مردنی دراوسێکەی دەزانێ چ جای ئەوەی تەقەی تیا کرابێو ترسی بەرکەوتن هەبێ، لەپای هیچیش. ئەوەمان بەدڵ بوو و زانیمان بۆ چەند جارێکی تر دەتوانین دووبارەی بکەینەوە. سوپاس بۆ خۆپەرستیو ترسنۆکیی پیاوانی گەڕەك.

شەوێکی مەزن بوو و بەسەرکەوتوویی وەکو ئەوانەی پێشوو

تێپەڕی. چەند شەوێك دوای ئەوە پشوویەکی ئەمنیمان بە خۆمان داو نەڕۆشتین. دوای ئەو چەند شەوەش چووینەوە بۆ *ئامەنگی* بەردەبارانەکە، ئەمجارەش هەر سەرکەوتوو بووین. ئێمەش دوای ئەوە بەردەوام بووین؛ هەفتەی جارێك، دوو هەفتە جارێك. سوودیشمان لە سەرماو بارانی پایزو زستانی دوای ئەو وەرگرتبوو. پاسەوانەکان هەفتەیەك یان زیاتر لەبەر سەرماکە دەسووڕانەوە، هیچ ڕووی نەدەداو دوایی دەچوونەوە ژوورەوە، ئێمەش دەگەڕاینەوە گیانی ماڵی ئاغاکەیان.

پاسەوانەکان وازیان لە تەقەکردن هێنابوو، ئێمەش ئازاترو سەلامەتتر بووین. ئەو شەوانەش کە پاسەوانەکان لەدەرەوە بوون چاوەڕێمان دەکردن تا لەو لایەی بەرامبەر خۆمان دووربکەونەوە بۆ ئەوەی بەخێرایی بەردەکانمان هەڵبدەین. هەوڵیشمان دەدا خۆمان بشارینەوە چونکە ناکرێ هەموو شەوێك پاسەوانەکان بمانبینن و بڵێن هیچ نییە دوو منداڵی گەڕەکن. ئەوەی لە هەموو شتێك زیاتر سوودی هەبوو ئەوە بوو کامێرای چاودێری ئەو کاتە بڵاو نەبوو.

گیانی (توانا)و (ژیلمان) پڕ لە شانازی بوو و قەرەبوویەکی ئەو سووکایەتییەی دایکیان بۆ کرایەوە، هەواڵەکانی ماڵەوەش شانازییە گەورەکەی ئەم توانایەی گەورەتر کرد. هەموو ڕۆژێك هەواڵێکی نوێم دەبیست، لەوەش خۆشتر ئەو تێکچوونەی حاڵی وەزیر کە دایەو بابە دەیانگێڕایەوە، جاری وا بووە دەیانوت وەزیر خەریکە شێت دەبێ و هەزار جنێو بە حکومەت دەدا کە ناتوانێ وەزیرێکی خۆی بپارێزێ.

من لەدڵی خۆم دەموت دیارە دەستی ئەو وەزیرە گەیشتۆتە ژنەکانی وەزیرەکانی تر بۆیە ئەوانیش تۆڵەی لێدەکەنەوە ی

بەدەمییەوە ناچنو هەوڵێکی جددی بۆ یارمەتیدانی نادەن.

ترســەکەی وەزیــر وای لێکــردم بــیر لــە شــتێکی گــەورەتر بکەمەوە. ئەو فلمەم بیری ژیلمان خستەوە کە چەکی پاڵەوانەکـە شووشــەیەکی پــڕ بــەنزین بــوو. کـابرا پلێتەکـەی دەســووتێنیٚو پاشان بۆ دوژمنی هەڵدەداتو تەنها بەو شووشەیەماڵێکی گەورە بوو بە پارچەیەك کلْپە، پاشان خۆڵەمیش، پاشان فلمەکـە تـەواو بوو.

ژیلمـان سـەرە زلەکـەی بـۆ فیکـرە زلەکـە لەقانـد، خێـراش کەوتینە ئیش. بە سۆندە بەنزینمان لە تەنکیی سـەیارەی بـاوکی ژیلمان هەڵمژیو کردمانە دەبەیـەکی بچـووك، بـەڵام لەبەرئـەوەی شــارەزای ئــەو کــارە نــەبووین چــەندمان دەکــردە دەبەکــە ئەوەنــدەمان دەخــواردەوە. لــەکۆتاییش توانیمــان بەشــی دوو شووشــە بکەینــە دەبەکــەوەو بەشــی دوو شووشــەی تــر بکەینــە دەممانــەوەو یــەقی بکەینــەوە. زەوی لەگــەڵمان بــەنزینی خــوارد ئێمەش چەند سەتلێك ئاومان بەسەر کرد تا شوێنەواری تاوانەکـە بسڕینەوە.

شووشەی ساردیم بـۆ پەیـدا نـەکرابوو، بۆیـە بـەدوای بـوتڵی بیرەی باوکم گەڕام. بەناو زبڵەکەمان گەڕامو تەنەکە زبڵەکـەم بـە بۆنی بەنزینی خۆم کاس کرد بێئەوەی نیو شووشەش بدۆزمەوە، بۆیە ناچار بـووم بـاوکم لـە دوو بـوتڵی بـیرە بێبـەش بکـەم. دوو بــوتڵی پــڕی بــیرەم لــە ســەلاجەکە دزیو بــە ســەلاجەکەم وت خەبەرم لێنەدات.

شووشـەی یەکـەم بێجووڵـە وەسـتاو چاوەڕیٚ بـوو چـیی لـیٚ بکەین. بەنزین خرایـە نـاو سـکییەوەو پـەڕۆ خنرایـە دەمییـەوەو بــەدەوری ســەروملی ئــاڵێنرا و ئــەوەتا بــوتڵێکی شووشــەیە

لەبەردەممان بەزەردەخەنەوە وەستاوەو چاومان لێ دادەگرێ. پڵێتەکەمان بەنزینی هەڵمژیبوو، هەر ئەوەندەش شووشەکە سەرەو خوار بکرایە بەنزینی لێ دەتکا. پەڕۆی ترم لە ملی شووشەکە ئالاند. لەکۆتاییش هێندە پەڕۆم تێوەپێچا پڵێتەکە بووە مێزەری مەلا.

بوتڵی دووەم ئاسانتر خۆی بەدەستەوە دا. وا بڕوشتایە مانگێکی تر کارگەیەکی چەکم دادەمەزراندو ئەو چەکە قورسانەم دەدایە دەستی هەموو ئەو مندالانەی باوکو دایکیان درۆیان لەگەڵ دەکەن یان وەکو دایکی منو ژیلمان درۆو لە درۆ خراپتریش دەکەن.

بەشانازییەوە دوو شووشەکەم بە دوو دەستم هەڵگرتن. ئەو کاتە نەمدەزانی باشترە قیر بکرێتە بەنزینەکە بەڵام بۆ ئەو کاتە ئەو شووشە بەنزینەم وەکو بۆمبی ئەتۆمی تەماشا دەکرد.

ژیلمان بەتەمابوو شقارتە بەرین، منیش پێم وت بازرگانەکانی شارەکە شقارتەیەك لە وڵاتێك دەهێنن بۆمبی ئەتۆمیی هەیە، بەڵام جۆرێکی هێندە خراپ بوو هەرئەوەندە شێ لەو شقارەتەیە بدات تەنها نیوەی دەنکەکانی بەکولەمەرگی دادەگیرسێن. ژیلمان ئەمجارە لە من زیرەکتر بوو و وتی خۆ شارەکەمان تەنانەت لەو جۆرە خراپتریش دروست ناکات. چەرخەکە باشتر بوو، یەکسەر دادەگیرسێ، ئەویشم لە ماڵ دزی.

بەپێو بەهاوڕێتیی ئەو دوو چەکە بەرەو ماڵی وەزیر چووین. دەبوایە وریاتر لەهەموو جارێکی تر ئەو کارمان بکردایە، دوو شووشەکە وەکو بەرد نەبوون لەدوورەوە بمانهاویشتنایە، دەبوایە نزیکتر بووینایەتەوەو ڕەنگە ئاگرەکە ئاشکرای بکردینایە. ئەو مەترسییانە هەبوون، بەڵام تازە ئێمە بووینە ئەو

پاڵەوانەی لەهیچ ناترسێ، ڕێك وەكو فشەكانی سینەما.

پەنجــە بچــووكەكانم لــە شووشـــەی یەكـــەم تونــد كــردن‌و چەرخەكەم داگیرساندو دام لە مێزەرە تەڕەكەی. پڵیتەكە كڵپەی كـردو ڕایچـڵەكاندم. سـەرم بـردە دواوە. هەسـتم كـرد ژیلمـان خەریكـە هـاوار دەكـات: ((هەڵیبـدە! هەڵیبـدە!)). دەسـتم بـۆ دواوە بردو هێندە توند هەڵمدا دەستی بردم لەگەڵ خـۆی. بـەڵام داخی هەموو منداڵانی دنیا! هیچ ڕووی نەدا، وابزانم كەوتـە سـەر چیمەنی باخەكە.

ئەوەی ترم داگیرساند، گۆشـەكەم گـۆڕیو هەڵمـدا. ئـەمجارە دەنگی شكانی شووشە هات ئینجا كڵپەكە دەركـەوت. میزەڵـدانی پاڵەوانێتییەكـەمان فـش بـووەوەو زیڕەمـان كـردو خـەریك بـوو میزەڵدانەكەی خۆشمان بتەقێو پانتۆڵەكەمان تەڕ بكـەین. خێـرا ڕامانكردو چووینە كۆڵانێك لەوبەر.

لە سووچـی كۆڵانەكـە زۆرم لـەخۆم كـرد بوەسـتم. وەسـتام‌و ئاوڕم دایەوە تا بزانم ئەنجام چی بوو. گڕێك لەوبەرەوە هەڵسابوو بەڵام ئەو گەورەیە نـەبوو كـە لـە فلمەكـە بینیبـووم‌و كـە هـەموو خانووەكەی سـووتاندبوو، نـەخێر! فلمكـە هـەمووی فشـە بـوو و ئـاگر تـەنها لەلایـەكی ماڵەكـە بـوو. بەهـەرحاڵ پـێم خـۆش بـوو شتێكمان كرد، شتێك لە جاران گەورەتر. زۆر لە جاران گەورەتر.

لەو كاتەی ویستم دەست بكەمەوە بە ڕاكردن سەیارەیەكم لـە بەردەمی ماڵەكە بینیو لە هی خۆمـان دەچـوو. دیـار بـوو دایكـم بــوو و چــووبووە لای وەزیــر. بــەڵكو پڕیشــكێك لــەو ئــاگرەی بەركەوتبێ كە بەرماندایە ماڵەكە. بەڵكو خوایە.

كاتێك گەیشتنە گەڕەكی خۆمان تێبینیمـان كـرد چـەند بـۆنی بـەنزینمان لـێ دێ. كێشـەیەكی گـەورە بـوو؛ چـۆن بـەم بۆنـەوە

بگەڕێینەوە؟ هێندەمان دەست لە خۆڵ خشاند خەریك بوو بێ پێستی دەست بچینەوە ماڵ کەچی بۆنی بەنزین هەر مابوو. هیچ چارەسەرێك نەمابوو جگە لەوەی بۆنێکی نزیك لەوە یان تەنانەت بەهێزتر لەدەستی خۆمان بدەین.

ژیلمان وتی چی بکەین. منیش وتم چی بکەین. دوایش زانیمان چارەسەرەکە زۆر ئاسانە. ئاسان و نزیکە. هەر یەکەمان چووە لایەکی کەلاوەیەك و پانتۆڵەکەمان داکەندو دانیشتین. سکمان گوشی و نقەنقمان لە خۆمان هەڵسان بەڵکو بەشی بۆنی بەنزین پیسایی بکەین.

باش بوو سەرو تۆپەڵێکی بچووکمان پێبوو بیکەین. کردمان و هەردوو دەستمان لەو پیساییە سوو. بۆنەکە بکوژ بوو. ئەوەم دەکردو دوو چاوم نووقاندبوون و ڕووم لە لاکەی تر بوو. پاشان دەستمان بەو گیا کورتەباڵایەی لە خۆڵەکە ڕوابوو سڕییەوەو کۆتاییمان بەو ئەشکەنجەیە هێنا. ئێستا سوپاس بۆ گوو بۆنی بەنزین کەمتر بۆتەوە. بەرەو ماڵ ڕۆشتین و بەدەم ڕۆشتنەوە درۆمان بۆ ئەو بۆنە دەهۆنییەوە. پێشنیارەکانمان وت:

منداڵانی هار شەڕیان پێ فرۆشتین. ئێمە ڕامانکرد ئەوانیش گوویان تێگرتین.. زۆر منداڵانەیەو لانەش پێی ناخەڵەتێ.

کەوتینە ناو ئاودەستی مزگەوت.. چۆن ڕێکەوتێکە؟! هەردوکتان بە یەك جار؟

لە تاریکی بەناو کێڵگەیەکی مینی تایبەت ڕۆشتین و پێمان کەوتە سەر دوان لەو مینانە.. پێتان؟ بۆنەکە لە دەستتان دێ.

دوا فیکرە ئەمجارە هـی ژیلمـان بـوو، لـە فلمێـك بینیبـووی. سوپاس بۆ فلمەکانی ژیلمان: چووین پیتزا بخۆین بەڵام پارەمـان پـێ نـەبوو. ئـەوانیش لـەجیاتی پـارە ئاودەسـتیان پـێ پاککردینەوە. درۆیەکی جوانە! لـەوەی گـەورەکان بـێ زیـانترە. بەڵام ئایا کەی ئەو هەموو درۆیانە کۆتاییان دێ؟

17

تۆمەتبارکردن

بەســەر دیوارەکــە ســەرکەوتمو خــۆم هەڵدایــە حەوشــەکە. سەیارەکەم لە گەراجیماڵەکەمان نەبینی. کەواتە ئەو ســەیارەیە بوو بەردەرگای ماڵی وەزیری گرتبوو. ئاگرەکە دایەی نەترسـاندو هەر لەوێ مابووەوە. هەستی ئەمجارەش وەکو ئـەو جـارە نـەبوو کـە لەگـەڵ ئـەو بۆقـە بینیبـووم. دیـار بـوو لەبەرئـەوەی ئێسـتا بێدەسەڵاتو دەستەوەستان نەبووم. ئێسـتا لەبەرئـەوەی تۆڵـەم دەکردەوە خەفەتم کەمتر بوو کاتێك زانـیم جـارێکی تـر چۆتەوە لای ئەو پیاوە. لەگەڵ ئەوەش دیسان خۆزگەم خواست کـەمێکی لەو ئاگرەی ئێمەی بەرکەوتبێ. کەمێك بەشی ئەوەی نیشـانەیەك لە لەشی بهێڵێتەوە.

چـوومە ژوورەوەو بەپێچـەوانەی بۆچـوونەکەم بیـنم دایـە لـە ماڵەوەیــە. لەســەر کورســییەك دانیشــتبوو، قــۆڵێکی بەســەر مێزەکــەی بــەردەمی خــۆی درێــژ کردبــووەوەو قۆڵەکــەی تــری نوشتاندبوو و دەموچاوی لەناو ئەو قۆڵـە ونکردبـوو. لـە نوسـتوو دەچوو بەڵام دەمزانی نوستوو نەبوو. خەفەتی هەبوو.

ئاگای لەهاتنی کەسێك بوو. کتوپڕ سەری هەڵبڕیو وتـی:

—نەوزاد.

گریان دوو چاوی سـوور کردبـوون. چـەند خـەتێکیش بەسـەر

دەموچــاوی دروســت ببــوون. ســەیر بــوو! بــەو خەفــەتو خەتانەشەوە هەر جوان بوو. ئەوەیە ئـەو جوانییـەی بـۆ ئـافرەت دەبێتە بەڵا.

کەواتە سەری هەڵبڕیو زانی مێردەکەی نییـە، بـەڵام شـتێکی هەبوو بە منی بڵێ. زۆریش بەپەرۆش بوو:

–دەبێ کاکت بدۆزیتەوە. دەبێ بیدۆزیتەوە.

چی ڕوویداوە؟ کاکە ماوەیەکە دیار نەبوو و شـتێکی تازەمـان نەبیستبوو. دووبارەی کردەوە:

www.zagros.org

–دەبێ کاکت بدۆزیتەوە.

ترسام هەڵسێو لێم نزیکبێتەوە. بەپەلە بەرەو دەستشۆرەکە ڕۆشتم تا بۆگەنیی دەستم لابەرم. پێم وت:

–دەستم دەشۆم. عەنبەروەریدم خواردووە.

چـوومو دەسـتم شـتو پرسـیارم لـە خـۆم کـرد: دەبـێ ئـەو عەنبەروەریدە چی بێ کـە ناوەکـەیم بیسـتووە؟ شـیرینیی کـاتی منداڵیی دایکمو باوکم بوو و ئەو کاتـە بـوو خـەڵك کـەم دەرامـەت بوونو خانووەکانیان نزم بـوون. شـیرینیی کـاتی پـاکی بـوو. با جوان دەستم بشـۆم. کـاتی پـاکی لـە زۆر شـوێنی جیهانەکـەمان ڕۆشت. کاتی خانووی نزمو شەرەف بەرز ڕۆشت.

هەر لای دەستشۆرەکە بووم کاتێك دایکـم بـەدەم گریانـەوەو بێئەوەی لێی بپرسم پێی وتم کە وەزیر بەردەبارانەکەی خسـتۆتە ئەستۆی کاکمو سوێندی خواردبوو ئەگـەر بیگـرێ پێسـتی کـەوڵ دەکات.

ئەمـەیان تـازە بـوو. براکـەم ئێسـتا وەکـو تاوانبـار تەماشـا دەکرا! حاجی بوو بـەردی دەگرتـەماڵـە بەرزەکـە! ئـەی ئەگـەر سبەینێکەمان هەواڵی ئەو بەردانەی هێنا کە بوونـە ئـاگر؟ بۆچـی

سبەی؟ هەر ئەمشەو باوكم هەواڵەكە دەهێنێتەوە. سەیارەی بەردەرگای ماڵی وەزیرم بیركەوتەوە:

—باوكم كوا؟

ماوەیەك بوو قسەكانمو پرسیارەكانم زۆر بەكورتی دەكرد. قسەكردن ئەركێكی زۆر زەحمەت بوو. قسەكردن لەو ماڵەو پاش ئەو شتەی لە ژوورەكەی ماڵی وەزیر بینیبووم واتای بێدەنگی بوو لەو تاوانە. هەستم دەكرد ئەگەر زۆر قسەم لەگەڵ دایكم بكردایە دەبوومە گەوادی ئەو. دایكم وەڵامی پرسیارە كورتەكەی دامەوە:

—باوكت چوو وەزیر ببینێ. وەزیر تەلەفۆنی بۆ كردو پێی وت تا ئالان نەهێنێتەوە نەیەتەوە بۆ دەوام. باوكت ویستی قسەی لەگەڵ بكاتو چوو بیبینێ. باوكی ژیلمانیشی لەگەڵ خۆی برد.

باوكی ژیلمانیش؟ ئەو ژنانە چییان لە مێردەكانیان كردووە. بۆ خۆشیی خۆیان ئەو پیاوە زلانەیان زەلیلی دەستی پیاوێكی تر كردووە. باوكی ژیلمانیش لەوێ بوو؟ زۆر باشە! كەواتە ئەویش لە ماڵ نەبوو بۆنی دەستی كوڕەكەی بكات.

هێندە دەستم شت لەخۆم بێزار بووم. بۆنی دەستم كرد. بۆنی پیسایی مابوو. بۆنی بەنزینیش هەر مابوو. چوومە ژوورەكەم بۆ ئەوەی جلەكانم بگۆڕم. ئاگام لێنەبوو لانە نەنوستبوو و لەپشتەوە هاتو هاواری كرد:

—توانا گووی كردووە بەخۆی .

بێئەوەی ئاوڕی لێبدەمەوە قاچم بردە دواوەو لەقەیەكم لێداو بەپشتا خستم. لانە گریاو دایكی گوێی نەدایە گریانەكەیو هەواڵێكی ناخۆشتری وت. هەواڵەكە بەناو دەرگاكە ڕۆشتو دای لە گوێم:

–هەتا لە ڕۆژنامەش نووسیویانە.

جلەکانم گۆڕین و گەڕامەوە هۆڵەکە. کشام بۆ ڕۆژنامەکەو بۆ ئەوەی خۆم لە دایکم دووربخەمەوە ڕۆژنامەکەم هەڵگرت و وام پیشان دا کە نیازمە لەژوورەکەم تەماشای بکەم. بەرەو ژوورەکەم ڕۆشتمەوەو یەك وشەم وت و نیوەی پیتەکانیم قووت دا:

–دەیخوێنمەوە.

زۆر بۆ هەواڵەکە گەڕام. سەرەتا بەناو بیست لاپەڕەی ڕۆژنامەکە بۆ وێنەی کاکە گەڕام. هەمان ئەو وێنەیەی پۆستەری سەر دیوارەکان کە دوو یان سێ ڕۆژە بابەو دایە هەڵیانواسیوەو تیا نووسراوە هەر کەسێك شتێك لەبارەی ئەم لاوەوە دەزانێ تەلەفۆن بۆ ئەم ژمارەیە بکات. بۆ وێنەی ئەو کوڕە دەموچاو لاوازە گەڕام کە وەکو کەسێکە نوقلێکی لەدەمەو دیمژی. قژێك لەناوەڕاستی تەپڵی سەری بۆتە دوو بەشی لای ڕاست و لای چەپ. دوو چاوە وڕەکەش لەگەڵ نیوە زەردەخەنەکەی دەمی لە هی کەسێك دەچن عەقڵی تەواو نییە.

وێنەکەم نەدۆزییەوەو جارێکی تر بە بیست لاپەڕەکە گەڕام. ئەمجارە ناوونیشانەکانم خوێندەوە. هیچم دەستنەکەوت. لەکۆتاییش ناوونیشانەکەم بەبێ وێنە بینی:

ماوەیەکە ماڵی وەزیر فلان بەردەباران دەکرێ. وەزیریش لەپەیوەندییەکی تەلەفۆنی کارەکەی خستۆتە ئەستۆی کوڕی فەرمانبەرێکی خۆی ئەویش لەبەر کێشەی کۆمەڵایەتی ... تادوا. دیار بوو هەواڵەکەیان بەپەلە بڵاوکردبووەوە.

سبەی یان دوو سبەی ڕۆژنامەکان وردترو زۆرتر باسی دەکەن. باسی ئاگرەکەش دەکەن. بەڵام ئێستا ئەوەی لەو ئاگرە

گرنگتر بوو پرسیارەکەی باوکمە لە وەزیر کە پێدەچوو لەم کاتـە کردبێتی: ((بۆچی گومان لە کوڕەکـەم دەکـەی؟)). کـەمێکی تـر باوکم دێتەوەو دەڵێ باش بـوو خـەریك بـوو مـن و بـاوکی ژیلمـان بسووتێین. ڕەنگە کاتی ئاگرەکەش وەزیر جنێوی زۆری بە کاکـە دابێ. باوکیشم شەڕی لەگەڵ کردبێ. وەزیـریش هـەموو شـتێکی دایـەی بـۆ باسـکردبێ ووو ... ئەمشـەو لـە ماڵەکـەمان شـەڕێك دەقەومێ. شەڕێکی زۆر گـەورەو لەوانەیـە بـاوکم دایکـم بکـوژێ. باوکی ژیلمانیش چاو لە باوکم دەکات و دایکـی ژیلمـان دەکـوژێ. باوکی من و باوکی ژیلمانیش دەگرن و هەردوکمان بێ کەس دەبین . ئینجاو ئینجا.. ئینجا کاکە بانگ دەکەینەوە.

باوکم پێی چوو و ترسەکەم زیادی کرد. ڕەنگە باوکی ژیلمـان دوای خستبێ تا بەتووڕەییەوە نەیەتەوە ماڵەوەو دایکـم بکـوژێ. فیکرەی کوشتن بەسەرم زاڵ بوو. ئێسـتا زانـیم بۆچـی دایـە بـەو جۆرە ترسابوو. دیار بوو خـەریك بـوو تـرس تێکـی بـدات تـا ئـەو کاتەی بزانێ وەزیر شـتێکی بـە بـاوکم نـەوتووە. خـواش دەزانـێ چەند هەوڵی دابوو نەهێڵێ باوکم بچێتە ماڵەکەی.

کۆتایی چاوەڕوانی دەنگـی سـەیارەکە بـوو. بـاوکم گەیشـت و هاتە ژوورەکە. چاوەڕێی هاواری تووڕەیی ئەوم کرد، بەڵام بیستم بەدەنگێکی سەرخۆشەوە شتێك بە دایکم ڕادەگەیـەنی و دەچـێتە ژووری نوستنیان:

—سوودی نییە. وەزیر دەڵـێ هـەر ئـەوە. وەزیرێکـی کـەرمان هەیە. ئالان؟!

بۆ ئەوەی سەرسوڕمانی خۆشی دەربڕێ لـە کـەرێتیی وەزیـر کە ئالانی بە تاوانبارەکە زانیبـوو و بێئـەوەی بـیر لـەوە بکاتـەوە مـن لـە هۆڵەکـەم و گـوێم لێیـە تڕێکـی درێـژی لێـداو دووبـارەی

کردەوە:

–ئالان؟! بەڕاستی وەزیرێکی کەرە!

وەزیر کەیفی خۆیەتی کەر بێ. بەڵام من دەمویست بزانم چی لەو ماڵە وتراوەو باوکم چۆن باسی ئاگرەکە دەکات. چاوەڕێم کردو ئەو باسی پێشوازییەکەی کرد:

–ئەو کەرە نەیهێشت زۆر بمێنینەوەو دەریکردین. ئێمەش چووینە یانەکە بۆ ئەوەی بە... ئۆۆع.. هێمنی بیری لێبکەینەوە.

بۆ یانە یان بۆ شوێنی تر گرنگ نییە. گرنگ ئاگرەکەیە. ئاگرەکە. قسە بکە باوکە. قسە بکە.

باش بوو بەرلەوەی بچێتە جێگەکەی بیریکەوتەوە. شاق! کێشای بەناوچەوانی خۆی:

–دەزانی کاتێك لەوێ بووین ئاگریان هەڵدایە ماڵەکەی؟ پێت ناڵێم وەزیرەکەمان کەرە؟ ئالان؟!

جارێکی تر تڕێکی درێژی بۆ هەردوکیان لێدا.

دوای چارەکێك ماڵەکە خامۆش بووەوە. دەنگی کەسیان نەما. بەئەسپایی دەرگای ژوورەکەم کردەوە. چوومە لای دەرگای ژوورەکەیان‌و بۆ یەکەم جار گوێم بەو دەرگایەوە نا. قسەی لەسەر یەك بوو؛ دەنگی دەنووکی دایکم لەسەر پۆپنەی سەری باوکم بیست.

تێگەیشتم کە زۆری لێدەکرد هەوڵ بداتەوەو واز نەهێنێ. ئەویش قسەی بە ژنان دەوت کە شت زل دەکەن. هەر بەئەسپایی کشامەوە دواوە. وەزیر هیچی نەوتبوو و ئەمشەو شەوی شەڕ نەبوو. دەبوایە منیش بڕیارم بدایە بەردەوام بم یان واز بێنم.

چوومە جێگەکەم لەسەر زەوی‌و بیرمکردەوە بۆ ڕۆژانی

داهاتوو چی بکەم. گوێم لـە قاقایـەکی بـەرزی بـاوکم و پرسـیاری سەرسوڕمانی :

–ئالان؟!

نووزەی کزی گریانی دایکیشم دەهاتە بەرگوێم.

18

نهێنی

ئاگری ماڵە بەرزەکە بەناو شار بڵاوبووەوە وەکو ئاگری ناو دەغڵی وشکی دانەوێڵە با پاڵی پێوە بنێ. ئەوەش کە بڵاویکردەوە ڕۆژنامەیەکی حکوومی بوو. هەواڵەکە بەم جۆرە بوو: ((تیرۆریستێك بە بۆمبی مۆلۆتۆڤ هێرش دەکاتە سەر ماڵی وەزیرێکی حکومەت)).

کەواتە ئەو شووشە بەنزینەی منو ژیلمان دروستمان کردبوو بۆمبی مۆلۆتۆڤی پێدەڵێن. بێگومان تیرۆریستەکەش کە ناوی نەبرابوو حاجی لەقلەقەکەی ماڵەکەمان بوو. دیمانەیەك لەگەڵ ئەو وەزیرە لەهەمان ڕۆژنامە هەبوو. وێنەی ئەو زەلامە لە تەپڵی سەرییەوە تا خوار مەمکی لە ڕۆژنامەکە لێدرابوو و هێندە شێوابوو لە مریشکێك دەچوو بەزیندوویی پەڕیان دەرکێشابێ؛دیار بوو بەشپرزەیی قسەی دەکرد. هەندێ تووکی سەری بەرزببوونەوەو لەکاتی وێنەگرتنی دەمی کردبووەوەو دوو چاوی زەق ببوون.

پیاوەکەم ناسییەوە. هەستەکەم درۆی لەگەڵ نەکردم. ئەو پیاوە بوو کە لە هۆڵەکە دانیشتبوو و بەسەرو کەلـلەییەوە لە وەزیر دەچوو. ئەو پیاوە بۆقە بوو کە لەگەڵ دایە بوو. ئەگەر لە باوکمم نەبیستایە کە حکومەتەکەمان زۆر لە وەزیرەکان بەپێی

حزبایەتی هەروەها بەپێی ناسینی کەسە گەورەکانی وڵات دادەنرێن (جارێکیان باوکمم بیست دەڵێ، راست بێ یان بۆ پێکەنین، پیاوێك لە شوێنێکی بەرز دانرا چونکە پیاوێکی لەو بەرزتر دەیوت ژنەکەی خواردنی خۆش دروست دەکات). ئەگەر ئەوەم لە باوکمم نەبیستایە دەموت حکومەتەکەمان تەماشای سەروکەللەی زەلامەکان دەکات ئینجا دەیانکاتە شتی گەورە.

ناسینی وەزیرەکە لە قازانجی من نەبوو. من حەزم دەکرد ئەو پیاوە بوایە کە لەگەڵ دایکی ژیلمان بوو. بۆیە باسی هەواڵی ڕۆژنامەکەم بۆ ژیلمان کرد بەڵام ڕۆژنامەکەیم پیشان نەدا. باش بوو ژیلمان عەقڵی بەوە نەشکا داوای ڕۆژنامەکەو وێنەی وەزیر بکات. بۆ خۆشم ئەو وێنەیە هەموو ڕقی دنیای تیا کۆکردمەوە. ئا ئەو کەسە بوو کە لەناو خەڵك پیاوێکی گەورە بوو و حاجی لەقلەقی دۆستی چۆلەکەکانی کردۆتە تیرۆریست.

ڕۆژانی دوای ئەوە هەواڵی جیاوازیان لەگەڵ خۆیان هێنا. هەندێ ڕۆژنامە، ئەوانەی کە وەك باوکم پێی وتم لەگەڵ حکومەت بەینیان خۆش نەبوو، قسەیان لەسەر باری دەروونیی حاجی دەکرد. باسی کێشەی کۆمەڵایەتییان دەکردو دەیانوت ئەو لاوە قوربانیی ئەو کێشەیەیەو تیرۆریست نییە. وەك چۆنیش لەپڕ حاجی بووە تیرۆریست لەپڕیش بووە جیگەی ناکۆکیی نێوان خەڵك؛ ئەوانەی دەیانوت تیرۆریستەو ئەوانەی سووربوون لەسەر ئەوەی قوربانییە.

لەهەمووی سەیرتر ئەوە بوو چەند گەنجو هەرزەکارێك لاسایی ئالانیان کردبووەوە. دوو گەنجیان گرتبوو بەردیان گرتبووە ماڵی وەزیرێکی تر. تایەکانی وەزیرێکی تریش فش کرابوونەوەو هەرچەندە نەزانرابوو بکەر کێیە بەڵام گومانیان بۆ گەنجان

چـووبوو. هەنـدێك لـەو گەنجانـە بـە قەڵـەمی بۆیـەکردن لەسـەر هەنـدێك لـەو پۆسـتەرانە، کـە وێنـەی حـاجی‌و ئاگادارییەکـەی ئێمەیان لەسەر بوو، نووسیبوویان: پاڵەوانی ئێمە.

باوکم دەیویست ئەو خەفەتەی دایکم کەمبکاتەوە کە خـەریك بـوو دەیکوشـت. پێـی دەوت کوڕەکـەی بۆتـە پاڵـەوان، بـەڵام خەفەتی دایە بەو پاڵەوانێتییە گەورەتر دەبوو. دایکەکان حـەز دەکەن کوڕەکانیان بێ کێشە بژین نەك ببنە پاڵەوان.

ترسی دایە دوو قەد بوو. لەلایەك دەیزانی ئەگەر لەقلەقەکـەی بگـیرێ پـەڕی بەزینـدوویی پێـوە نـاهێڵرێ. لەلایـەکی تریشـەوە دەترسا ڕۆژنامـەکان باسـی کێشـە کۆمەڵایەتییەکـە بکـەن‌و بڵـێن چییەو چۆن بـووە. دایـە هیچـی لەمانـە نـەوتبوو، بـەڵام ئەمانـە ترسی من بوون‌و دڵنیا بووم ترسی ئـەویش بـوون. مـن دەترسـام کاکە بگیرێ‌و بەرگەی یەك شەق‌و یەك بۆکس نەگرێ. دەشترسـام ڕۆژنامەکان باسی پەیوەندییەکانی دایە بکەن‌و لەبەردەم خـەڵك‌و لەبەردەمی باوکم ئـابڕووی بچـێ. هـەموو ئەوانـەش ڕاسـت بـوون جگە لە یەك شـتی بچـووك نـەبێ.. بچـووك؟! ئـەو شـتە بچـووکە خەنجەری دووەم بوو لە دڵم درا.

وەکـو هـەموو جارێـك‌و سـەرەڕای سـەرماو ئـەو بارانـەی سـەرەتای شـەو بـاریبوو و هەنـدێکی خـۆی پیـا کێشـابووم ئـەو شەوە لەدەرەوە بووم. ماوەیەك بوو هیچ چالاکییەکم نەنوانـدبوو بەڵام وەکو جـاران بەسـەر دیوارەکـە هەڵگـەڕام. گەیشـتمە ئـەو دەروازەیەی دەمباتە ناو ماڵەکە کاتێك گـوێم لـە هـاوارو جنێـوی دایکم بوو. چوومە ژوورەوەو بینیم دایکم جنێو بە بـاوکم دەدات. لەتەنیشـت باوکیشـم ئـافرەتێکی تـر هـەبوو. ئافرەتەکـەم نەناسـییەوە بـەڵام بـەپێی ڕووی‌و جلوبـەرگ‌و هەڵسـوکەوتی لـەو

ئافرەتانە دەچوو کە خەڵکی پێیان دەڵێن بێئەخلاق (دەبێ وشەیەکی تر بۆ ژنی باوکم بەکاربهێنم . هەندێك جار ناو و نازناوەکەشیم بۆ ناوتریێ). گوێم لە هاواری دایکم بوو:

—کوڕەکەت لا هیچە. تۆ دڵت هەیە؟ چۆن ئەوەت بۆ دەکریێ؟ کوڕەکەت دیار نەماوەو لەوانەیە بیکوژن.

ئەو ئافرەتەی کە نەمدەناسی بنێشتی دەجوو. نزیکتر کەوتەوە لە باوکم و دەستی خستە سەر شانی و وەك گاڵتە بە دایکم بکات وتی:

—چییە ئیتر. دنیات بۆ ئەو کوڕە کاول کردووە.

دایکم کەوتە جنێودانی و پێی وت بێدەنگ بێ. چاوەڕێی وەڵامی باوکم بووم تا بزانم چۆن تەفسیری هەبوونی ئەو ئافرەتە بکات. هاوارەکەی دایکم تێیگەیاندم کە ئەو لەدەرەوە بووەو پێش من گەیشتۆتە ماڵ و ئەو دوانەی پێکەوە بینیوە. وەڵامی باوکم زۆر سارد بوو. سارد بوو. بەڵام بۆ من دەرگایەکی تری دۆزەخی کردەوە:

—دڵەکەم، دەڵێی ڕێککەوتنەکەت لەبیرچووە.

ڕێککەوتن؟ ئەمەیان چییە؟ با باشتر گوێ بگرم. دایکم دەقیژێنیێ:

—ئەوە کاتێتی؟

باوکم وەڵام دەداتەوە:

—وا دەزانی خەفەت بۆ ئالان ناخۆم؟ بەڵام وا دە ساڵی تر دیار نەما؟ خۆمی بۆ بکوژم؟

قریشکەی دایکم:

—بێئەخلاق.

بنێشتجوین و تەعلیقی ساردی ئافرەتەکەش:

–ژنێکی بێحەیات هەیە.

قسەی باوکم لەسەر زریکەکەی دایکم:

–باشترە کەسمان باسی ئەخلاق نەکەین.

پاشـــان بیریخســـتەوە ئـــەو ڕێککەوتنـــەیان چـــی بـــووە. بیرخستنەوەکە بۆ من بوو بە ڕوونکردنەوەو زانیاریی نویێ:

–لەو ڕۆژەوە کە زانیـت پەیوەنـدیم لەگـەڵ ئافرەتـان هەیـەو کردتە فەرتەنە پێم وتـی وازم لێبێنـەو تـۆش ئـازاد بـە. ئـەوا بـۆ پێنج ساڵ دەچێ گوێم نەداوە لە باوەشـی کـێ نوسـتووی. بـاش دەزانی کە ڕەوتی ژیانم گۆڕابوو و ئیتر نەمدەتوانی خۆم بە تەنها یەك ئافرەت ببەستمەوە. گوێشی مەدەرێ، ئەمڕۆ بێ یان سـبەی حاجی دێتەوە.

ئەوەیان دوا شت بوو پێویستم بـوو بیبیسـتمو لێـی تێبگـەم. لەوەش بەدوا هەرچییەکیان دەوت غەڵبەغـەڵبێك بـوو لـە گـوێم. دەنگێکـی دوور بـوو. دوو ژنو پیاوێـك بـوون. ژنێکیـان هـاواری دەکردو دوایی ئـەوەی تـریش کەوتـە هـاوارکردن. هـەموو شـتێك لەبەرچـاوم وێـران بـوو، کەسـیش لەبـەردەمم نـەما. هـەر خـۆم مامەوە. ئەوانـەش کـە قسـەیان لەگـەڵ یـەکتر دەکـردو قسـەیان بەیـەکتر دەوت کەسـانێك بـوون سـەر بـە جیهـانێکی تـر بـوون. جیهانێکی نامۆ پێشتر نەمناسیبوو.

چوومە دەرەوە، ئینجا چوومە حەوشەکە. دەرگـای دەرەوەم کردەوە. پێش دەرچوونم لە ماڵەوە ئاوڕێکم بۆ ئەو ماڵە دایـەوەو دەمویست نەگریم. دەمویست بەهێز بم. بـەڵام مـنی منـداڵ چـۆن دەتـوانم بـەهێز بم. ڕووخـامو گریـانی پـەنگخواردووم تەقییـەوە. لەگەڵ گریانەکەم بارانێکی توندی سارد بەسەرم هەڵڕژا.

خەفەتو گریان بە قاچمیان وت ڕابکەن. خەفەتو گریان نەك

باران. بەهەموو هێزێکمەوە ڕامکرد. بەدەم ڕاکردنەوەوە بەردێکم هەڵگرت. ئاوڕم بۆ ماڵەکە دایەوە. بەردەکەم گرتە ماڵەکە. جارێکی تر ڕامکردەوە. وەستام و بەردێکم هەڵگرت و گرتمە ماڵەکە. پشتم کردەوە ئەو خانووەی زانیم لەمەودوا ماڵی من نییە. ڕامکردەوە. دەگریام و هاوارم دەکرد:

—بێئەخلاقینە. بێئەخلاقینە.

ئاوی ساردی باران بە قژو دەموچاو و لەشم دەهاتە خوارەوە. ڕامدەکردو بەردم هەڵدەگرت و دەمگرتە ماڵەکەو دەگریام و هاوارم دەکرد: بێئەخلاقینە. بێئەخلاقینە. تا تەواو دوورکەوتمەوە. ڕاکردنەکەم بووە ڕۆشتن. بەڕۆشتنەوە دەگریام. نەمدەزانی بەرەو کوێ دەڕۆم بەڵام ئەو شوێنە نەزانراوە لەلام لەو ماڵە باشتر بوو. فرمێسکەکەم کە لەگەڵ بارانەکە تێکەڵ ببوو بە قۆڵی قەمسەڵە تەڕەکە سڕییەوەو گریامەوە:

—هەموو شوێنێك لەوێ باشترە. هەموو شوێنێك لەوێ باشترە. تازە ناچمەوە بۆ لای ئەو بێئەخلاقانە.

19

داوێنپیسەکان

یەکەم شت بەیانییەکەی ڕۆژی دوای ئەوە (شەوەکەشم لەگەڵ شێتێك لە کولانە بچووکەکەی لە کەلاوەیەك بردەسەر) ئەوە بوو بە جددی هەوڵ بدەم کاکە بدۆزمەوە. ویستم بیدۆزمەوە تا پێی بڵێم دڵنیا بێ کە کوڕی ئەو باوکەیە چونکە ئەو باوکەیم بیست باسی پێنج ساڵ بێئەخلاقی دەکات نەك حەڤدە یان هەژدە ساڵ کە تەمەنی ئەون. لەهەمان کاتیش پێی بڵێم ئومێد لەو دایكو باوکە ببڕێ.

نازانم کە شەو نەچوومەوە ئەوان چییان وتبوو. ئەوان نەیاندەزانی من گوێم لە شەڕەکەیان بوو و هەموو شتێکم زانی. یان لەوانەیە زانیبێتیان بەتایبەتی کە دوایی بینییان هەردوو دەرگای ناوەوەو دەرەوە کراونەتەوە. بیرم لەوە کردەوە نامەیەکی دووردرێژیان بۆ بنووسمو بەدەستی ژیلمان بۆیان بنێرمو پێیان بڵێم کە هەموو شتێکم زانیوەو هەموو ئەو شتە خراپانەی کردبوویان بخەمەوە بیریان. لە ئێستاش بەدواوە منو ژیلمان لەهەموو شتێك وەکو یەکمان لێهاتووە.

کاتێك ژیلمانم بینی نامەکە تەنها فیکرەیەك بوو لە مێشکم. ئەو یەکسەر لێی پرسیم:

–لەکوێ بووی؟ باوکتو دایکت تەلەفۆنیان بۆ کردمو وتیان

توانات نەبینیوە. مۆبایلەکەشت لێ کەوتبوو.

وەڵامی پرسیارەکەیم نەدایەوەو لەجیاتی ئەوە پێم وت:

—قەت لە باوکت نەپرسیوە بۆچی ڕێگەی بە دایکت داوە بچێتە باوەشی پیاوانی تر؟

ژیلمان دەستی توند جووڵاند:

—کاکە چییان لێ بکەم. زۆر قسە بکەم تێمهەڵدەدەن.

تازە ئەو شتانە ئاسایی بوونەتەوە. بەڵام تۆ بڵێی دنیای دەرەوەی ئەو دوو ماڵە بەهەمان شێوە بجووڵێ و ڕەفتار بکات؟ لەوانەیە. بەڵام لەوانەشە وا نەبێ و هەموو کەس لە ئێمە باشتر بێ. ئەو شتانە لە ماڵی خۆم و ژیلمان بوونەتە ئاسایی، بەڵام لای من ئاسایی نەبوون. من قبوولم نەدەکردن، قبووڵشم نەدەکرد کوڕی وەزیرەکە بڵێ: ((باوکم وای لەدایکت کردووە)). ئااخ دایە. بەڵام بۆچی هەر دایە. ئەی تۆ گەورەی ماڵەکە؟ ڕازیت ئەو کوڕەی وەزیر پێم بڵێ: ((باوکت بەدەستی خۆی دایکتی بۆ باوکم هێناوە))؟

دەبوایە سەرم حیز بکردایەو هیچم نەوتایە. بەڵام وەزیرو کوڕی وەزیر چی بوون؟ ئەمانە پێنج ساڵە خەریك بوون و لەگەڵ سەد کەسی تر ڕایانبواردووە. ئەوانە کێ بوون؟ کەسیانم نەدەناسی. ئای دەبێ چەند جار بەلای یەکێکیان تێپەڕیبم و ئەو بەزەردەخەنەوە تەماشای کردبم و تبێتی دایکی ئەو کوڕەم واو وا لێکردووە؟ کێ نالێ ئەو پیاوە جنێوفرۆشە بێئەخلاقەی وەزارەت کە ناویم بیر نەماوە بە کوڕەکەی نەوتبێ وەکو خۆی ئازا بێ کە دایکی ئەو کوڕەی واو وا لێکردووە؟

بینینی ژیلمان ئەو فیکرەیەی خستە مێشکمەوە کە بچم لە شیرین خانی دایکی بپرسم: ((ئێوە بۆچی ئەو کارە نائەخلاقییانە

دەکەن؟)).

فیکرەکـەم بـە ژیلمـان وت ئـەویش گـوێی نەدایـە ئـابڕووی دایکیو ڕازی بـوو. دوای نیـوەڕۆ بەدزییـەوە چـوومە ماڵەکـەیان. پرسیارەکەم لەدایکی کرد ئەویش وتی کە هەر دەبوایە وا بوایـە. پیاوانو ئافرەتان لە کۆمەڵگـەی نـوێ زیـاد لەپێویسـت تێکـەڵن. پێکەوە دادەنیشنو پێکـەوە کـار دەکـەنو کاتیـان دەبـێ باسـی بابەتی جیا لە پیشەکەیان بکەن. لە وەزارەتەکـەی شـیرین خـان باسی هەموو شتێك دەکەنو هەندێك جار کارێکیـان نییـە بیکـەن جگە لە باسکردنی پەیوەندییەکانی پیاو و ئافرەت کـە دوایـی بـۆ سـێکسو لـەزەت کـورت دەبێتـەوە. لـە شـوێنی واش بەرەبـەرە هەمووی دەبێتـە ئاسـاییو هـەموو جـۆرە پەیوەندییـەك جێگـەی قبووڵ دەبێ تا رۆژێك دەڵێن ئەی بۆ خۆمان نەیکەین. لەولاشەوە وەزیرێك یـان بەڕێوەبـەرێك هەیـە خـۆیو دەوروبـەرە نزیکەکـەی بەدوای شـتی وا دەگـەڕێنو چاوپۆشـیی لێدەکـەن. شـیرین خـان ئەوانەی بۆ باسکردم منیش لەکۆتایی لێم پرسی:

–یەعنی ئێوە هەمووتان لە وەزارەت بێئەخلاقن؟

پرسـیارەکەم چـاوەڕێکراو نـەبوو. زەردەخەنەیـەکی تـاڵ بـەڕووی شـیرین خـان دەرکـەوت وەك بڵـێ چـەند منـداڵێکی بێئابڕووی. منی بێئابڕووش پرسیاری سێیەمم کرد:

–یەعنی بەلای هەرچی شوێنی کارێك بڕۆم دەتوانم بڵێم ئەوە شوێنی بێئەخلاقەکانە؟

جارێکی تر بزە گرتیو ئەمجارە واتای زەردەخەکەی ((چـەند کوڕێکی بێعەقڵی)) بوو. وەڵامی دامەوە:

–بـەڵێ. شـت ڕوودەدەن بـەڵام زۆر بەکـەمیو لـە هـەموو شوێنێك نا. حاڵەتی خراپیش ئەوەیە سەری گەورە چـاو لەوانـەی

خوارەوە بپۆشێ. خراپتریش ئەوەیە ئەو سەرە گەورەیە خۆی بەدوای ئەو شتانە بگەڕێ. وەزارەتی خۆمان هەموو سنوورێکی تێپەڕاندووە.

هەناسەیەکی داو بەردەوام بوو:

–کەمێك لە پیاوە گەورەکانی وڵاتەکەمان ئەم شتانە بە گوناه دەزانن. کەمێکیشیان گوێی خۆیان لێ کەڕ کردووە. زۆریش لەو گوێکەڕانە حەزیان لێیەو دەیکەن. وا دەزانم ئەو بەرپرسەی دژ بەمە قسە بکات تووشی عەیبە دەبێو بە دواکەوتووی دەزانن.

ئینجا شتێکی وت سەرە بچووکەکەم بە شتێکی قورسی زانیبوو لێی تێبگات:

–لەهەموو وڵاتێك، چەند ئازاد بێ، پیاوە بەدەسەڵاتەکان پێیان خۆشە خەڵك ڕابوێرن و ژیانی خۆیان بەکەیفەوە بەرنەسەر، بەڵام تەنها بۆ ئەوەی سەرقاڵیان بکەن و نەهێڵن ئەو بازنە سوورانە ببینن کە بەدەوری بەرژەوەندییە ئابووری و ساسییەکانیان کێشاویانە.

نەوەکو بەهەڵەش تێبگەم و بوهتانی بۆ هەڵبەستم خێرا وتی:

–کە واش دەڵێم مەبەستم نییە دەمەوێ بەرپرسەکان ڕێگەمان لێبگرن. ئۆۆۆۆ. ئەگەر ڕێگەمان لێبگرن خۆمان دەکوژین.

ئینجا ژوورە ساردەکەی بە قریوەیەکی پێکەنین ڕاچڵەکاند. شیرین خان بێئەوەی شەرمم لێ بکات بێ پێچوپەناو بەڕاشکاوییەوە ئەم شتانەی پێ وتم. بەڕاستی ئافرەتێکی باشە ئەم شیرین خانە بێئەخلاقە! بەڵام بۆچی نەیڵێ. من کوڕی کێ بوو تا شەرمی لێبکردمایە؟ ویستم لەو ڕاشکاوتر بم. لێم پرسی:

–ئەو شەوەی منو کاکمو کوڕەکەت لەپەنجەرەکەوە تۆمان بینی ئەو پیاوە وای لێدەکردی (کەمێك بیرمکردەوە تا بیرکەوێتەوە چۆن بانگی کرد). بانگت کرد ((حیزەکە)). ئەو پێی خۆش بوو. ئەی بۆ تۆش خۆش بوو؟

چاوەڕێم کرد ئەمجارە تووڕە بێو دەرم بکات کەچی ئەو بێئەخلاقە بەهێمنیو بێئابڕووییانە وەڵامی دامەوە:

–بچۆ لەدایکت بپرسە. ئەو زیاتر لەگەڵی نوستووە. دایکت لەگەڵ وەزیرەکەش لەمن زیاتر نوستووە. وەزیرەکەمان زۆر قەدری دایکت دەزانێ.

قسەکانی خەنجەرێك بوون دایان لە کەمەرم. ئەگەر ئەو ژنە کوڕەکەی خۆشبویستایە خەنجەرەکەیم لە لەشی خۆم دەردەهێناو لەدڵی کوڕەکەیم دەچەقاند.

زانیم کە دەبێ ئەو ماڵە بەجێبهێڵم. دڵنیاش بووم، بەو قسانەو بە چەند قسەیەکی تر کە ئەوسا لەماڵی خۆمان دەمبیستنو لەو کاتە بیرمکەوتنەوە کە ئەو ژنە ئەو ڕێگەیەی پیشانی دایکم دابوو.

چوومە حەوشەکەیانو چۆلەکەم بەسەر درەختەکانیان بینی. لەبەرخۆمەوە وتم:

–ئەگەر ئالان دەزانێ! هەمیشە بە چاوێکی بەریئانەوە سەیری ئێوەی دەکرد. ئێوەش ئەو خۆشییە بەریئانەیەتان پێ دەبەخشی کە لەهەموو شتێك زیاتر حەزی لێدەکرد. ئەگەر دەیزانی ئێوەش حیزن.

چوومە ناو دەرگاکەو لەو قسەیە پەشیمان بوومەوە. ئاوڕم بۆ چۆلەکەکان دایەوە:

–لێم ببوورن. پڕ بەدڵم پێتان دەڵێم لێم ببوورن. ئێوە پاکن.

زۆر پــاکن. ئێــوە لەهــەموو گــەورەکان پــاکترن. ئێــوە لەهــەموو مرۆڤەکان پاکترن. خۆزگەم بەخۆتان. خۆزگەم بەخۆتان.

چوومە ناوە کۆڵانەکـەو لـەو شـوێنەوە تەماشـای ماڵەکـەمانم کرد. ماڵەکەمان؟ تازە شتێك نەمابوو پێی بڵێم ماڵی خۆمان.

20

پەناگـە

یەکەم شوێن بیرم لێکردەوە ڕووی تێبکەم ماڵی پوورم بوو. پوورە ڕۆشنا خوشکی دایەیەو تەمەنی لەو نزیکە. لەهەموو خزمێکی تر زیاتر خۆشماندەویست بەڵام ماوەیەکی زۆر بوو پەیوەندییەکەی لەگەڵ دایە کزببوو. دەتوانم ئێستا بڵێم بۆچی.

زۆر جار پوورممان دەبیست سەرزەنشتی دایەی دەکرد بەڵام ئێمە دووربووینو تەنها دەنگەدەنگەکەمان دەبیست.

پوورەکەمان دەرگای دەرەوەی لێکردمەوە. سەرەتا سەریسوڕما پاشان پێشوازییەکەی کردە زەردەخەنە:

—تۆی؟

بەخەفتباریو بێئەوەی ئاوڕی بۆ بدەمەوە چوومە ژوورەوە. بەناو حەوشەکە ڕۆشتمو چوومە ژووری دانیشتنەکەیان. لە ژوورەکە پێم وت:

—هاتووم لات بمێنمەوە.

پرسیاری کرد:

—تۆش تۆراوی؟

وەڵامم دایەوە:

—ئەو بێئەخلاقانە.

چاوەڕێم کرد بپرسێ کێو من بڵێم دوو گەورەکەی

ماڵەکەمان و ئەو سەرزەنشتم بکات کە باوك و دایك هەرچییەك بکەن نابێ منداڵەکانیان قسەیان پێبڵێن. بەڵام هیچ لەمانە نەوتران. لەسەر قەنەفەکە دانیشت و قاچی خستە سەر قاچ. پاش کەمێك بێدەنگی بە زمانە شیرینەکەی خۆی کە کردبوویە خۆشەویستترین خزم لەلامان پێی وتم:

–ماڵی پووری خۆتە.

پاش کەمێکی تری بێدەنگی مۆنییەك دەموچاوی چرچ کردو پەنجەیەکی هەڕەشەی ڕاوەشاند:

–بەڵام ئەگەر تۆیان بۆ جاسووسی ناردبێ بچۆرەوە ماڵ و پێیان بڵێ پوورم نازانێ ئالان لەکوێیە.

سەرەتا تێنەگەیشتم. ئینجا زانیم:

–جاسووسی؟! جاسووسی بۆ ئەوان بکەم؟

ئینجا لێم پرسیەوە:

– ئالان هیچی بە تۆ وتووە؟

سەری ڕاوەشاند:

–پێویست ناکات. دەزانم ئالان هەموو شتێکی زانیوە بۆیە ماڵەکەی جێهێشتوە.

پێم وت:

–بەڵام ئەو نازانێ باوکیشم وایە. باوکم ڕێگەی بەدایکم داوە. ئەویش ڕێگەی پێداوە. هەردوکیان ڕێگەیان بەیەکتر داوە.

وەکو ئەوەشی هیچی تازەم نەوتبێ وەڵامی نەبوو. بێگومان ئەویش دەیزانی.

ماوەیەکی تر پێکەوە ماینەوە و قسەمان کرد. ئاوازی دەنگم و بێڕەنگیی ڕووم پێیان وت من ڕاستگۆ بووم بۆیە زیاتر کرایەوە. لەکۆتاییش پێی وتم بچم پشوو بدەم. دەستی گرتم و بردمی بۆ

بەشی پشتەوەی ماڵەکە؛ ژوورێك بوو خۆمان‌و منداڵانی خزمان تیا یاریمان دەکرد:

–لەو ژوورە بمێنیتەوە کەس ناتبینیٚ.

بۆ یەکەم جار پاش هەڵهاتنم لەماڵەوە زەردەخەنە چووە سەر ڕووم. تا لەگەڵیشی گەیشتمە ژوورەکە فریاکەوتم نەخشەیەك بۆ گەڕان بەدوای کاکە دابنێم. تازە بوومەتە نەخشەکێش‌و پیلانگێڕ.

هێشتا پوورم دەستی گرتبووم. دەرگاکەی بەدەستەکەی تر کردەوەو ڕێگەی بۆ کردمەوە تا تێپەڕم. سەری پێزانینم بۆ بەرزکردەوەو چوومە ژوورەوە. تەنها یەك هەنگاوم لەناو ژوورەکە هەڵناو وەستام. ژوورەکە چۆڵ نەبوو و شتێکی لیٚ بوو. حاجی لەقلەقەکەی ماڵەکەمان لە ژوورەکە بوو.

ئالان لەسەر قەرەوێڵەیەك دانیشتبوو. دوو قاچی لەقلەقییانەی بەسنگییەوە نووساندبوون‌و بە دوو دەستی ئەو دوو قاچە درێژەی گرتبوون. بینینەوەی کاکە خەریك بوو دوو باڵم پیٚ بدات، بەڵام ئەوە بە دەموچاوێکی بەتاڵ لەهەموو هەستێکی خۆشی یان ناخۆشی پێشوازیی لێکردم. وەکو کەسێکی بێگانە تەماشای دەکردم. کەمێك بەمجۆرە بەرامبەر یەکتەر ماینەوە ئینجا زەردەخەنەیەکی بچووکی کاکەم بینی.

جووڵام‌و لەتەنیشتی دانیشتم. لەبەرئەوەی ئەو قەرەوێڵە یەك کەسییەش زۆر بەرز بوو (ناومان نابوو هەلیکۆپتەر) قاچم بەسەری شۆڕببووەوەو نەدەگەیشتە زەوی. دوو قاچم کردە جۆلانەو سەیری زەویم کردو چاوەڕیٚ بووم کاکە شتێك بڵیٚ. ئەو هیچی نەوت‌و بێدەنگییەکە خۆشیی بینینەوەی لەبیربردمەوە. تاکە شتێك لەمێشکم ئەو خامۆشییەی پیٚ بکوژم‌و ئالان

بورووژێنم ئەو زانیارییە بوو کە دوودڵ بووم بیدرکێنم. بەڵام ئەو ناچاری کردم بیڵێم:

–دەزانی باوکیشمان هەر وەکو دایکمان وایە؟

ئەوەندەم وت و چاوەڕێم کرد قسەیەکی سەرسوڕمان بکات یان داوای ڕوونکردنەوەی بکات بۆ ئەو ڕستە تەمومژاوییە. ئالان قسەی کرد. بەڵام قسەی سەرسوڕمان نەبوو. داوای ڕوونکردنەوەش نەبوو:

–دەزانم.

وەڵامە کورتەکەی وڕی کردم. ئاوڕم بۆ دایەوە:

–دەزانی؟

هیچی نەوت و ناچار بووم پرسیارێکی تر بکەم:

–لە پوورە ڕۆشنات پرسیوە تۆ لە خاڵمان دەچی؟

حاجی سەری ڕاوەشاند. سەرڕاوەشاندنەکە هەردوو واتاکەی هەبوو: بەڵێ و نەخێر. زۆر جار ئەم برایەم خەریک بوو شێتی دەکردم بەو وەڵامە ناڕوونانە. ئەو ڕاستییەم پێ وت کە شەوی هەڵهاتنم زانیبووم:

–باوکمم بیست دەیوت پێنج ساڵە خەریکی ئەو کارەن.

وشەکەی وتەوە:

–دەزانم.

قسەم کردەوە:

–کەواتە تۆ کوڕی وەزیر یان هیچ کام لەوانە نیت کە لەو ماڵە بوون.

وشە نەمرەکەی وتەوە:

–دەزانم.

ئینجا بێزار بووم:

—ئیتر بۆچی دەڵێی ئەگەر باوکت باوکت نییە ئەی بۆچی باوکتە؟

ئەمجارە شتێکی تری وت جگە لە وشەی دەزانم:

—ئێستاش هەر وا دەڵێم.

لەپڕ بوومە پارێزەری باوکمو دایکم:

—گوێ بگرە؛ دایکمان لەگەڵ ئەو پیاوە بینی، بەڵام هەمووی دوو یان سێ ساڵە ئەو کەللەبەرازە وەزیرە.

زەردەخەنەی گومانی حاجیم بینی:

—کێ ناڵێ ئەو پێش ئەوە ناسیویەتی؟

ئینجا دیسان بە شێوازو ڕێزمانە تایبەتییەکەی قسەی کردەوە:

—وەزیر یان ناوەزیر. هەر کەس بێ. من نازانم باوکم ئەگەر باوکمە یان ئەگەر ناباوکمە. ئەگەر باوکم بێ بۆچی واز لە ژنەکەی دەهێنێ بۆ شتانانە بکات. ئەگەر باوکم بێ بۆچی ئەو شتانە خراپانە دەکات؟ بۆچی دەچێ لەگەڵ ژنانی تر کە ژنی ئەو نییە.

تەواو! دەبوایە ئەو دەرگایە دابخرایە. دەرگاکەم داخستو چیرۆکی خۆمم بۆ گێڕایەوە. بۆم باس کرد منو ژیلمان چیمان کرد. چۆن خەڵك باسی ئەو وەکو تیرۆریست دەکەن. چۆن ئەو شەوە گەڕامەوەو ژنێك لەگەڵ باوکم بوو و دایکم دەیقیژاند. چۆن هەڵهاتمو ماڵەکەم بەردەباران کردو لەگەڵ شێتەکە لە کولانەکەی شەوم بردەسەر. پێم وت دایکمان تەنها ئەوی بەخەیاڵ دێ. تەنها ئەو حاجی لەقلەقەی لا گرنگە.

خەفەتێکی دۆزەخی بەڕووی حاجی دەرکەوت. زانیم کارێکی دۆزەخیش دەبێ ئەگەر هەوڵ بدەم پێم بڵێ بۆچی ئەو خەفەتەی دەرکەوت. باش بوو هەوڵی نەویستو خۆی قسەی کرد:

–ئەوسا خۆش بوو دایکم منی خۆشویستبوو. بەڵام من زانیم چی دەکات ئیتر وتم ئەو منی خۆشدەوێ چونکە لە یەکێك دەچم حەزی لێدەکات. لەوانەیە باوکم بێ ئەو کەسەو ئەو خۆشیدەوێو بەدزیی ئەو باوکەم کە ناباوکمە لەگەڵی بوو. دوایی زانیم باوکم دەیزانی ژنەکەی ئەو شتانانە دەکات ئینجا بیرمکردەوە لەبەر ئەوەیە باوکم هەندێك جار لە من دەدات چونکە من ناکوڕی ئەوم.

ئارامم نەما. دەبوایە بمزانیایە ئەو وڕێنەیە هیچ بنەمایەکی هەبوو. بەپەلە چوومە دەرەوەو بەڕاکردن بۆ لای پوورم ڕۆشتم. بێ پێشەکی لێم پرسی:

–ئەو ڕەسمەی خاڵمان هی خاڵمانە؟

پوورم پرسیارەکەی لا سەیر بوو:

–بێگومان خاڵتانە. دەڵێی نەخۆشییەکەی ئالانت گرتووە؟

گەڕامەوە ژوورەکەو بە کاکم وت:

–ئەو وێنەیە هی خاڵمانە. تۆ لە خاڵمان دەچی. ناشێ بڵێی دایکمان حەزی لە خاڵمان کردبوو؟

ئاوڕی بۆ دامەوە:

–بیرکردنەوەت سەیرت هەیە. خاڵمان وەك منە کە مردبوو.

حاجی پێم دەڵێ سەیر بیردەکەیتەوە!

ئینجا پێی وتم بۆچی بیرکردنەوەم سەیرە:

–ئەو دایکمە نەك نادایکمە. لەبەر ئەوە من وەکو خاڵی خۆم ئیتر گرنگ نییە باوکم ناباوکم بێ.

پاشان بۆی باس کردم پوورە رۆشنامان چیی بۆ باس کردبوو:

–بەڵێ ڕاستە خاڵمانە ئەو وێنەیە کە گرتبووی و دوای ئەوە مردبوو. پوورمان وتی دایکتان ئەو برایەی زۆر خۆشویست. ئێمە

خۆشمانویست هەروەها چونکه هەر ئەو برایه بۆ ئێمە هەبووە. دایکت لەهەموومان زیاتر خۆشیویست چونکه وتی بەستەزمانە. دایکت نەیدەهێشت کەس لەو برایه بدات. چەند جار قژی منی دەرهێنابوو لەسەر ئەو. دوای سالآنێك خاڵتان شەڕی پێفرۆشراو خاڵتان لێدرا. لەشی بەرگەی ئەو لێدانە نەگرتو ئیتر مردبوو. لەو کاتەوەش دایکت وێنەکەی خستە بەردەمی خۆیو دەگریا هەموو کاتێك.

تەواو لەو قسانە بێزار بووم کە ئەگەر لەگەڵ ژیلمان بمکردنایە بەهەموویان دوو دەقیقەیان نەدەبرد. هەڵسام بۆ ئەوەی لە ژوورەکە بچمە دەرەوە. ئەو دەستی خستە سەر ئەژنۆمو داوای کرد نەڕۆم. دیار بوو قسەی تری مابوو.

بەڵێ، ئالان شتی تری چیرۆکەکەی مابوون بیانگێڕێتەوە. بەشێوازە تایبەتییەکەی قسەکردنی خۆی کە ((وا–وا)) دەکاتو دوو ئەوەندەی خەڵکی تری پێدەچێو وشەو ڕێزمان بەئارەزووی خۆی بەکاردەهێنێ بۆی گێڕامەوە چۆن هەر ئەو ڕۆژەی وەزیری بینی هەموو شتێکی زانی. وەزیر سەرەتا گاڵتەی پێکرد، بەلآم کە ئەو بەردەوام ئەو پرسیارەی لێدەکرد ئەگەر باوکی خۆی باوکی نەبێ ئەی بۆچی باوکێتی، وەزیرەکە هەوڵی دا تێیبگەیەنێ شتەکە بەئاسایی وەربگرێو مرۆڤ حەزی لە چییە با بیکات. ڕۆژ ڕۆژی ئازادییەو باوكو دایکی ڕێککەوتبوون ئازادی بەیەکتر بدەن بۆیە ناکۆکییان نەمابوو لەکاتێك کەسانێك هەن ناهێڵن هاوسەرەکانیان ئەو پەیوەندییەیان هەبێ بۆیە هەمیشە شەڕ دەکەن. پاشان ئامۆژگاریی کرد ئازادیی خۆی بخاتە کارو کچێك بدۆزێتەوە پەیوەندیی لەگەڵ ببەستێ. حاجی وتی هۆشی لێبڕا کاتێك وەزیر ئاشکرای کرد باوکمان ئاگای لەهەموو شتێکەو

ئەویش پەیوەندیی بە ئافرەتانی ترەوە هەیە. وەزیر ئامۆژگاریی کرد پەیوەندی لەگەڵ کچان ببەستێ ئەویش چۆلەکەکانی بیرکەوتەوە.

ئالان بێدەنگ بوو و پێویستم بەوە نەبوو لێی بپرسم بۆچی ماڵەکەی جێهێشت. ئەمجارە بێدەنگییەکە زۆری خایاند. کاتێکیش دەستی پێکردەوە زیاتر سەریسوڕماندم کە باسی تێڕوانینی خۆی بۆ باوکمانی کرد. حاجی وتی دایکمانی زۆر خۆشدەویست چونکە زۆر بایەخی پێدەدا، بەڵام هەرچەندە سۆزی باوکمان بەو ئەندازەیە نەبوو، تا ئەوپەڕی سنوور ئەو باوکەی لای گەورە بوو. ئەو هەمیشە بەلاچاو بەئیعجابەوە تەماشای باوکمانی دەکرد. دەیویست کاتێک گەورە بوو وێنەیەکی ئەو بێ. دەیبینی من لاسایی قسەکان و ڕەفتارەکانی باوکم دەکەمەوە. ئەویش ئاواتەخواز بوو شەرمی نەکردایە تا لەبەرچاوی ئێمە لاسایی بکاتەوە. بەڵێ ئەوەی دەکرد بەڵام کاتێک تەنیا دەبوو. کاتی تەنیایی دەچووە بەردەم ئاوێنەو وایدەزانی ئەوەو لاسایی قسەکانی و جووڵەکانی دەکردەوە. تەنانەت لەو جارە کەمانەش کە باوکی لێیدەدا گریانەکەی لەبەر ئازار نەبوو بەڵکو لەبەر خەفەت بوو؛ خەفەتی ئەوەی پاڵەوانەکەی خۆی ئێستا لێیدەدا. نەك هەر خەفەت بۆ خۆی، خەفەت بۆ باوکیشی؛ بۆ پاڵەونەکەی خۆی کە دەبوایە لەوە گەورەتر بوایەو ددانی بەخۆی بگرتایە.

کاکە ئەوانەی وت، منیش لێم پرسی:

—ئەی ئەو جارەی دوایی کە کاغەزەکانی وەزیرت سەقەت کردو ئەو لێی دای؟

ئەویش سەری نەوی کرد:

–باشم بیرماوە. بەسەرم نیشتبوو و بە بۆکس لێیدەدام. من ترسابووم. تۆش لێت بدەن دەترسی، بەڵام بۆ ئەوە نەگریام. من بەخەفەتەوە دەگریام. هاوارم دەکرد، بەڵام لەدڵم هاواریشم دەکرد. هاوارم کردو دەموت: بابە لێم مەدە، پاڵەوانەکەی خۆم لێم مەدە. دوایی بۆ باوکم دەگریام، بۆ پاڵەوانەکەی خۆم دەگریامو لەدڵم هاوارم دەکرد: تۆ لەوە گەورەتری لە منی بێهێز بدەی. حەز دەکەم گەورەتر بی. حەز دەکەم تووڕە نەبی.

ئالان وشەکانی بەشێوەیەکی تر وتو ئەمە دارشتنەوەی خۆمن بۆ قسە ناتەواوەکانی.حاجی دڵی پڕ ببوو و دەنگی دەگریا. منیش باشتر تێگەیشتم:

باوکمان کێوێک بوو لەبەرچاوی ئالان . کێوێک بوو کاکە خەونی بەوە دەبینی بگاتە لوتکەکەی. بەڵام کاتی تووڕەبوونی باوکی ئەو باوکەی وەك کەسێکی بچووکتر لەو وێنەیەی لەمێشکی بۆی کێشابوو دەهاتە پێش چاوییەوە. لەپڕیشو کاتێك ئالان زانی باوكو داکی خەرکی چین ئەو کێوە هەرەسی هێناو تەختی زەوی بوو. لەوەش بەدوا ژیان هیچ مانایەکی لای حاجی نەما. شکستەکەی باوکی ئەو کاتە بوو کە زانی ژنی پاڵەوانەکەی دەچێتە باوەشی پیاوانی تر. بەڵام هەرەسی گەورەترو بەردەوامتر لە وەزارەت بوو کاتێك بۆی دەرکەوت باوکی ئاگای لە ڕەفتارەکانی ژنەکەیەتیو خۆشی هەمان بەزمی هەیە. ئەوەش چووە پاڵ گومانی حاجی لە باوکێتیی باوکی خۆیو پێی وت مانەوە لەو ماڵە هیچ مانایەکی نەماوە. یان وەکو خۆی دەڵێ: بمێنمەوە بۆ ئەوە دەمێنمەوە لەوێ بنوومو خواردنم بدەنێ؟ خۆ من مانگا نیم.

ئەوەی لە حاجیم بیست بەس بوو بۆ ئەوەی هێندە خەفەت

بخۆم هەست بکەم بەردێك لـە قـوڕگم وەسـتاوە. شـەو هیچم بـۆ نەخورا. شەوی درەنگتریش بەسەر جێگەکەم تـەپاوتلم بـوو. زۆر سەیر بوو! تا ئەو کاتە قسەم بە باوکم‌و دایکم دەوت کەچی ئـەو شەوە هەستم دەکرد دەبێ بەزەییم پیایان بێتەوە. سـەعاتەکانی شەو تێدەپەڕین‌و مـن تـەپاوتلم دەدا. ئـالانیش نـەیتوانی بنـوێ. بەڵام ئەو بە یەك بار پاڵکەوتبوو و نەدەجووڵایەوە. بەسەر پشـت پاڵکـــەوتبوو و دوو چـــاوی کرابوونـــەوەو تەماشـــای بنمیچـــی ژوورەکەی دەکرد.

کات گەیشتە نزیکی بەیانی‌و وەکو کێوێکم هـەڵگرتبێ مانـدوو بووم. هەر ئەوەندەش خەوم لێکـەوت. مێردەزمـە دەوریـان دام‌و پەلاماریان دام. یەك مێردەزمە نەبوو.. سەدان.

21

سەرزەنشت

بەیانی پێویست بوو نیو سابوون سەرف بکەم تا دەموچاوم پاکبکەمەوەو هەست بکەم چڵکو گرژی دەموچاویان بەرداوم. تەماشای ئاوێنەم کردو بینیم موویەکی سەرم سپی بووە. زۆری پێ ناچێ سەرم ڕەنگی بەفر دەگرێ.. منی کوڕی دوانزە ساڵ.

ئەو بەیانییە لەگەڵ پوورمو مێردەکەی (خەسرەوی ناو بوو؛ پیاوێکی باش بوو و ئەویشمان خۆشدەویست) دانیشتین. کوڕو کچێکیان هەبوو لە شارێکی تر دەیانخوێند، بۆیە زۆریان پێ خۆش بوو ماڵەکەیان بۆ ئاوەدان بکەینەوە.

یەکەمو گرنگترین شت لەلام ئەو تۆمەتە بوو کە چووبووە پاڵ براکەم. پێم وتن:

–دەبێ بەزووترین کات بیسەلمێنین کاکە نەبوو بەردەبارانی ماڵی وەزیری کردبوو. ئێستا کاکە لای ئەوان تیرۆریستەو بیگرن بەرگەی شەقێکیان ناگرێ.

پوورە سەری جووڵاند بەواتای ((گرنگ نییە)). بەڵام ئەوە لای من گرنگ بوو. ئاماژەکەیم پەسەند نەکرد. وتم:

–چۆن؟ لەبەرچاوی من بەپێڵاو چووبونە سەر ورگی زەلامێك. ئەوە لەبەرچاوی خەڵك ئەی کە بردیانە ژوورەوە دەبێ چییان لێکردبێ.

پوورە دەستی بۆ چەناگەم برد:

–تۆ هێشتا مندالّی. لەم ولاّتە هەموو شتێك فشەو گالّتەیە. ئێمە لە قەوارەیەکی فشە دەژین حکومەتێکی فشە بەڕێوەیدەبات. ڕاستە ئەگەر کاکت بگرن وەکو تیرۆریستێکی گەورە تەماشای دەکەن. بەلاّم هەروەها تیرۆریستێکی زل بەئاسانی بە واستەی پیاوێکی زل دەچێتە دەرەوە. من دەتوانم بە تەلەفۆنێك ئەم کێشەیە چارەسەر بکەم.

پرسیم:

www.zagros.org

–فشە؟!

(ئمهم)ێکی و سەری لەقاند:

–دەبوایە زوو ئەوەت بزانیایە. ئەوان باش دەزانن وەزیرەکەی دایکتان و باوکتان چی دەکات بەلاّم هیچی لەگەلّ ناکەن چونکە خۆی واستەی خۆیەتی. لەویش گەورەتر هەیە واستەیەتی.

قسەکەی دایکی ژیلمانم بیرکەوتەوە سەبارەت بەو بەرپرسە گوێکەڕە زۆرانەو ئەوانەی حەزیان لە باوەشی شیرین خان و هاوجۆرەکانی هەیە. لەدلّی خۆم وتم قسەکەی پوورم فشەیە؛ وەزیرەکە ناگرن نەك لەبەرئەوەی واستەی هەیە بەلّکو لەبەرئەوەی خۆیان حەزیان لەو بەزمەی وەزیرە. پوورم قسەکەی تەواو کرد:

–پیاوە زلەکان خراپترین شت دەکەن، بەلاّم کەس ناتوانێ یان کەس نایەوێ بۆ نیو ڕۆژیش بیانگرێ.

خەسرەوی مێردی بۆی تەواو کرد:

–وەزیرەکەی باوك و دایکتان لایان پالّەوانێکی گەورەیە. کارەکانی وەکو نوکتە دەگێڕنەوە.

ئەمەیان تەواوترە. پوورە ڕۆشنامان دەستی پێکردەوە:

–هەر مەسەلەی ئافرەتو ڕابواردن نا؛ شتی تریش. ئەی هەر خۆیان نەبوون مەسەلەی گرێبەستە ساختەکەی کۆمپانیاکەی دەرەوەیان بۆ ئەو وەزیرە پۆشی؟

پوورمانو مێردەکەی کەوتنە باسی ئەو جۆرە شتانەی کە بۆ سەرە بچووکەکەمان قسەی ئالۆز بوون. بەڵام لەو جۆرەمان بیستبوو ئەو شەوەی بەدزییەوە چووینە ماڵی وەزیر: باسی گرێبەستی ساختە. باسی بەخشینی پرۆژە بە فلانو فیسار. فرۆشتنی زەوی بە نرخێکی کەم بۆ کەسانێك کە شەریکی پیاوانی گەورەی حزبی فەرمانڕەوان بۆ ئەوەی بینای گەورەیان لەسەر بکرێن—کەسانێکن لەهیچەوە دەستیان پێکردبوو چونکە پێشتر وەکو کەسێکی دەوڵەمەند ناسراو نەبوون.

ئەو باسانە کەمێك کێشەی کاکەیان لەبیربردمەوە، ئەوەشیان لەبیربردمەوە لە پوورم بپرسم چۆن کێشەکە بکەینە فشەو گاڵتە.

کۆتایی قسەکان هاتنو بڕیار درا من بچمەوە ماڵەوە. بچمو نامەی پوورم بە باوکمو دایکم بگەیەنم: دەبێ واز لەو کارانە بێنن. دەشبێ خۆیان لەو وەزارەتە نەقلْ بکەن.

دەمم کردەوە تا بە پوورم بڵێم کەی بچم کاتێك دەنگی دەرگای دەرەوە هات. چوومە دەرەوە بۆ دەرگاکردنەوەو ترسم نەبووە باوکم یان دایکم بن چونکە هەرچەندە ئەو ڕۆژە پشوو بوو بەڵام دایکم تەنها بە تەلەفۆن پەیوەندیی لەگەڵ خوشکەکەی دەکرد. بێترس چوومە حەوشە بەڵام هەر ئەوەندە دەرگاکەم کردەوە بینیم دایکمە! یەك سات بوو هاتە بەرچاومو خۆم لەپشتی دەرگاکە شاردەوە. باش بوو لەو کاتە پشتی لە

دەرگاکە بوو و خەریکی داخستنی دەرگای سەیارەکەی بوو.

دەرگاکــەی بـینی کراوەتــەوەو هاتــە حەوشــەکە. هێنــدەش بەپەرۆش بوو ئاوڕینەدایەوە تا بزانێ کێ دەرگاکەی بۆ کـردەوە. هەر ئەوەندەش گەیشـتە ناوەڕاسـتی حەوشـەکە بەپەلـە چـوومە کۆڵان. نەختێکیش چاوەڕێم کـرد پاشـان بەوریاییـەوە چـوومەوە ژوورەوە.

تا چوومە نـاوترو تـا لـە سووچـێکی پەنجەرەکـەوە تەماشـام کردن زانیم بەشێکی قسەکانیان کردبوو. مێـردی پـوورم‌و حـاجی لەوێ نەبوون. پوورم هێمن بوو و زەردەخەنەی کەسێك چووبووە سەر لێوی کە کەسێکی بێهێز هاتۆتە بەردەمی. دایکیشـم شـپرزو نزیکە گریان بوو.

دایکمم بیست دەڵێ:

—ئێستا کاتی ئەم قسانە نییە.

پوورم وەڵامی دایەوە:

—چەند ساڵە هەر کاتی نەهاتووە؟

زانیم پوورم سەرزەنشتی کردبوو. دایکم نزیکتر بوو لە گریان:

—ئێستا دەمەوێ دوو کوڕەکەم بدۆزمەوە.

زانیم دایە حاجیی نەبینیوە. بـەڵام تـۆ بڵێـی هەسـتی کردبـێ لێرەیە؟ پوورم وەڵامی دایەوە:

—خەتای تۆو نەوزادە. ئێوە دوو کوڕەکەتان فەوتاند.

دایە سـەری کـز کـرد. پووریشـم چـووە لای‌و دەسـتی خسـتە سەر شانی:

—بیر لەوە ناکەیتەوە ڕەنگە دوو کوڕەکەت لە خـەفتا خۆیـان بکوژن؟

تا ئەو کاتە بیرم لە خۆکوشـتن نـەکردبوو. مـن گـرم لـە مـاڵی

وەزیـر بـەردابوو چـۆن بـیر لـە خۆکوشـتن بکەمـەوە؟ ئـەو کاتـە هەستم بە شانازی کردو هەستم کرد بەڕاستی پاڵەوانم. بـەڵام تـۆ بڵێی حاجی بیری لە خۆکوشتن نەکردبێتەوە؟

ترس سەری بە دایە هەڵبڕی. دەنگی گۆڕاو تێکەڵـەی گریـانو ترس بوو:

—خۆیان بکوژن؟ ڕۆشنا چیت لێ شاردوومەتەوە؟

زەردەخەنەکـەی پـوورم نـەماو پشـتی تێکـرد. دایـە هەڵسـاو لەپشتەوە دوو شانی گرتن. ئینجا گریا:

—توخوا ڕۆشنا، توخوا، تۆش منداڵت هەیە.

پوورم ئاوڕی بۆ دایەوەو بەڕوویەکی گرژەوە پێی وت:

—ئەو کاتە بیرت لەوە نەکردەوە منداڵت هەیە؟

دایە وەڵامی نەبوو ئەویش بەردەوام بوو:

—دەمەوێ یەك شـت بـزانم. تـۆ کـە ئـەو منداڵانـەت ئەوەنـدە خۆشدەوێ چۆن دەتتوانی ئەو تاوانانە بکەی؟ کەسیان نـا، ئـەی ئـالان؟ چــۆن کــە ئالانــت دەبــینی هەســتت بــە پەشــیمانی نەدەکردەوە؟

دایە سەری کزکـردەوەو دانیشـت. دەموچـاوی بـە دوو لـەپی دەستی شاردەوە:

—ئــارەزوو. ئــارەزوو کــە بەســەرت زاڵ دەبــێ لەهــەموو خۆشەویسـتییەکی پـاك بـەهێزتر دەبـێ. دەبیتـە ئەسـیری نـاو قەفـەزی ئـەو ئـارەزووە. خۆشەویسـتەکانت دێنـە بەرچـاو و وات لێدەکەن هەست بە تاوانباری بکەی چونکە دەزانی کارێکی خراپ دەکــەی. بــەڵام ئــەوە تــەنها ســاتێکەو ئــارەزوو چــاوت کوێردەکاتەوە.

پرسیارێکی تری پوورم:

–هیچ شتێك نەبوو بەتەواوی وریات بکاتەوە. شتێك زیاتر لەو ساتە؟

دایکم سەری بادا:

www.zagros.org

–هیچ شتێك. نەخێر، تەنها یەك شت. بەڵێ یەك شت؛ ئەوانەی ئەو کارەیان لێ دەشاریتەوە پێت بزانن. تا ئەو کاتەش خۆشە کە شاردراوەیە، هەر ئەوەندەش ئاشکرا بوو دەبێتە هەڵم، دەبێتە خەفەتو ترس. خۆشییەکە وات لێدەکات کەس نەبینی، بەڵام کە پێت زانرا وا دەزانی هەموو کەس تەماشات دەکات.

دایە بێدەنگ بوو. واشم هەست کرد پوورم ویستی بیباتە ئەولای خەفەتو ترس:

–ئەی پەشیمانی؟ باسی پەشیمانیت نەکرد.

دایە دەموچاوی داپۆشییەوەو وەڵامی نەبوو. ئەویش پێی وت:

–دیارە پەشیمان نیت. سبەی ئەگەر دوو کوڕەکەت بۆت بگەڕێنەوە دەچیتەوە باوەشی ئەو پیاوانە ئەگەر جاروباریش بێ.

پوورم چووە لای‌و دەستی خستەوە سەر شانی:

–باشترە بچیتەوە ماڵەوە. هەر کاتێکیش هەستت کرد پەشیمانی وەرەوە لامو داوای یارمەتیم لێ بکە.

دایە توند سەری بۆ بەرزکردەوەو لەپڕ دەنگی زبرو تووڕە بوو:

–دیارە دەتەوێ زەلیلم بکەی. تۆ ناتەوێ پەشیمان بم بەڵکو هەر ئەوەندەت دەوێ لەبەردەمی تۆ ئەو قسەیە بکەم. تۆ هەمیشە ویستووتە پیشانم بدەی تۆ گەورەترینی‌و باشترینی.

پوورم پشتی تێکردەوەو چووە سەر قەنەفەکەی بەرامبەرو بە دوو دەستی ئەژنوی گرت. سەیری لایەکی تری ژوورەکەی کرد:

—من ڕاستم وتبێ یان هەڵە، ئەوە ئێستا گرنگ نییە. دوو کوڕەکەت لەدەستی تۆو نەوزاد ڕایانکردووە. ئێستاش ئەگەر بگەڕێنەوە، تۆش بۆ ئیشە خراپەکانت دەگەڕێیتەوەو ئەوان جاریکی تر ڕادەکەنەوەو لەوانەیە ئەمجارە خۆشیان بکوژن.

وشەی خۆکوشتن‌و ئەو بچووکییەی بەرامبەر خوشکەکەی شێتیان کرد:

—دەتەوێ بڵێم پەشیمانم؟

بە دوو چاوی زەقەوە تەماشای کردو کەوتەوە قیژە:

—بەڵێ پەشیمانم، بەڵێ پەشیمانم. لای منداڵەکانم ئابڕووم چووەو هەموو خۆشییەکە ڕۆشت. چیت لەوە زیاتر دەوێ؟ خۆم بکوژم؟ خۆم بکوژم؟

هەڵساو بەشپرزەیی‌و گریانەوە ڕایکرد. گەیشتە دەرگای ژوورەکە. لەناو دەرگاکە وەستاو ئاوڕیدایەوە:

—تۆ چیت؟ قەت هەڵەت نەکردووە؟ کەس هەڵە ناکات؟

پشتی تێکردەوەو هەر بەڕاکردن چووە حەوشەکە. پوورم وەڵامی پرسیارەکەی دایەوە بەڵام ئەو دوورکەوتبوو و وەڵامەکەی نەبیست:

—هەموو هەڵە دەکەین، بەڵام چەندساڵێکە تۆو نەوزاد هەڵە دەکەن‌و گاڵتەش بەو کەسە دەکەن ڕەخنەتان لێدەگرێ. چەند ساڵێکە پێمان پێدەکەن‌و پێمان دەڵێن دواکەوتوو.

دایکم ڕۆشت‌و بەشێکی تری ژیانی گەورەکان ڕووی ناشیرینی خۆی پیشانی منی بچووک دا.

22

کۆنترۆڵکردن

شەو بەسەرێکی کزەوە چوومەوە ماڵ. ئەمجارە بەسەر دیوارەوە نەچوومە حەوشەکە. من تازە پەیوەندیم بەو ماڵەوە نەمابوو تا بەگەرمیو نارەسمییەوە بچمە ژوورەوە. پەیوەندیشم پێوەی مابووبێ تازە نەمدەتوانی بەو جۆرە بچمە ژوورەوە. دەترسام ئەو چوونە کتوپڕییە شتێکی ترم بۆ ئاشکرا بکات. نهێنییەکی تر کە دڵی ئەوەم نەبوو بیزانم.

پێشوازییەکە گەرمو پڕ پەرۆشیو گریان بوو. بەڵام من هەر ڕووم لە زەوی بوو. دایە پرسیارە چاوەڕوانکراوەکەی لێکردم:

—حاجی لەکوێیە؟

ویستم درۆ بکەمو بڵێم نازانم. دەبوایە درۆم بکردایەو بموتایە نازانم. بەڵام لەپڕ ڕقم لەهەموو درۆیەك هەڵسا، هەموو درۆیەك تەنانەت ئەگەر بۆ بەرژەوەندیی خۆمو کاکیشم بێ. سەرم بەرزکردەوەو تەماشای دوو گەورەی ماڵەکەم کرد. لەدڵی خۆم بە خۆمم وت بۆچی ئاوا سەرم نەوی بێ بەرامبەر ئەو دوو خراپەکارە؟ کێ دەبێ سەری نەوی بێ؟ دەبێ لەم ساتە من گەورەتر بم. لەبەر منو کاکمو لەبەر ئەوانیش. نەخێر پێویستم بە درۆ نییە. دەزانم ئالان لەکوێیە بەڵام بەتەما نەبن پێتان بڵێم. چەندیش هەوڵ بدەن نایڵێم:

-شوێنی کاکەتان پێ ناڵێم.

سووربوونو داوا یەك لەسەر یەکەکانی دوو گەورەی ماڵەکە سوودیان نەبوو:

-من دەزانم، بەڵام پێتان ناڵێم. ئەمە نهێنیی خۆمو کاکەمە.

ئینجا قسەیەك وەکو بازێکی کەروێشك خۆی هەڵدایە ناو مێشکمو لەوێوە بۆ دەرەوە:

-هیچ گوناهێك لەم نهێنییە بچووکە هەیە؟ وەکو نهێنییەکانی ئێوەیە؟

قسەکەم دایەو بابەی سارد کردەوە. هیچیان نەوت ئینجا وەکو کەسێکی گەورە مامەڵەیان لەگەڵ کردم. باوکم ویستی کەرم بکات:

-باشە کورم. پێویست ناکات پێمان بڵێی، بەڵام خۆت بچۆ پەشیمانی بکەرەوە.

وشەی پەشیمانیی ناو ماڵی پوورمم بیرکەوتەوە. لێم پرسین:

-ئەی کێ ئێوە پەشیمان بکاتەوە؟

ئەمجارە کە قسەکەم وت دڵم دەلەرزی. ترسام ئارامیان نەمێنێو پیام هەڵشاخێن. بەڵام نەمزانی قسەیەکی هێندە کاریگەرم وت وای لێکردن تەماشای یەکتر بکەنو پێکەوە پاشەو پاش بگەڕێنەوە دواوەو پێکەوە دابنیشن.

لەبەردەمم لەهەموو جارێکی تر لاوازتر بوون. ئەو ساتەش پێم خۆش بوو دەوری پیاوی گەورەی ماڵ ببینم. دەستم کرد بە فەرمان دەرکردن:

-دەبێ پەشیمان ببنەوە.

تەماشای یەکتریان کردەوە. فەرمانی دووەم لەوە ئازایانەتر دەرکرد:

—لەمـەولا چـوونە دەرەوە بەشـەو نییـە. چـوونە دەرەوەش لەگەڵ خـۆم دەبـێ، مـن و ئێـوە. لـەدوای دەوامـیش یەکسـەر بـۆ ماڵەوە.

وەڵام نەبوو ئینجا ئەوەی کە پوورم وەکو مەرج داوای کردبوو من کردمە فەرمانی سێیەم:

—لەسبەینێشەوە خۆتان بۆ وەزارەتێکی تر نەقڵ دەکەن.

هیچـیان نـەوت و دیـار بـوو خۆشـیان بیریـان لێکردبێتـەوە. نواندنی گەورەیی سەریگرت و بڕیارم دا نەچمەوە بـۆ لای پـوورم. دەمێنمەوە و فەرمانـەکانی خـۆم دەسـەپێنم. لەژوورەکـەی خـۆم تەلەفۆنم بۆ پوورم کردو بڕیاری مانـەوەم پـێ وت. چـەند جارێـك لێی پرسیم بۆچی، منیش دەموت دوایی پێت دەڵێم. لـەکۆتاییش وریای کردمەوە:

—ئاگادار بە نەتخەڵەتێنن.

مۆبایلەکەم خستەوە گرفانم و چوومە ژووری دانیشـتن. بینـیم بەتەنیشت یەکەوە دانیشتوون و تەماشـای تەلـەفزیۆنیان دەکـرد. دوو گەورەکە ماوەیەك تەماشای هەواڵەکانیان کرد. ئینجـا وەکـو هەموو جارێك بۆ بینـینی گـۆرانیی سـەخیف کەناڵەکـەیان گـۆڕی (دەبـێ بڵـێم بـاوکم کەناڵەکـەی گـۆڕی لەبەرئـەوەی کۆنترۆڵەکـە بەدەسـتی ئـەوەوە بـوو، بـەڵام چـونکە دایکـم بێـدەنگ بـوو و نـاڕەزایی لـەو سـەخافەتە دەرنـەدەبڕی کەواتـە: کەناڵەکـەیان گۆڕی).

کـەناڵێکی ئاسمـانیی پـڕ سـەماو گـۆرانی بـوو. کچـێك بـە نیـوەڕووتی گـۆرانیی بـۆ دایکـم وت و سـەمای بـۆ بـاوکم دەکـرد. کچـانی تـر بـە نیـوەڕووتی سـەمایان بـۆ هەرسـێکمان دەکـرد. ئافرەتـانی زۆر خۆیـان بـۆ ڕابـواردنی پیـاوانی وەکـو بـاوکم

دەفرۆشتو بەو خۆفرۆشتنەیان دەوت هونەر.

دوو گـەورەی ماڵەکـە ئاوڕیـان بـۆ دامـەوەو ناڕەزاییـان لـە دەموچـاوە بچـووکەکەم خوێنـدەوە. ئـەمجارەش کەناڵەکـەیان گۆڕی. قۆڕتر، خراپتر: گۆرانیبێژێکی پیاو گۆرانی دەڵێ‌و کچێکی نیوەڕووت سەمای بۆ دەکات، ئینجا بـاوەش بـەو کچـە دەکـات، ئینجـا کچـەکە بـەردەدات، ئینجـا ڕاوی دەنـێ، ئـیتر ئـاوا بـەو شێوەیە.

دەسـتم دایـە کۆنترۆڵەکـەو کـردم بـە هـی خـۆم. کەناڵەکـەم گۆڕی:

–لەمەودوا تەماشای ئەم شتە قۆڕانە ناکەن.

چـاکەخوازێکی کۆمەڵایـەتیی باشـم! (جارێکیـان ئەمـەم لـە بـاوکم بیسـت بـەڵام مەبەسـتی بـوو گاڵتـەکردن بـوو بـە پیاوێـك ئامۆژگـاریی خـەڵکی دەکـرد). تەماشـایەکی دایکمـم کـرد، کـە تەماشای ئەو گۆرانییانەی دەکرد، وەك بڵێم: ((خۆ پـێش کـەمێك بۆ حاجی دەگریای!)).

ئەڵقەی ڕەشم بینی بەچـواردەوری دوو چـاوی. ڕەنگـە زوڵمـم لێکردبێ. دیار بوو زۆر گریابوو و دیار بوو ئاگای لە فەرتەنەی ناو تەلەفزیۆنەکە نەبوو.

بە کەناڵەکان گەڕام. خستمە سەر فلمـی کـارتۆن. ماوەیـەکی زۆر بوو تەماشای کارتۆنم نەدەکرد چونکە دەموت تازە بـووم بـە پیـاو. وام دەوت بـەڵام ڕاسـتەکەی ئـەوە بـوو خـۆم دەخەڵەتانـد چـونکە لەبـەر گـۆرانیو سـەماو فلمـی قـۆڕ نـە مـنو نـە لانـە نەماندەتوانی تەماشای کارتۆن بکـەین. ماوەکـەمان هێنـدە کـەم بوو لەجیاتی کارتۆن لە پلەیستەیشن دەمبردە سەر. دایکم ڕازی نەدەبوو تەلەفزیۆنێکی تایبەت بۆ ئێمە بکڕێ چونکە دەیـوت لـە

سەعیکردن دواماندەخاتو زەرەری بۆ دواڕۆژمان هەیە. ڕاستە! وەك چۆن گۆرانیو سەماو فلمی قۆڕیش سوودیان بۆ پێشکەوتنی مرۆڤایەتی هەبێ!

دیار بوو لانە نەنوستبوو و تەپاوتلی دەدا. گوێی لە زرموهوڕی کارتۆنەکان بوو بۆیە هاتە هۆڵەکە. لەجیاتی ئەوەی بەخێرهاتنم بکات خۆی خنییە نێوان دایکیو باوکیو دوو چاوی بڕییە تەلەفزیۆنەکە. جوانە! منو لانە ئەمشەو، ڕەنگە زۆر شەو و ڕۆژی تریش، حاکمی ماڵەکەین.

ئەو شەوە هەر تەماشای کارتۆنم دەکرد. ئەوە جیهانی منداڵان بوو و هەمیشە لەهی گەورەکان باشتر بوو، بەڵام داخەکەم ئەو کەناڵانەش هەر هی گەورەکانەو ئەوان بەڕێوەی دەبەن بۆیە کارتۆنێکم بینی جیهانە بچووکەکەی ئێمەی شێواندبوو و پەیوەندییەکانی نێوان گەورەکانی بۆ جیهانی پەپوولەکان گواستبووەوە.

خۆم بە سڕینەوەی کەناڵە قۆڕەکانی سەماو گۆرانی سەرقاڵ کرد تا لەکۆتایی جگە لە هی کارتۆنو هەواڵو بەرنامەی بەسوود هیچی تر نەما. بەم جۆرەش سەتەلایتەکەم کردە بیابانێکی چۆڵ، بەڵام بیابانێك هەواکەی لەو ئاوەدانییە پاکتر بوو.

دوای سڕینەوەی هەر کەناڵێك ئاوڕم بۆ دوو گەورەی ماڵەکە دەدایەوەو دەموت:

–پێویستە ئەم کۆنتڕۆڵە دوور لە دەستی گەورەکان هەڵبگیرێ.

کە ئیشەکەشم تەواو کرد کۆنتڕۆڵەکەم خستە گرفانمو بڕیارێکی نوێم ڕاگەیاند:

–لەبەر ئەوە دەیشارمەوە.

ئەوەی زیاتر سەریسوڕماندم زۆر لە کەناڵەکانی خۆمان بوو کە شتێکی وایان لەوانی تر کەمتر نەبوو. کاتێك دوایەمینیانم سڕییەوە لە باوکمم پرسی:

—ئەو گۆرانیبێژە ئافرەتە نیوەڕووتانەی سەما دەکەن هی خۆمانن یان هی وڵاتی ترن؟

باوکم پێی وتم کە چەند بێئاگام:

—وڵاتی تری چی برادەر؟! بەڵێ هی خۆمانن. ئەی بۆچی لە باقیی جیهان کەمتر بین؟

ویستم بیورووژێنمو تووڕەی بکەم:

—باوکە، وەزیرەکەتان ئەمانەی بێئەخلاق کردووە یان ئەوان وەزیرەکەتانیان بێئەخلاق کردووە؟

بەڵام ئەو تووڕە نەبوو و پێی وتم چۆن تەماشای دەکردم:

—بەڕاستی دواکەوتووی.

تەڵەیەکیشم بۆی هەبوو:

—کەواتە ئەوەی دەیبینم پێشکەوتنە.

کەوتە تەڵەکەوە:

—بەڵێ، ئێمە نابێ لە خەڵکی تر کەمتر بین.

زۆر باشە:

—کەواتە ئەو خەڵکە پێشکەوتووانە وەکو ئێمە ڕۆژی سێ سەعات کارەبایان هەیەو یەك سەعات ئاو.

هیچی نەوت، منیش دەستم بەکۆنترۆڵەکەوە درێژ کردو تەلەفزیۆنەکەم کوژاندەوە.

ئەو شەوە لە وەزعێکی خۆش بووم. کۆنترۆڵی تەلەفزیۆنو کۆنترۆڵیماڵەکە لە دەستە بچووکەکەم بوون. بەڵام لەهەمان کاتیش لەخۆم دەپرسی کە دەبێ ئەم وەزعەم چەندی تر

بخایەنیٚ. دەترسام ئالان زوو دەرکەویٚتەوەو ئینجا ئەوان بە شەق بمکەنەوە ژوورەکەی خۆم. لەبەرئەوە بڕیارم دا پەلە نەکەم لە گەڕانەوەی کاکم.

شەو و ڕۆژی دواتر هەر گەورەی ماڵەکە بووم، ئەوانیش پرسیارە نەمرەکەیان کردەوە:

–کەی ئالان دیٚتەوە؟

خۆڕاگر بە کوڕە:

–جاریٚ.

یەك هەفتەم بەم شیٚوە سەڵتەنەتە دەگمەنە بردەسەر، بەڵام سەڵتەنەتی منداڵ هەر دەبیٚ کۆتایی هەبیٚ. دەبوایە خۆم کۆتاییم پیٚبهیٚنایە چونکە پیٚویست بوو حاجی لە تۆمەتی تیرۆریستی ڕزگاری ببوایە. ببوورە حاجی، وەزعەکەم زۆر خۆش بوو.

هەفتەکە تیٚپەڕیو ئیٚستا کاتی بوو لەقلەقەکە بگەڕیٚتەوە هیٚلانەکەی خۆی.

23

درنـــده

هەر سێ گەورەی ماڵەکە، واتە منو باوکمو دایکم، هـاودەنگ بووین کە بەرلەوەی ئەو تیرۆریستە گەورەیـە بگەڕێتـەوە ماڵـەوە لێبـوردنێکی بـۆ وەربگـیرێ. مـن وشـەی لێبـوردنم قبـووڵ نـەکرد چونکە دەمزانی ئەو نەبوو مـاڵی وەزیـری بـەردەباران کـردو ئـەو نەبوو شووشە گڕاوییەکەی تێگرت.

بـاوکمو دایکـم گومانیـان لێنـەدەکرم کاتێـك بەدڵگەرمییـەوە باوەڕی خۆم بـە بێتـاوانیی کاکـەم دووبـارە دەکـرەوە. ئـەوانیش باوەڕیان نەبوو ئەو بتوانێ ئەو نەبەردییانە بکات.

کۆتاییەکەی ڕیککەوتین دایکم بە وەزیـر بڵـێ تۆمـەتبارکردنی حاجی بکێشێتەوەو بڵێ ئەو تۆمەتە بەدحاڵی بـوون بـوو. بۆچـی دایکـم؟ ئـەی بـۆ بـاوکم نـەبێ؟ بـاوکم نەیدەویسـت خـۆی بچـێ، منیش حەزم نەدەکرد دایکم بچـێ، حـەزی منـیش هـیچ دەرچـوو چونکە بژاردەیەکی تر نـەبوو. وەزیرەکـە بـە بـاوکمی وتبـوو کـە نایەوێ دەموچاوی ببینێ. نەشمبینی بەڵێنی پوورم بێتـە دی کـە بـە تەلـەفۆنێك کێشـەکە چارەسـەر بکـاتو خـۆی وتـەنی لـە قەوارەیەکی فشە دەژین کە حکومەتێکی فشە بەڕێوەیدەبات.

دایکم چوو وەزیرەکە ببینێ، منیش دوایی زانیم چ هەڵەیـەکی گەورە بوو کە هێشتمان بچێ. ئێمە زانیبوومان کە وەزیر قبـووڵی

کردبوو باوکم و دایکم نەقڵ بن، بەڵام دوای ماوەیەکی زۆر زانیم وەزیر مەرجی هەبوو بۆ ئەو نەقڵبوونەو بۆ وازهێنان لە حاجی.

کەواتە دایکم چوو و بەگریانەوە لەبەردەمی وەستاو داوای لێکرد لە حاجی خۆش بێ. لووتی وەزیر لە ئاسمان بوو، دووکەڵی جگەرەکەشی هەر بەرەو ئەو ئاسمانە دەچوو کە نەفرەتی لێدەکرد. زەردەخەنەی سەرکەوتنی بوو (دایکم دوایی ئەوەی گێڕایەوە). وەزیر خۆی بەو تەلەفۆنانەوە دەخلافاند کە بۆی دەهاتن، لەپڕیش خۆی تەلەفۆنی بۆ کەسانی تر دەکرد. هەموو ئەوە تا درێژترین ماوە دایکم، ئەو باڵندەیەی لێی یاخی ببوو، لەبەردەمی بەزەلیلی بهێڵێتەوە.

www.zagros.org

وەزیر تەلەفۆنەکەی بە کەللەی بەرازییەوە نووساندبوو و دوو چاوی گورگی بۆ سەرەوە، بۆ نێچیرەکەی بەردەمی، هەڵبڕیبوون. وەڵامی وەزیر بۆ قسەکانی سەرەکەی تری تەلی تەلەفۆنەکە تێکەڵە بوو لە ((نابێ نابێ))و ((بەسەرچاو بەسەرچاو)). وەڵامی دوایەمین تەلەفۆنیش ((ئەمر دەکەی ئەمر دەکەی)) بوو. چەند بەئاسانی بە هەندێك دەڵێن ((نابێ))و بە هەندێکی تر دەڵێن ((ئەمر دەکەی)). من دوایی دڵنیا بووم کە زۆر لەو داوایانەی وەڵامەکەیان ((نابێ))یە ئاسانتر جێبەجێ دەکرێن لەو داوایانەی وەڵامەکەیان ((ئەمر دەکەی))یە. مەسەلەش ئاسانی یان قورسایی نییە، مەسەلەکە خودی ئەو کەسەیە کە داوا دەکات. پوورم ڕاستی کرد کە لە وڵاتێکی فشە دەژین حکومەتێکی فشە بەڕێوەیدەبات. بەڵام بەختی فشەی خۆمان تا ئەو کاتە بەڵێنەکەی پوورم کە بەپێی ئەو فشەو گاڵتەیە حاجی ڕزگار دەکات نەهاتبووە دی.

وەزیر تەلەفۆنەکەی بەرداو مەرجەکەی وت:

—دەتوانم وازی لێبهێنم. تۆش‌و نەوزادیش نەقڵ دەکەم، بەڵام دەبێ ڕازیم بکەی. یەك شەو، تەنها یەك شەو، بۆ دوایەمین جار. تەنها بۆ یادگاری.

دایە دەستی دایە پەرداخێك تێیبگرێ، بەڵام کوڕەکەی بیرکەوتەوە. خەفەت خستییە سەر قەنەفەی ژوورەکە. وەزیریش پاڵی دایەوە سەر کورسییەکەی. خۆی‌و ئەو کورسییەی ژێری خولاندەوەو مژێکی لە جگەرەکەی دا:

—بۆچی وەستاوی؟ بۆچی نایهاوی؟ دەتەوێ تۆش وەکو کوڕە درێژە کەرەکەت ببیتە تیرۆریست؟

هەموو ئەو شتانەمان دوایی زانی. ئەو ڕۆژەی کە دایکم گەڕایەوە هەر ئەوەندەی وت وەزیر ڕازی بووە واز لە حاجی بهێنێ. ئەو ڕۆژە تێپەڕی. ڕۆژەکەی دوای ئەوە هیچمان نەبیست. شەویش دایکم لەبەردەمی من داوای لە باوکم کرد بیگەیێنێتە نەخۆشخانە. باوکم بردی‌و زۆریان پێچوو. دوو مۆبایلەکەیان داخرابوون، درەنگیش هاتنەوە. باوکم بە سەرکزی پێشکەوتبوو، دایکیشم دوای ئەو. دایکم گەیشتە هۆڵەکەو چەند هەنگاوێك ڕۆشت ئینجا لەناکاو کەوت. ویستم هاوار بۆ باوکم بکەم هەڵیگرێتەوە، بەڵام بینیم ئاوڕی لێناداتەوە. ویستم خۆم بچم، بەڵام باوکم پێی وتم وازی لێبێنم.

دایکم لەسەر زەوی کەوتبوو و بە دوو دەستی دەموچاوی بە زەوی نووساویی لە ئێمە شاردبووەوە. بەکوڵ دەگریاو قسەی لەگەڵ ئالان دەکرد:

—وازم لەو شتانە هێنابوو کە ڕقت لێیان بوو. بەخوا وازم هێنابوو. بەڵام بۆ تۆم کرد. بەخوا بۆ تۆم کرد حاجی گیان.

نیوەی ڕووداوەکەم زانی. قسەکەی باوکم نیوەکەی تری پێ

وتم:

—تازە حوکمێکەو بەسەر خۆمان داومانە؛ بە حیزێتی هێناومانەو دەبێ تا بمرین سەر حیز بین.

کارەساتەکە لەوە گەورەتر بوو بەرگەی بگرم. بەڕاکردن چوومە ژوورەکەم، هەردوو مشتم توند کردن وەك کەسێك دەیەوێ بۆکسێك لەکەسێك بداتو وردوخاشی بکات. هەردوو مشتم هێنایە بەردەمی دموچاوی خۆمو بە دوو چاوی دەرپەڕیوەوە تەماشام دەکردنو هاوارم دەکرد :

—وەزیری قەحبەباب. بێئەخلاق.

نەمزانی چەند جنێوی ترم دا. هەر ئەوەندەم زانی خەریك بوو دوو چاوم دەرپەڕن. دواییش بەدما خۆم بەسەر جیگەکەم فڕێداو گریام. دەگریامو جنێوم بە وەزیرکە دەدا:

—قەحبەبابانە. بێئەخلاقینە .

دایکم هێنایە پێش چاوم لەو حاڵی زەلیلبوونەی: لەبەردەمی ئەو ئاژەڵە دەگریا، ئاژەڵەکەش بێباکو بێبەزەیی بوو. ئەوی لاواز خۆی بۆ بەدەستەوە دەدا بۆ ئەوی دڕندە. ئەو وەکو ئاژەڵەکان خۆشیی دەبینی، ئەویش دەگریاو دەیوت:

—حاجی گیان لەبەر تۆیە. حاجی گیان لەبەر تۆیە.

زانیم ئەگەر لەگەڵ ئەو خەیاڵانە بەردەوام بم شێت دەبم. ویستم بگەڕێمەوە بۆ هۆڵەکە، گەیشتمە دەرگای ژوورەکەمو خراپترم لەو خەیاڵانە بیست. دایکم هێشتا بەدەما بەسەر زەویی هۆڵەکە کەوتبوو و دەگریا. گوێم لە باقیی چیرۆکەکەی بوو لەگەڵ ئەو دڕندەیە:

—ئەو موجرمە وازی نەدەهێنا. هەموو شتێکی دەویست. وەك چۆنیش ئەوەی دەستی کەوتبوو کەم بووبێ وتی دەبێ سەماشم

بۆ بکەی.

گریان نەیهێشت قسەکەی تەواو بکات. هەر بەگریانـەوە بـاقی ڕیسواییەکەی گێڕایەوە:

–من لەبەر حاجی سەمام بۆ کرد. بەوەش ڕازی نەبوو و وتـی لەسـەر مێزەکـە سـەما بکـە. بەگریانـەوە چـوومە سـەر مێزەکـە. سەمام بۆ دەکردو دەگریام. دەگریامو هاوارم دەکرد حاجی گیان لەبەر تۆیە، حاجی گیان لەبەر تۆیـە، ئـەویش پێدەکـەنی. ئـاااای حاجی گیان، ئاااای منداڵەکەم.

ئاگــام لــەخۆم نــەما. ئــەمجارە هەســتم کــرد دوو چــاوم تەقیونەتەوە. سەرم بە دەرگاکە کێشا. جارێکی تـر سـەرم دا بـە دەرگاکە. جارێکی ترو جارێکی تر. نەمزانی چی دەڵێمو جنێـوی چـی دەدەم. ئـەوان نەهاتنایـە سـەری خـۆم بەسـەر دەرگاکـە دەتەقاندەوە.

هــاواری مــن، گریــانی دایکــم، قریشــکەی لانــە، بێــدەنگیی بێدەســـەڵاتیی بـــاوکم، هـــەموو دۆزەخیـــان لـــەماڵەکـــەمان هەڵگیرساندبوو.

شەوەکەمان ئاوا بردە سەر. وتیشم کارەسات لـەوە گـەورەتر نابێ بەڵام دیار بوو شتی تر مابوون بیانزانم.

24

لۆمـــە

ڕۆژەکەی دوای ئەوە دوو گەورەی ماڵ، منی گـەورەش هـەروا کە بوومە گەورەی یەکەم، نەچووبووینە دەوام. ئـەو مانەوەیـەش دەرفەت بوو بۆ شەڕێکی تری دوو گەورەکەی تر.

باوکم هیچی نەدۆزیبووەوە بیکاتە خـەتای دایکم ئـەوە نـەبێ بۆچی نزیکی وەزیر کەوتبوو:

—پیاوەکانی تر بەس نەبوون؟

ئەمە تێبینییە مەزنەکەی باوکم بوو. جگەلـەوەش؛ کـە دایکم دەیزانـی وەزیرەکـە هێنـدە بـێ ویژدانـە نەدەبوایـە پەیوەنـدیی لەگەڵ ببەستایە. من بەو منداڵێتییەی خۆم دەمزانی بیانوویـەکی هیچە کە باوکم ڕووبەڕووی دەکردەوە. دایکم هاواری لێ کرد:

—ئێسـتا باسـی ئـەو پەیوەندییـە دەکـەی؟ ئـەی بـۆ باسـی ناکەی چەند سوودت لێ وەرگرتبوو؟

باوکیشم هاواری کرد، بەڵام وا دیار بوو بەڕاستی نەبوو:

—ئەی تۆ چەندت سوود وەرگرتبوو؟

چەند قێزەون بوون ئەو قسانە ! دەبوایـە مـنی گـەورەی مـاڵ سنوورێکم بۆ ئەوە دابنایە. ویستم هاواریان لێ بکەمو بێدەنگیان بکەم بەڵام دایکم خێراتر بوو:

—هەمووی خەتای تۆیە. تۆ دەستت پێکردو بـۆ ئـەوەی وازت

لیٚ بیٚنم وتت تۆ بەئارەزووی خۆی قەحبایەتی بکە.

ئینجا باوکم بەڕاستی تووڕە بوو. چووە پیٚشەوەو پەنجەی ڕووتیٚکرد:

—من؟ من؟ لەبیرت چوو خەتای کیٚ بوو؟

نۆرەی من بوو. تووڕەبوونم نواند تا بیریانبخەمەوە ماوەیەکە من گەورەی یەکەمی مالٚم. لیٚیان چوومە پیٚشەوە:

—بەس ئەم قسانە بکەن. دەبیٚ مۆلٚەت لە من وەربگرن.

باوکم ئاوڕی بۆ دامەوە، هەموو دەموچاوی خیٚسە بوو و دوو چاوی دەرپەڕیبوون. ئەویش هاتە پیٚشەوە، بەلاٚم لەقەیەکی لە سکم داو بەقنگا خستمیو هاواری کرد:

—تۆ کەری کویٚی گووکەر؟

لەقەکەو کەوتنەکە ئازاریان هەبوو، بەڕاستی ئازاریان هەبوو، بەلاٚم تۆزقالٚیٚکیش خەفەتم بۆ لیٚدانەکە نەخوارد. من زانیم ئەوە کۆتایی نمایشەکە بوو و دەبوایە ببمەوە بە منداڵەکەی جاران. بەهیٚمنی هەلٚسامو جلەکانم تەکاندنو وەك هیچ ڕوینەدابیٚ چوومە ژوورەکەم. لەپشتی دەرگا داخراوەکەوەش گویٚم لە هاواریان بوو، سەرەتا هی باوکم:

—لەبیرت چوو چەند سارد بووی؟ ئەو شەوانەت بیر نایەت کە ئەوەندە بەو ساردییەت دلٚت دەشکاندم بەیانی کە هەلٚدەستام هەستم دەکرد لەخەفەتا لووتم چۆتە ناو دەممەوە؟

دایکم ویستی پیٚی ببڕیٚ بەلاٚم سەرکەوتوو نەبوو:

—ئەوسا پیٚم وتبووی——

چونکە باوکم پیٚی بڕی:

—پیٚت دەوتم؟ ئەی من چیم دەوت؟ دەموت ڕازیم بکە یا ناچارم نەبم بە ئافرەتی تر. دەموت ئەوەی تۆ دەیکەی

کەرامەتی پیاو دەخاتە ناو قوڕاوەوە. تۆ هەر خۆگۆڕین و خۆجوانکردنت لا گرنگ بوو، بەڵام بۆ کێ؟ بۆ دەرەوە، بۆ ئەوانەی لەودیو ئەم دیوارانە دەژیان و دەجوولان. ئەو کەسەی تۆی دەبینی وایدەزانی ئارەزوو هەموو گیانت دەسووتێنێ. دوایی وتم ئەگەر ناتوانی ڕازیم بکەی ژنێکی تر دەهێنم یان جیابینەوە. وتیشم یەکەم کەس نابم ئەوە بکەم، بەڵام تۆ بە شاتەشاتی خۆت نەوەستای و ئەو بێئەخلاقەی ڕێکخراوی ژنانت کردە سەرم. هات و خۆی خنییە ناو ژیانمان. ئینجا ناچارت کردم بیربکەمەوە لەگەڵ ئافرەتانی تر ڕابوێرم. هەر چاوەڕێم کرد واز لەو ساردییە بهێنی، بەڵام هەستەکانت هەر کوژابوونەوە تا ئارامم نەما. خۆم خەڵەتاندو وتم تۆڵەت لێدەسەنم. دەزانی یەکەم ئافرەت کێ بوو؟ ئەو بێئەخلاقەی ئەو ڕێکخراوە بوو کە خۆی خنییە ناو ژیانمانەوە. ئەو ڕەفتار ناشیرینە دەم ناشیرینە بوو. ئەو دەم ناشیرینە... (ئینجا باسی کرد لەڕقا چیی بەسەر دەمی ئەو ئافرەتە هێنا. قسەیەك بوو هەر جارێك بیرمدەکەوێتەوە خەریکە دەبوورێمەوە).

هەناسەبڕکێ بەسەر قسەکانی باوکم زاڵ بوو و ئەو وەستانە دەرفەت بوو بۆ دایکم قسەی خۆی بکات:

–ئەوەتا خۆت دەیڵێی. خۆت پاڵت پێوەنام خۆم بخەمە باوەشی پیاوانی تر.

باوکم (پەح)ێکی گاڵتەپێکردنی بۆ کرد:

–ئینجا وتت تۆڵە لە نەوزاد دەکەمەوە. بەڵێ خانم! من دەمزانی کە تۆ هەر ژنە ساردەکەی جارانی بۆیە هەرگیز بڕوام نەدەکرد هیچت بۆ بکرێ بۆیە پێم وتی وازم لێ بێنە تۆش ئازاد بە. بەڵام نەمزانی ئەوەندە ڕقت هەڵدەسێ گەرمی بۆ ئەو پیاوانە

دەنوێنی. دوای ئەوەش‌و بۆ بەختی من ئارەزووت تەقییەوە. بەڵێ، بۆ بەختی گەورەی من. بەهـ! بەڵام بۆ کێ‌و دوای چی.

دوو بەشەڕهاتووەکە قسەی تریان کرد بەڵام هەموویان دووبارەکردنەوەی ئەو تۆمەتانە بوون کە دەیانگرتە یەکتر. سەیریش بوو؛ هەرچەندە وا دەرکەوت سەرەتای تاوانەکە لە دایکمەوە بوو بەڵام لەو کاتە بەزەییم بەو هاتەوە کە بەرگریی لە خۆی دەکردو هەستم دەکرد چەند لاوازە. وتیشم خەتای باوکم گەورەتر بوو چونکە هەڵەکەی دایکمی بە هەڵەیەکی گەورەتر چارەسەر کرد. هەڵەیەك بوو ڕەوتی ژیانی خێزانەکەی گۆڕی.

لەکاتی ئەو قرەقرەیان تەلەفۆنەکە لێی دا. دایە هاواری دەکرد، بەڵام دەنگی تەلەفۆنەکە پێی وت شتی گرنگتر لەو شەڕە هەیە. ڕایکردو تەلەفۆنەکەی هەڵگرت‌و هاواری کرد:

–حاجی گیان تۆی؟

تەلەفۆنەکەی خستە سەر دەنگی دەرەوەو دەموچاوی لێ نزیککردەوە وەك بڵێی حاجییەو دەیەوێ ماچی بکات:

–ئالان. ئالان.

دەنگی دەرەوەی تەلەفۆنەکە دەنگە هێمنە خاوەکەی حاجی بوو. دەنگێکی بڵ‌و لەسەرخۆ:

–بەڵێ منم. ئەی چۆنن ئێوە؟

دایە هاواری کرد:

–حاجی لەکوێی؟ حاجی گیان لەکوێی؟

دەنگە خاوەکەی حاجی هاتەوە:

–من لای پوورمم.

قسەیان کردو قسەیان کرد؛ دایە بەدەنگی گریانەوە، کاکەش بەدەنگێکی خاوی بڵ وەك دەنگی کەسێك لەو دیو دەریاوە.

دایە پێی وت هەر ئێستا بێتەوە. نەخێر هەر ئێستا خۆی دەچێ بۆ لای. بەڵام ئالان وتی پووری دەڵێ باشترە ئەمشەو لای خۆی بێ.

لە قسەکان تێریان خواردو کۆتاییەکەی بڕیاردرا کاکە سبەی بێتەوە. بۆ کوێ بێتەوە؟ بۆ دۆزەخ؟ بۆ دۆزەخیش بێ هەر بەخێربێتەوە.

25

زەلیلــی

وازهێنانی وەزیر لە تۆمەتەکەی هەندێ شتی دەویست. وەزیر لەســەر کورســیی ئەفســەرەکە دانیشــتبوو و ئــالان بــەپێوە بەرامبەری وەستابوو. من لەپشـتی ئـالان، باوکیشـم دانیشـتبوو. وەزیر پاڵی دایەوەو کورسـییەکەی وەکـو سـەعاتی سەرلێشـێواو لێکردبوو؛ بۆ چـەپو بـۆ ڕاسـت. لـووتی بـەرزکردەوەو تەماشـای کاکەی دەکرد:

—تەنها لەبەرئـەوەی گـەنجیت وازم لێهێنـای. ئەگـەر دایکـتو باوکت نەبوونایە.. بەتایبەتی دایکت.

بەلاچاو بە زەردەخەنەی گاڵتەجاڕیی ژەهراوییـەوە تەماشـای ئەفسەرەکەی کردو گووخواردنەکەی تەواو کرد:

—لەبـەر ئـەوان نەبووایـە ئـەم پیـاوە بـەڕێزە لەخزمـەتی تـۆ دەبوو.

بێئەوەی تەماشای ئـەو بـەڕێزە بکـات—کـە دڵنیـابووم هـیچ ڕێزێکـی نـەبوو—لـەپی دەسـتی ئاڕاسـتەی کـرد. ئـەو بـەرێزە بەدەنگێك وەك شەق لە تەنەکەی بەتاڵ بدرێ قسەکەی بۆ تـەواو کرد:

—دەبـێ سوپاسـی وەزیرەکـەمان بکـەی ئـەگینا بـەو لەشـە باریکەتەوە بەرگەی یەك شەوی خزمەتی ئێمەت نەدەگرت.

وەزیرەکــە پــەنجــەکانی دوو دەســتی لەســەر ســنگی لەیــەك ئالاندن و تەماشای ئەفسەرەکەی کرد:

–ئەو شوێنەی ئێوە لەچاو شوێنی تر پێنج ئەستێرەیە.

ئــالان دیــار نــەبوو ترســابێ بۆیــە بــە دەنــگ و شــێوازە تایبەتییەکەی قسەکردنییەوە پێی وت:

–من هیچم نەکردووە.

ئەفسەرەکە تــوورە بــوو و شــەقێکی دا لــە تەنەکــەی قــوڕگی خۆی:

–دیارە حەز دەکەی بکرێیتە ژوورەوە.

وەزیرەکــە لــەپی دەســتی بــۆ جوولانــد بــەواتای: ((خــامۆش بە)) و پێی وت:

–دەبێ لەگەڵ میللەت، بەتایبەتی لەگــەڵ گــەنجانی میلــلەت بەئارام بین.

کـــەمێك لـــەو جـــۆرە قســـانەیان کـــرد کـــە هـــەر کاتێـــك بیرمدەکەونەوە قێزم لەخۆم دێتــەوە، بۆیــە هــەموو جارێك خێــرا ئەو یادە ڕەشە لــەو مێشــکە نەگبەتــەم ڕاو دەنــێم. باشــیش بــوو گووخواردنەکەیان زوو تەواو کرد و هەموو چووینە دەرەوە.

لــەو شــوێنەوە تــا گەیشــتینە ســەیارەکەمان کــەسمان هیچــی نەوت. جارێك یان دوو تەماشــای ڕۆشــتنەکەی ئــالانم کــرد. وەکــو جاران لەگەڵ ڕۆشتن دوو ئەژنۆی دەنوشــتانەوە. لــەو ســاتە ڕقــم لەو شێوە ڕێکردنە بوو. بــەخۆم دەمــوت: ((تــا ئــەم گێژەگێــژەی تۆو خەڵکەکە بمێنێ ئەو وەزیرەش هەر وەك بەرپرسێکی خۆمــان دەمێنێ)). بیریشمکردەوە دەبوایە کاکە سوپاسی خوای بکردایە وەزیرەکەمان حەزی لە کوڕ نــەبوو ئــەگینا داوای دەکــرد لەگــەڵی بنوێ تا ناوی لە لیستی تیرۆریستان بکوژێنێتەوە.

لە ماڵەکەمان گیرساینەوە، بەڵام کام ماڵ؟ بەختەوەرترین کەس لە ماڵەکە لانە جیقن بوو کە لە یەك ڕووداو و یەك وشەی ئێمە تێنەدەگەیشت. ئەو تەنها ئەوەی دەزانی گەورەکان (منو حاجیش لای ئەو لە گەورەکان بووین) ماوەیەك بوو شەڕیان دەکرد. شتێکی تریشی دەزانی: حاجیو من دیار نەماینو دوایی هاتینەوە.

لانە تەنها خەفەتی دیارنەمانی حاجیی هەبوو. وا ئەو خەفەتیشی نەماو بووەوە بە کەرە بچکۆلەکەی جاران. من کە ڕقم لە کچی بچووك بوو و ڕقم لە بووکەشووشەکانیانو قسەکانیانو یارییەکانیان بوو، حەزم دەکرد من لانە بوومایە تا هیچم نەزانیاییە.

لانە حاجیی بینیو خۆی بۆ هەڵدا، حاجیش بەرزی کردەوەو سەری خستە ئاستی سەری خۆی. لانە پێی وت:

–حاجی لەقلەق هێلانەکەت تەواو کرد؟

حاجیش پێی وت: نەخێر، چوومە سەر عەموودێکی بەرزی کارەبا بەڵام بینیم حاجی لەقلەقێکی تر هێلانەی لەسەر دروست کردووە ئیتر منیش گەڕامەوە.ئەم وەڵامەی کاکە دارشتنی خۆمە چونکە حاجی، هەروەك جاران، بەو ڕێکوپێکییە قسەکەی نەوت.

ڕۆژو شەوەکەمان بەساردییەوە بردەسەر. ساردییەك جووڵەو قسەکانی لانە تێکیدەدا. شەویش بۆ جارێکی تر پێکەوە لەگەڵ ئالان لەژوورەکەی خۆمان بووین. هەروەکو ئەو شەوەی پێش ڕۆیشتنی ئەویش جێگەکانمان هێناو لەسەر زەویی ژوورەکە دامانخستن.

کاکە هیچی نەبوو بۆمی بگێڕێتەوە. منیش شتی زۆرم هەبوو: دووبارەکردنەوەی دوورودرێژتری باسی سەرکەشییەکانی خۆمو

ژیلمـان کـە خرابوونـە پـاڵ ئـەو، بـەردەبارانکردنی مـاڵی وەزیـرو گرتێبەردانیو.. چیی تر؟ نازانم. هەر هێندەم دەزانـی سـنگم پـڕ بوو لە قسە بەڵام نەمدەزانی چی بوون.

شەقێکمان لەو شەوە هەڵداو شەقێکی تـر لـە ڕۆژەکـەی دوای ئەو. کات بایەخی نەمابوو. هەرچەندە مانەوە لـە ماڵـەوە لەگـەڵ دوو گەورەکە وەکو چوونە میوانیی دۆزەخ بوو، بـەڵام سـەرەڕای ئـــەو دۆزەخـــەش نەماندەویســـت بچـــینەوە قوتابخانـــە. نەشماندەویست بچینە دەرەوەو ژیلمـان ببیـنین. دەبـێ ژیلمـان چی بکات؟

ئینجا ئەو شەوە باوکمان ئەو قسەیەی پێ وتـین کـە حـەزمان لێی نەبوو: چوونەوە بۆ قوتابخانـە. بەرلـەوەش فیکرەکـە ببێتـە بابـەتی موناقەشـە لـە دەرگـا دراو پـوورە ڕۆشـناو مێردەکـەی، خەسرەو کە وا بزانم وتبووم پیاوێکی باشە، هاتنە ژوورەوە.

یەکەم ماچ ماچی پوورم بوو بەر حاجی کەوت، دووەمیش بـۆ من، لانەش هاتو دوو ماچی فلْقاویی بەرکەوت. هەرچەندە دایکـم لەوان نزیکتر بوو، هەر ئەویش بـوو دەرگـای بـۆ کردنـەوە، بـەڵام دوایـەمین کـەس بـوو پـوورم ماچـی بکـات؛ بێگومـان بـەقێزەوە. بـەلای کەمـەوە مـن وام هەسـت کـرد. دوو خوشـکەکە ڕوومـەتی یەکتریان ماچ کرد (ڕوومەتیان بەیەکەوە نووسـاند بـەڵام دەمیـان بۆ لاکەی تر لارکردەوەو ماچی هەوای ژوورەکەیان کرد).

پوورم سەیری منو ئالانی کردو پرسی:

—تەواو؟

بەڵێ تەواو، بەڵام بەچ حاڵێك. من وەڵامی پوورمم دایەوە:

—وەزیرەکە لە حاجی خۆش بوو.

ئـەوەم وتو چـاوم بـۆ قوتوویـەکی بـەتاڵی سـاردی گێـڕا

شەقیکی تێهەڵبدەم. ئێمە پێش ئەوە هێمن قسەمان دەکردو چاوەڕێمان نەدەکرد پوورمان وا کتوپڕ تووڕە بێ:

–لێی خۆش بوو؟! گووی سەگی بەرەڵای خوارد. لێخۆشبوونی چی؟ ئەو بە شەقی نێرەکەرێکی لەخۆی نێرەکەرتر وازی لێهێنا.

بەداخەوە، مرۆڤ هەموو جارێك لەکاتی پێویست شتەکانی بیرناکەونەوە. دەبوایە ماوەیەك تێپەڕایە تا دایکم بیریبکەوێتەوە کە لەو کاتەی وەزیرەکە سەودای لەشی دەکرد فەرمانەکەی پێگەیشت کە کۆتایی بە کێشەکەی حاجی بهێنێ. ئەوەش بوو ئەو فەرمانەی کە وەزیر بە ((ئەمر دەکەی، ئەمر دەکەی)) وەڵامی دایەوە.

مەبەستمان نەبوو بزانین ئەو نێرەکەرە گەورەیە کێ بوو. حەزمان دەکرد لەجیاتی ئەوە دایکم کاتی تەلەفۆنەکە بیزانیایە. بەڵام چۆن بیزانیایە؟ ئەو نەیدەزانی، ئاگاشی لە هەوڵەکەی پوورم نەبوو، بۆیە دەرفەت لەبەردەمی وەزیر هەبووە بگاتە ئامانجەکەی خۆی. ئامانج؟ چۆن ئامانجێکە؟!

ئەو دڕندەیە چەند ئافرەتێکی وەزارەتو دەرەوەی وەزارەتی لەبەردەست بوو ئیتر چ خۆشییەکی لەو تاکە شەوەی دایکێکی ترساوی دڵشکاو دەبینی؟ من نازانم. ڕەنگە گەورەش بم نەزانم. ئومێدیشم هەیە دوای هەزاران ساڵی تر، هەزاران ساڵ دوای مردنی هەموومان؛ ڕۆژی زیندووبوونەوەمان، سەر بۆ دۆزەخ شۆڕبکەمەوەو داوا لە ئاگرەکە بکەم نهێنیی ئەو دڵە بۆگەنەی ئەو دڕندەیەم پێ بڵێ.

26

کەوتــــــن

کۆبوونەوەمان جارێکی ترو لەیەك ماڵ هیچ مانایەکی تیا نەبوو. ئێمە وەکو ئێسقانێك بووین لە هەزار شوێنەوە شکابوو و پاش هەزار نەشتەرگەری یەکی نەگرتبوو. دوای مانگێك منو ئالان گەڕاینەوە بۆ خوێندن. هەر بە فشەکەی ولاتی خۆشمانو بە یەك تەلەفۆنو بەدەر لە یاساو ڕێنماییەکان وەرگیراینەوە. قوتابخانە ملی نابوو و چاوەڕێی ئێمەی نەکردبوو. باقیی ماوەکە دەواممان کرد، دوایی ئەویش تەواو بوو. ئالان لەجیاتی نمرەی بەرزی شەشی ئامادەیی هیچ نمرەیەکی نەدەگەیشتە چل، واتە کەوتە ساڵی داهاتوو بێئەوەی بتوانێ پاساو بۆ خۆی بهێنێتەوە کە بەویستی خۆی خۆی خستە ساڵێکی تر.

منیش.. من هەر دەبوایە بکەوتمایە. نەك هەر سەعی نەکردن خستمی بەڵکو هەروەها بایەخنەدان بە مامۆستاکانو وانەکانیان. من هێندە بێئاگا بووم تەنانەت نەمدەزانی چی لە وانەکان دەوترێت. وەك چۆنیش وەرگێڕێکی خراپ لەناو سەرم دانیشتبێ مامۆستا هەرچییەکی دەوت لەمێشکم دەبووە شتێکی تر.

ڕۆژێك مامۆستای کیمیا پرسیاری کردو وتی ئەگەر ماددەی فلانو فلان تێکەڵ بکرێن ئاوێتەکە دەبێتە چی. منی مێشك فڕیوی هەڵساند بۆ وەڵام. منیش پرسیاری ((ئاوێتەکە دەبێتە

چی؟))م لا بووە ((کە گەورە بووی حەز دەکەی ببیتە چی؟)).
بەخاوی هەڵسامو وتم:

–حەز دەکەم ببمە وەزیر کوژ.

پێکەنینی قوتابییەکان وریای کردمەوە. چوار نیشانەی پرسیارم بینی بەسەر تەپڵی سەری مامۆستا هەڵدەبەزنەوە. مامۆستا، کە چاویلکەکەی دەبریسکایەوە، لە مێشکی خۆی وەڵامی نیشانەی یەکەمی دایەوەو زانی من بەهەڵە لە پرسیارەکەی تێگەیشتووم، بەڵام هێشتا سێ نیشانەی تری پرسیار مابوون. مامۆستا تێبینیی خۆی وت:

–دەمانچەی موختارکوژم بیستووە کە نازانم بۆچی وای پێ دەڵێن. بەڵام پیشەی وەزیرکوژم نەبیستووە.

ڕۆژێکی تر وەڵامێکی قووڵترم دایەوە. مامۆستای ماتماتیک منی هەڵساند بۆ ئەوەی مەسەلەیەکی جەبری شیبکەمەوە. دەبوایە هاوبەشی گەورە دەربکەم ئەویش لەنازانم چیو دوایی نازانم چیی تر دەربکەمو ئەو هاوبەشە بۆ نازانم چی بەکاربهێنم. من لەجیاتی هاوکێشەو هێمای جەبری لەسەر تەختەڕەشەکە نووسیم: ((گەورەکان درۆ لەگەڵ بچووکەکان دەکەن)).

ئەمجارەش قوتابییەکان پێکەنین. ئەمجارەش وریا بوومەوە کە هەڵەیەکم کردبوو. تەماشای تەختەکەم کرد. چاوەڕێی دەستی مامۆستام کرد پشتەملم بگرێو بمکاتە دەرەوە. بەڵام بینیم مامۆستا بەسۆزەوە تەماشام دەکاتو نەرم پێم دەڵێ:

–بەڵێ کوڕم. گەورەکان هەمیشە درۆ دەکەن.

من دەمزانی کە ئێمەی بچووکیش درۆ لەگەڵ گەورەکان دەکەین. بەڵام ئەوەشم دەزانی لەترسی ئەوان درۆمان دەکرد، درۆکانی ئێمەی بچووکیش زۆر لەخۆمان بچووکترنو کەمتر

زیانیان هەیە.

مامۆستا وتی دانیشەو بە قوتابییەکی پۆلەکەی وت هەڵسێو چارەیەك بۆ ئەو مەسەلە جەبرییە بدۆزێتەوە کە بە من نەدۆزرایەوە. دەشبوایە بنی ئەو مانگە بهاتایەو ئینجا بمزانیایە بۆچی مامۆستا پشتگیریی ئەو هاوکێشەیەی کرد کە لەسەر تەختەڕەشەکە نووسیم و کە تایەکی لەوەی تر قورستر بوو.

ئەو بنی مانگە، ڕۆژی بەڵێنی زێڕین، ئەو ڕۆژەی حکومەت مووچەی مامۆستاکەمانی دەدا، مامۆستاکەم بینی منداڵە بچووکەکەی بۆ بازاڕ بردووە. دیار بوو بۆ ئەوەی شتێکی بۆ بکڕێ، بەڵام دیاریش بوو بۆ شتی هەرزان دەگەڕا. مامۆستاکەم کوڕەکەی لە دوکانەکانی شتە گرانەکان و شتە زیادەکان، کە لای کوڕەکەی شتی زیادە نین، وەکو پلەیستەیشن و ئامێرە جۆراوجۆرەکان، کە پڕی ماڵەکەی ئێمەن، دوور دەخستەوە. مامۆستاکە ڕووی ئەو کوڕەی لەو شتە گرانانە وەردەچەرخاند وەك چۆن ڕووی لە شەیتانێکی لەعنەتی وەردەچەرخێنێ.

گەورەکان و بچووکەکان لای مامۆستاکەم بریتی بوون لە حکومەت و میللەت. حکومەت لای ئەو درۆ لەگەڵ میللەت دەکات، ئەویش ناچارە درۆ بۆ منداڵەکەی بهۆنێتەوە. منیش زۆر پێش ئەوەی ئەو وانەیە لە مامۆستاکەم فێربم لە وەزیرەکەی باوکم و دایکم فێری ببووم. لە وەزیرەکەو ئەوانەی پشتی وەزیرەکەیان دەگرت ئەو ئەزموونەم دەستکەوتبوو. بەڵام مەبەستی من لەو هاوکێشە لەنگە هەموو گەورەکان و هەموو بچووکەکان بوو. بچووکەکانیش لای من بریتی بوون لە ئێمەی منداڵ. مامۆستاکەشمان درۆی لەگەڵ کوڕەکەی دەکرد، بەڵام ئەو ناچار بوو، ئەی بۆچی باوکمان و دایکمان درۆیان لەگەڵ

دەکردین؟ هەر ناچار بوون؟ ئەگەر وا بلێین درۆیەکی تر دەکەن.

ژیلمـان ئـەو ماوەیـەی پـێش گەڕانـەوەمان بـۆ قوتابخانـە بـەردەوام تەلـەفۆنی بـۆ دەکـردم چـونکە زانیبـووی حـاجی گەڕاوەتەوە. سەرەتا پـێم دەوت ناچمە دەرەوە. دوایـی وەڵامـم نەدەدایەوە. بەڵام دوای دەوامکردنمان هـەموو ڕۆژێـك دەمبینـی. لەگـەڵ ژیلمـانیش باسـی شـتێکی تـرم دەکـرد. باسـی ئـەو خەڵکەشمان دەکرد لە گەڕەکە هەژارەکان دەژیـن. ئەوەشـی وای لێکردم باسیان بکەین دیمەنی پیاوێكو کوڕەکەی بوو.

منو ژیلمان دەڕۆشتینو باسی درۆکردنی گەورەکانمان دەکرد کاتێـك پیاوەکـەو منداڵەکـەیمان بینـی پـاڵ بەعەرەبانەیەکـەوە دەنێنو هاوار بۆ شتەکەیان دەکەن، نازانم نەعلو پێڵاوی هەرزان بـوون یـان قـاپو سـەتڵو کەوچـك. ژیلمـان بـەردێکی هـەڵگرتو گرتییە ئەو دوانەو هاواریکرد:

—تۆش درۆ لەگەڵ منداڵەکەت دەکەی.

بەردەکە دوور لەو پیاوە کەوتە سـەر زەوی، لەگـەڵ ئـەوەش ویسـتی تـەمێمان بکـات. عەرەبانەکـەی بـە منداڵەکـەی سـپاردو بەجنێودانـەوە ویسـتی خـۆی بگەیەنێتـە گیانمـان. لەناوەڕاسـتی ڕێگەکەشـی دامرکایـەوەو قەناعـەتی کـرد بـە چـەند جنێوێـك پێشکەشی دایکی هەردوکمانی بکات. ئـەوە لامـان ئاسـایی بـوو. پیاوەکـە ئێمـەی نەدەناسـیو جنێوەکـانی تایبـەت نـەبوون. بەدڵنیاییەوە هەزاری وای بە منداڵەکەی خۆی داوە.

بە ژیلمانم وت:

—درۆی ئەمانە بچووکترە. بە منداڵەکەی دەڵێ فلانە شتت بـۆ دەکڕم تا بێدەنگی بکات.

هەستێکی خۆشەویستیشم بـۆ دروسـت بـوو بـۆ ئـەو پیـاوەو

منداڵەکـەی و هاوجۆرەکانیـان و تەنانـەت بـۆ عەرەبانەکەشـی. خێزانەکانی ئێمە گاڵتەیان بەمانە دەکردو بەو کەسە نزمانـەیان دەزانـین کـە وەزیرەکـە حەرەسـی بـۆ دەرکردنیـان دانـابوو. حەزێکیشم بۆ دروست بوو بۆ ئەوەی لەنزیکەوە ژیانی ئەو خەڵکە بزانم، بزانم چۆن بیردەکەنەوەو هەست بە چی دەکەن.

ڕۆژانی قوتابخانـەم بەناڕەحـەتی بردەسـەر. ڕۆژانـی پشـووی هاوینیش هات و قورساییەکی گەورەیان لەسەر سنگم لابرد. ڕۆژی وەرگرتنی نمرەکانیش میزم بە دیواری قوتابخانەکە کرد تـا پێـی بڵـێم بەهەڵـە نەچـیۆ وانـەزانیۆ خەفـەتم بـۆ ئـەو دەرنەچـوونەم خواردووە. شتی لەوە گەورەتر هەیە خەفەتی بۆ بخۆم.

پشـووی هـاوین ئـاواتێکی گـەورەم بـوو، بـەڵام پشـوو بـەو درێژییەی خۆیەوە لەبەرچاوم کورت بوو. حـەزم دەکـرد سـاڵێکی بخایاندایە. حەزم دەکرد کارەساتێك ڕووی بدایەو بیانوتایە ساڵی بێتەوە قوتابخانەکان ناکرێنەوە. من لەخەیاڵـە بەتاڵـەکانی خـۆم دەژیـام، بـەڵام دیـاربوو ئـالان بەشـێوەیەکی تـر بیریـدەکردەوە. حـاجی بڕیـاری دابـوو چـۆن پشـوو هـاوین بەرێتـە سـەر. تـەنها پشووی هاوین؟! نەخێر، هەموو ژیانی داهاتووی.

27

ماڵئاوایــی

—من دەرنەچووم‌و نابم بەشت.

ئالان ئەوەی وت، بەڵام من دەمزانی ئەوە هـۆی ڕاسـتەقینەی بڕیارەکەی نەبوو. ئەو بڕیاری دابوو جارێکی تر بـڕوات‌و ئـەمجارە بۆ تاهەتا. بڕیاری دابوو ڕۆشـتنێك بـێ خزمێکـی لـێ نـەبێ هـانی بـدات بگەڕێتـەوە ماڵـەوە. حـاجی وەکـو جارەکـەی تـر ڕۆشـتنی باوکمـان‌و دایکمـان بـۆ دەوامـی کردبـووە دەرفـەت بـۆ ڕۆشـتنی خۆی. جانتاکەی پێچابووەوەو لەناو ژوورەکەمان وەستابوو و بۆ دوایـەمین جـار تەماشـای چۆلەکەکانی ئاسمانەکـەی دەکـرد کـە هیچیان دیار نەبوون. دڵم پڕ بوو و قاچێکم لـەودیو دۆڵـی گریـان بـوو. زانـیم ئـالان ڕاسـت دەکـات‌و ناچـێتەوە مـاڵی پوورمـان. هەستەکەم پێی وتم نایبینمەوە، بشیبینمەوە ڕەنگە دوای دەیـان ساڵی تر بێ.

وێنەی ئالانم هاتە پێش چاو دەیان سـاڵ دیارنـامێنێ‌و دوایـی دێتەوە ئەم ماڵە، دێتەوەو دەیبیـنیم پیربـووە. پشـتی کۆمبـووەو ڕیشێکی کورتی سپی هەیە. بەو پیرییەش دڵەکەی دڵـی حاجییـە منداڵەکـەی جارانـە. بـەو پیرییـەش هــەر حاجییـە منداڵەکـەی جارانە.

من دەمزانی کاکم بەهۆی پرسیارە ئەزەلییەکەیـەوە دەیـەوێ

هەڵبێ. لەو ماڵە هەڵبێ تا هەموو ڕۆژێك ئەو پرسیارە بە بینینی باوكو دایكی لەبەردەمی دەرنەپەڕێتەوە: ((ئەگەر ئەو باوكم نییە ئەی بۆچی باوكمە؟)). هەڵدێ چونكە هەموو بینینێكی باوكو دایكی بیرخستنەوەیەكە بۆ درۆكردن.

تازە تا قووڵترین ڕەگی دڵی گومانی لەوە بۆ دروستبووە نەوزاد باوكێتی. ئەو ڕەنگە كوڕی وەزیرەكە بێ، ئەو وەزیرەی هێندەی ڕقی ئادەم لە شەیتان حاجی ڕقی لێی بوو. من نەمدەتوانی بۆی دووبارە بكەمەوە كە لە باوكمانم بیسبتوو باسی تەنها پێنج ساڵ ڕێككەوتنی پڕ شەرمەزاریی خۆیو ژنەكەی كردووە بۆیە منیشو خۆیشی كوڕی ئەو باوكەینو تەنانەت لانەش بۆی نییە گومانی وا لە خۆی بكات. باسكردنی ئەو شتە هەموو شتەكانی تری بیردەخستمەوە. پێویستی نەدەكرد باسی بكەمەوە چونكە حاجی لەبیرینەچووبوو تا بیرمبخستایەتەوە. پێویستیشی نەدەكرد باسی بكەمەوە چونكە لەو گومانە بەهێزتر نەبوو كە چووبووە دڵییەوە. پێنج ساڵی ڕێككەوتنەكە بەڵگە بوو بۆ ئەو پێنج ساڵە بەڵام كێ دەیسەلماند دایكی پێش ئەو پێنج ساڵە كەسی نەناسیبوو؟ كەواتە پرسیارەكەی ئالان لەڕوانگەی گومانەكانییەوە زۆر ڕاست بوو: ئەگەر نەوزاد باوكی نەبێ ئەی بۆچی باوكێتی؟

ئالان ببوو بە دوو كەرتەوە، دیاریش بوو لەكۆتایی كەرتێكی دەكەوێو دەمرێو ئەوەی تری دەمێنێتەوە بەڵام دەڕوات. لەم ماڵە دەڕوات. ئەو كەرتەش كە دەمێنێتەوە شێواو دەبوو، پڕ ئازارو خەفەت دەبوو. ئالان سەرەتا باسی دەرنەچوونی لە قوتابخانە نەكرد چونكە دەرنەچوون ئەنجامێكی چاوەڕێكراو بوو بۆ كوڕێكی بریندار لە قوتابخانە دووركەوتبووەوە. ئەمڕۆ

بیانووی دەرنەچوونی هێنایەوە، بەڵام بیانووەکەی ڕاست نەبوو بۆیە هەمووی چەند خولەکێك ژیا ئینجا حاجی لەوە قوولتری وت وەك پاساوێك بۆ جێهێشتنی ماڵە خۆشەویستەکەی. حاجی پاش ئەوەی سەیری بنمیچی ژوورەکەمانی کردو بەدڵ قسەی لەگەڵ تارماییەکانی چۆلەکەکانی کرد، کتوپڕ وتی:

–سەیری سکی دایکت خۆت کرد؟

نەمزانی چی دەڵێ. وەکو دەنگدانەوەش خۆی وەڵامی خۆی دایەوە:

–سکی دایکتان بەرز بووە. دەمێکە دایکت جلی فشی خۆی لەبەر خۆی دەکات تا سکی خۆی داپۆشێ.

ئەو قسەیە یانی چی؟ وەکو کەسێکم لێهات دیوێك هاتۆتە بەردەمیو خستوویەتییە لەرزەی ترس بەڵام بە هاوڕێکەی دەڵێ تەماشای ئەم دێوە بکە چەند جوانە. دەنگم لەرزی:

–بەڵێ دەمێکە بینیومە بەڵام قەیدی چییە؟ لەجیاتی سیان دەبینە چوار منداڵ.

یەکەم جارم بوو زەردەخەنەی لاقرتێی ئەو مرۆڤە وڕە ببینم:

–چوار منداڵ؟ ئەی ئەگەر باوکی ئەو منداڵانە کە ژمارەکەیان سێیە باوکی ئەو منداڵە نییە کە ژمارەکەی چوارە ئەی بۆچی باوکێتیو کە دێتە دەرەوە دایکی نایبات بۆ لای باوکی خۆی کە لەو ماڵە نییەو ئەو باوکێتی؟

تازە هیچم بۆ نەدەکرا. ئالان ببووە یەك پارچە گومان. ئەوسا باوکەکەی باوکی بوو و پاڵەوانیشی بوو. کارەساتی گەورەش ئەو ڕۆژە بوو کە تۆوی گومان شوێنی خۆی لە دڵی کردەوە. ئەوەتاش گومانێکی تر لەو دۆڵە قووڵە تاریکە پڕ ناڵەیەوە دەرچووە. دایکی منداڵێکی تری دەبێ نەوزادیش

بێدەنگیی هەڵبژاردووە. کەواتە لای ئەو نەوزادە شتێکی ئاساییە ژنەکەی منداڵێکی تری ببێ کە نازانێ ئەو باوکێتی یان وەزیرەکە یان هەر دێوێك یان شەیتانێکی تر.

ئێستاش حاجیو جانتاکەی خەریك بوون بڕۆن. من بێدەسەڵات وەستابووم. هیچم بۆ نەدەکرا، درۆشم بۆ نەدەکرا؛ درۆیەك بۆ هێشتنەوەی کاکەم. تەنها توانیم تکایەکی گریاویی لێبکەم کە جێمنەهێڵێ:

—ئەی من؟ من تەنیا بم؟

وەڵامەکەی زەردەخەنەیەك بۆ ئەو خەفەتە بچووکەمو هەڵگرتنی جانتاکەی بوو بۆ دەرەوە.

ئالانو جانتاکەی گەیشتنە دەرگای دەرەوە. دەرگاکەی کردەوەو لەناوی وەستا. ئێستا نیوەی لەناو ماڵەکە بوو و نیوەکەی تری لە کۆڵان. دەستیم گرت بەڵکو گەرمیی دەستم پەشیمانی بکاتەوە، بەڵام ئەو تەماشای درەختەکانی حەوشەکەی دەکرد. سەیری چۆلەکەکانی دەکرد کە لە لقی درەختەکان دەفڕینو لەسەریان دەنیشتنەوە. سێبەری زەردەخەنەیەك لەسەر لێوی بوو وەك بە چۆلەکەکان بڵێ کەمێك چاوەڕێ بن وا دەگەمە لاتان.

—تۆ لەخاڵت دەچی. تۆ کوڕی باوکی خۆتی. چۆن پاڵەوانەکەت جێدەهێڵی؟

ئەوەم وتو حاجی بیستی، بەڵام هەر تەماشای درەختەکانی دەکرد. وەڵامی دامەوە:

—ئەوسا پاڵەوانی من بوو. کە توورە دەبوو بۆ ئەو خەفەتم بوو. کە لێی دەدام بۆ ئەو گریانم بوو. لەدڵم دەپاڕامەوە: پاڵەوانەکەم لێم مەدە. پاڵەوانەکەم لێم مەدە. حەز دەکەم

گەورەتر بی لەو توورەبوونە. بەڵام ئێستا... ئێستا نازانم باوکمە یان ناباوکمە. دەبێ پاڵەوانی من باوکی من بێ نەك ناباوکم بێ.

ڕەنگە ڕاست بکات. بەڵام هێشتا دایکمان هەبوو:

—ئەی دایکت؟ بەزەییت بەدایکت نایەتەوە؟ حەز دەکەی خەفەت بیکوژێ؟

دەنگی ئالان پڕ بوو لە سۆزو زەردەخەنەکەی تریم بینی. وابزانم بریسکەی فرمێسکێکیش لە چاویدا:

—توانا. هەموو ڕۆژێك دایکی من بۆ من ماچ بکە. بە دایکی من بڵێ حاجی لە تۆ خۆش بوو. لە ئیشی تۆ خۆش بوو. لە درۆی تۆ. لە درۆی تۆ کە هەموو جارێك بە حاجیت وتبوو ئاگات لە کچەکان بێ. حاجی لە تۆ خۆش بوو. حاجی دایکی خۆشدەوێ. ئەوە بەو بڵێ.

ملوانکەیەکی لە گرفانی دەرهێنا بازنەیەکی زیوی پێوەکرابوو شتی لەسەر نووسرابوو:

—ئەوسا دڵی هەموومان خۆش بوو. ئەوان دڵیان خۆش بوو بەو شتە خراپانانەی ئەوانو ئێمە بە منداڵیی ئێمە. پێش ئەوەی ئەو شتانانە لە ئێمە ڕووبدات ئەم ملوانکەیەم کڕیوە. ویستم دیاری بێ بۆ دایکم. لەم دیوە پیاوی دوکانەکە نووسیویەتی (ئاشنا)و لەم دیو نووسیویەتی (ئالان). بیدە بەو و بڵێ حاجی دەڵێ دایە ببوورە لە حاجی دیارییەکە زۆر دواکەوت. زۆر دواکەوت.

دەستم بۆ ملوانکەکە درێژ نەکردەوە. حاجی ئەوەی بینیو خستییە گرفانم. جانتاکەی هەڵگرتو پشتی تێکردم. قاچەکەی تری کە تا ئەو ساتە لە حەوشەکە بوو خستییە ناو کۆڵانەکەو ئێستا هەموو لەشی لە دەرەوەی ماڵەکەمان بوو. هیچی نەوتو

چەند هەنگاوێك بەناو کۆلآنەکە ڕۆشتو دلّم زیاتر گوشرا. دەمم کردەوەو ویستم بگریمو بلّێم مەڕۆ. دەمم کراوە بوو بەلآم هاوارەکە لەناوەوەم گیری خواردبوو. لەناخی خۆم هاوارم دەکرد: مەڕۆ! مەڕۆ! لە ناخم دەگریامو ئەو دووردەکەوتەوەو پشتی لێم بوو. جارێکی تر وێنەکەیم هاتە پێش چاو:

پاش دەیان سالّ دێتەوە. دێتەوەو دەیبینمەوە. پیر بووەو پشتی کۆم بووەو ڕیشێکی کورتی سپیی هەیە. بەو جلانەوە کە لەبەری بوون کاتێك رۆشت، ئێستا کۆنو شڕ. نە ژنی هەیەو نە منداڵ. بەتەنیا بە جانتا شڕەکەیەوە دێ. لە زەنگی مالّەکەمان دەداو پرسیاری شتێك دەکات کە ئەو کاتە هەر ئەوەی لا گرنگە: باوکمو دایکم ماون؟ نەخێر ئالان گیان نەخێر، دەمێکە نەماون. دوای تۆ بەخەفەتەوە ژیان، بەخەفەتیشەوە مردن. ئەو سەر کز دەکاتو دەلّێ: بمبەرە سەر گۆڕەکانیان، دەمەوێ بچمە سەر گۆڕەکانیانو بۆنی خۆلّەکەی سەریان بکەمو فرمێسك بەسەر کێلەکەیان بڕێژم. پێیان بلّێم لێم خۆش بن بەلّکو لەژێر خۆلّەوە بمبیستنو بلّێن ئالان گیان تۆ هەر کوڕە خۆشەویستەکەی خۆمانی، ئالان گیان مەگری، حاجی لەقلقەکەی خۆمان مەگری، ئێمە تۆمان خۆشدەویستو هێتا خۆشمان دەوێی. ئالانی پیرەمێرد ئەوە دەلّێو بە قۆلّی چاکەتە کۆنەکەی فرمێسکەکانی دەسڕێ. لانەش ئەو کاتە ژنێکەو چەند منداڵێکی هەیە. لانە دەنگی دەرگاکە دەبیستێو کە دەبینێ دواکەوتم دێتە حەوشە. نایناسێتەوەو دەپرسێ: توانا بۆچی ئەوەندە لەگەڵ ئەو سواڵکەرە پیرە وەستاوی؟ پارەیەکی بدەرێو با بڕوات. منیش دەگریمو دەلّێم لانە گیان ئەمە سواڵکەر نییە، ئەمە ئالان، کاکە ئالانە. ئەمە حاجییە، حاجی لەقلەقەکەی خۆمانە. دوور ڕۆیشتو

ئێستا دڵی بۆمان لێداوەو گەڕاوەتەوە.

نا ئالان گیان نا! مەڕۆ! مەڕۆ! دایکت وباوکت تۆیان دەوێ.
دایکت وباوکت تۆیان دەوێ. بەڵام حاجی دوورکەوتو دوورکەوت. دوایی لەپشت گۆشەی کۆڵانە دوورودرێژەکە دیار نەما. حاجی ڕۆشت... ڕۆشت.

* * * * *

نەمزانی چەند وا لە شوێنی خۆم مامەوە. زۆر مامەوە چونکە دایکم وریای کردمەوە. دایکم بینیمی لەناو دەرگاکە وەستاومو چاوم پڕ فرمێسکەو دەمم کراوەتەوەو قوڕگم پڕە لە گریانو هاوار. دڵی دایکم هەواڵە ناخۆشەکەی پێ وتبوو. بە دوو دەستی سەری گرتمو بەقوڕگێکی نووساوەوە هاواری کرد:

—توانا! ئالان؟ ئالان؟ چیی لێهات؟

بەوڕی تەماشام کرد. وامزانی ئەو دواڕۆژەیە کە لەبەر چاوم دەهاتو دەڕۆشتو ئالانم بە پیری دەبینیو دایکیو باوکی دەمێك بوو لەناو گۆڕن. تەماشای دایکمم کردو وامدەزانی لە گۆڕ هاتۆتە دەرەوە، بیستوویەتی ئالان گەڕاوەتەوەو لە گۆڕ هاتۆتە دەرەوە بۆ بینینی.

دایکم توند ڕایوەشاندمو هۆشی بۆ گەڕاندمەوە. ڕۆشتنی پێش ماوەیەکی حاجیم بیرکەوتەوە. ئینجا توند باوەشم پیاکردو گریانەکەم دەرچوو. سەد ساڵ بوو نەگریابووم:

—ئالان ڕۆشت. ئالان ڕۆشتو ئیتر ناگەڕێتەوە.

نەمزانی دایکم چۆن کەوت. لەنێوان دوو دەستمەوە خزاو کەوتە سەر زەوی. نەمتوانی فریای بکەوم. نەمتوانی بیهێنمەوە هۆش خۆی. نەمتوانی ڕقم لێی بێ. نەمتوانی خۆشمنەوێو لێی خۆش نەبم. کتوپڕیش تووڕەیی هێرشی بۆ بردم. تووڕەیی لە

چۆلەکەکانی ئـالان. چـوومە نـاو باخەکـەو بـەدوای بـەردو چـەو گـەڕام. بـەردم هــەڵگرتو گرتمــە درەختــەکان. بــەردم دەگرتــە چۆلەکەکانو هاوارم دەکرد:

–هەمووی خەتای ئێوەیە. هەمووی خەتای ئێوەیە. بۆ واز لە براکەم ناهێنن. بۆ وازی لێنـاهێنن. بـۆ وازی لێنـاهێنن وەکـو مـن سەر شۆڕ بکاتو هەموو شتێك قبووڵ بکات.

28

چاوەڕوانـــی

دیسـانەوە وێنـەکانی ئـالان لـە ڕۆژنامـەکان بڵاوکرانـەوە. دیسـانەوەش ئـەو وێنانـە لەسـەر دیوارەکـان هەڵواسـران. وەکـو جارەکـەی تـریش ئاگادارییـەك لەسـەریان نووسـرا کـە کـوڕێکی تەمەن ئەوەندە، باڵا بەرزو پۆشاك ئاواو ئاوا ناوی ئالانـەو لـەماڵ دەرچـووەو نەگەڕاوەتـەوە. بـاری دەروونـی نائاسـاییە. ئەمـەش ژمارەی تەلەفۆنەکەمانە بۆ هەر کەسێك زانیاریی لەبارەوە هەبێ.

سـکی دایکـم گەیشـتە کۆتـایی بەرزبوونـەوەی‌و نزیـك بـوو منداڵەکەی ئەم دنیایە ببینێ. لانە جارێك بۆ ئالان دەگریاو جارێك بـە کورپەلەکـەی سـکی دایکـی دەوت زوو بێتـە دەرەوەو ئـەو دیارییانە ببینێ کە بۆی ئامادەکردوون. گوێی بەسکی دایکییـەوە دەناو دەیویست گوێ لە قیژەو پێکەنینی منداڵەکە بێ. جـاریش بـووە دەمـی بەسـکی دایکییـەوە دەنـاو چـیرۆکی ئـەو حـاجی لەقلەقـەی بـۆ دەگێڕایـەوە کـە ڕۆشـتو ئـەو چـاوەڕوانە وەکـو چـیرۆکی منـدالانی وڵاتـەکانی تـر بەدیارییەکـەوە بێتـەوە. دیارییەکـەش کۆرپەلەیەکـە لـەناو قوماشـێکی سـپی بـە دەنـووك هـەڵیگرتووە. دایکـم گـوێی لـەو قسـانە دەبـوو و خەفـەتی پەنگخواردووی دڵی سەری بەلای ڕاسـتو چـەپ دەجووڵانـد. زۆر جار دەگریا. زۆر جار دڵۆپە فرمێسکەکانی بەسەر لانـە دەتکـان.

لانە سەری بەرز دەکردەوەو دەیپرسی:

—دایە بۆچی دەگری؟ منداڵەکە لەسکت هاروهاجی دەکات؟

جارێکی تر دەمی بەسکی دایکییەوە دەناو قسەی بۆ منداڵەکە دەکرد:

—بەبە جوانەکە خێرا وەرە دەرەوە با حاجی لەقلەقەکە بتهێنێ و بێتەوە. ئەگەر نایەی من کاغەزێکی بۆ دەنووسم.

ئینجا بە منداڵەکەی دەوت ئێمە کێین:

www.zagros.org

—ئەو حاجی لەقلەقە ناوی ئالانەو برای گەورەمانەو ڕۆشتووە. باوکت ناوی نەوزادەو دایکت ناوی ئاشنایە. من ناوم لانەیەو دەرچووم بۆ دوو. کاکەشم ناوی توانایەو دەرچووە بۆ هیچ.

خۆشیی ئەو منداڵە لانەی کردبووە هۆی خەفەتی هەموو ڕۆژێکی دایکم. ڕۆژەکانیش تێپەڕین و خەریك بوو منداڵەکە بە زریکەو گریانەوە دێتە ناو ئەم دنیایەمان.

لەکۆتاییش منداڵەکە هات. لەناو گریانی خۆی و دایکی هات. جیهان دەرگاکەی بۆ منداڵەکە کردەوە، لەهەمان کاتیش قوتابخانە دەرگاکەی کردبووەوە. بەڵام ئەو دەرگایە بەبێ ئالان کرابووەوە.

دایکم شەو بەپەلە بۆ نەخۆشخانە برا. پوورم نەیویست لەگەڵی بڕوات، بەڵام نەشیویست پشتمان تێبکات. ئەو شەوە لەماڵی خۆمان لای لانە مایەوە. من و باوکم بەپێچەوانەی ڕێنماییەکانی نەخۆشخانەکە لەنزیك ژووری منداڵبوون چاوەڕێمان دەکرد. دڵمان بەو منداڵە خۆش نەبوو و هەموو دوعایەکمان بۆ دایکی بوو. لەژیانیشم باوکمم وا خەفەتبار نەبینیبوو. خەفەت هێندەی بۆ هێنابوو ویستی دەموچاوی خۆیم لێ بشارێتەوە.

پشتم تێکرد تا ڕێگەی پێبدەم بەر بۆ هەستەکانی بەرەڵا بکات، ئەویش ڕوویکردە دیواری داڵانەکەو دەموچاوی پێوە نووساند.

گوێمان لە هاواری دایکم بوو. کەمتر هاواری ئازار، زۆرتر هاواری گریان. پاش چاوەڕێکردنیش لەجۆری چاوەڕێی حسابی ڕۆژی قیامەت کە بیستبووم هەزاران ساڵ دەخایەنێ گوێمان لە قیژەی منداڵەکە بوو. منداڵەکە قیژاندیو دایکم ڕزگاری بوو، بەڵام هێشتا دەگریاو هاواری دەکرد. بەگریانەوە هاوارێکی بۆ حاجی کرد، لەگەڵ قریشکەی کۆرپەلەکە بەگریانەوە هاوارێکی درێژی کرد: ئالاااان.

گوێم لە دەنگی ئافرەتێکی خزمی خۆمان بوو بەدزیی دایکمەوە پێدەکەنیو دەیوت ئەو منداڵە چەند ناشیرینە، هەر دەڵێی ئالانە بەڵام ڕوومەتەکانی قوپاوترن.

وابزانم یەکەم منداڵ بووم لە مێژوو هێندە لای ژووری منداڵبوون بمێنمەوە. فەڕاشەکانیش ئەوەیان زانی بۆیە شەقێکیان بۆماڵەوە تێهەڵدامو وتیان شەو درەنگە بچۆرەوە ماڵ. مێردی پوورم منی بردەوە ماڵەوە. گەیشتینە ماڵەوەو لە سەیارەکەی دابەزیمو چاوەڕێی کرد لە دەرگا بدەمو دەرگام بۆ بکرێتەوەو بچمە ژوورەوە. لەدەرگام نەداو بەیادی جارانەوە بەسەر دیوارەکە هەڵگەڕامو خۆم خستە حەوشەکە. مێردی پوورم لێیخوڕییەوەو پێش دەرچوونی گوێم لێ بوو سەرسوڕمانی خۆی لە ئیشەکانی ئەو خێزانە سەیرە دەردەبڕێ.

ماڵەکەمان خامۆش بوو، بێدەنگ بوو. پاش هاوارو گریانی دایکمو قریشکەی منداڵەکەو دەنگی سەیارەی مێردی پوورم لەپڕ هەموو شتێك بێدەنگ بوو.

چوومە هۆڵە خامۆشەکەو بینیم پوورم لەسەر کورسییەکە

دانیشتووەو هەردوو دەستی خستوونەتە سەری مێزەکەی بەردەمی. سەری لەناوی ئەو دوو دەستەی ون کردبوو. نوستبوو یان بیریدەکردەوە؟ لە دیمەنی دایکم دەچوو شەوی گرتێبەردانی ماڵی وەزیر.

لانە لەسەر زەویی هۆڵەکە نوستبوو. وەکو هەموو جارێکی تر بەدەما کەوتبوو؛ قاچێکی درێژ کردبووەوەو قاچەکەی تری نوشتاندبوو. دوو دەستی بە نوشتاوی بۆ پێشەوە بردبوو. وەکو بۆقێك بوو مەلەی دەکرد. لای سەری لانەوە دەفتەری وێنە بوو، قەڵەمە ڕەنگاوڕەنگەکانیشی لە دەوروبەری پەرشوبڵاوببوون. دەستم دایە دەفتەری وێنەکەو ئەو وێنانەم بینی کە پیش نوستن کردبوونی؛ وێنەکانی بۆ قوتابخانە کردبوو.

دەفتەری وێنەی لانە هێندەی تر خەفەتباری کردم. بینیم وێنەی حاجی لەقلەقی کردووە بەپێوە وەستاوەو قاچێکی نوشتاندووە. دەموچاوی حاجی لەقلەقەکە دەموچاوی ئالان بوو؛ دەموچاوێکی درێژو باریك، قژیشی لەناوەڕاست بە دوو لای ڕاستو چەپ جیابووەوە. وێنەی چەند کەسێك بەبچووکی کرابوون؛ دیار بوو خۆیو خۆمو دایکمان و باوکمان بوون. منداڵێکی بچووکیش لەناو قوماشێکی سپی بوو. لانە لەتەنیشت ئەو منداڵە ڕستەیەکی نووسیبوو و خەتێکی لاری لەو ڕستەیەوە بۆ سەری منداڵەکە درێژکردبوو گوایە ئەوە قسە دەکات: ((کاکە حاجی گیان خێرا وەرەوە. من پێش تۆ گەیشتم)).

بەسووکی دەستم دا لە شانی پوورم. بەهێواشی سەری بەرزکردەوەو وتی:

—تەلەفۆنم بۆ باوکت کردو وەڵامی نەبوو.

پێم وت:

—تەواو بوو. کوڕ بوو یان کچ، نازانم. تەنها ئەوە دەزانم منداڵەکەی بوو.

بەیانی زوو لەماڵ دەرچووم. هێشتا نیو سەعات بۆ یەکەم وانە مابوو. وتم کات دەبەمە سەرو لە کۆڵانێکی ترەوە دەڕۆم. خۆزگەش نەڕۆشتمایە. لەو کۆڵانە وێنەکەی کاکەم بینی لەگەڵ ئاگادارییەکە. وێنەی دەموچاوی؛ دەموچاوێکی درێژو باریك، دوو گوێی بۆ ناوەوە قوپاو، قژی بەلای ڕاستو چەپ، زەردەخەنەیەکی بچووکی کەسێکی وڕیش. ئەوانەی وێنەکەیان دەبینیو ئاگادارییەکەیان دەخوێندەوە وایان دەزانی هەرزەکارێکی شێتەو لەماڵ هەڵهاتووە. بەڕقەوە دەستم دایە وێنەکەو لێمکردەوەو بەتووڕەییەوە لەتوپەتم کرد. دوو گەنج لەپشتەوە دەڕۆشتنو چاویان لێبوو. تێپەڕینو بێئەوەی ئاوڕم لێبدەنەوە ئەو دوو بێئاگایە گاڵتەیان پێکردم:

—دیارە پاڵێوراوی حزبەکەی ترەو لە هەڵبژاردن مونافەسەی دەکات.

کاغەزە دڕاوەکەم هێشتا لەناو دەست بوو. توندو بەڕقەوە بۆ ئەو شوێنەم هەڵدا کە دوو گەنجەکە ڕوویانتێکردبوو. هاوارم کرد بەڵام ئەوان دوورکەوتبوون:

—حاجی لەئێوە پیاوترە. لەئێوەو لە باوکتان پیاوترە. ئێوە قبووڵی دەکەن، ئێوە هەموو شتێك قبووڵ دەکەنو دەمێننەوە، بەڵام ئەو قبووڵی نەکردو ڕۆشت.

لەبەینی ددانەکانیشمەوە لەوە خراپترم پێ وتن: ((بێئەخلاقینە)). ئەوەی بەسەرم هاتبوو فێریکردبووم ئەخلاق، یان ڕاستتر بێئەخلاقی، هەر ئەوە نییە کە دوو گەورەی ماڵەکەمانو شیرین خانو وەزیرەکەیان دەیانکرد. ئەوە تەنها

یەك ڕەفتار بوو لەناو هەزاران. درۆکردن یەکێکە لە بێئەخلاقییە گەورەکان. قبوولّکردنی کارە خراپەکان یەکێکی ترە. لای من ئەو دوو گەنجە هەرچی هەڵەکانی کۆمەڵگەکەیان پێ قبوول بوو، بەوانەی ناو خێزانی خۆشیان. ئالان لای من بەئەخلاقترین کەس بوو، زۆر لەخۆم زیاتریش.

لە قوتابخانە ئاگام لە وانەکان نەبوو. تەماشای دەرگای پۆلەکەم دەکردو بیرم لە ڕووداوەکان دەکردەوە، ئەو ڕووداوانەی قەت بەخەیاڵم نەدەهات ئێمەی منداڵ تووشیان ببین. بیرمدەکردەوە ئەوسا ئالان لە پۆلێکی تر دادەنیشتو گوێی بۆ مامۆستا دەگرت یان تەماشای پەنجەرەکەی دەکرد بەڵکو چۆلەکەیەك لە ئاسمان ببینێ.

وامدەزانی هێشتا ئالان لەو پۆلەیە. پاش کەمێکیش کە زەنگی پشوو لێدەدرێ دەچمە دەرەوەو دەیبینم. کەمێك قسەی لەگەڵ دەکەم. دوایی بۆ لای هاوڕێکانم ڕادەکەم، شەڕەشەقیان لەگەڵیان دەکەمو باسی مۆبایلو پلەیستەیشنو یاریی تازەیان بۆ دەکەم.

هێشتا لە پۆلەکە بوومو وانەکە تەواو نەببوو. دەستم کردە ناو جانتاکەمو بەدزیی مامۆستاوە کردمەوە. کاغەزێکی گەورەم دەرهێنا؛ کاغەزەکەی دەفتەری وێنەی لانە بوو کە وێنەی ئالانو خۆمانی لەسەر بوو. بەدزیی لانە لێمکردبووەوە. خستمە سەر مێزی بەرامبەرم. تەماشام کردو نووسینەکەیم خوێندەوە؛ منداڵە تازەکەیە بە حاجی دەڵێ: ((کاکە حاجی گیان خێرا وەرەوە. من پێش تۆ گەیشتم)). تەماشای وێنەکەم کردو جارێکی تەماشام کردەوە. دە جار نووسینەکەی سەریشیم خوێندەوە.

لەکۆتاییش کە زەنگی پشـوو لێیـدا بەقەڵـەمی خـۆم لەسـەرم نووسی:

((منـــیش چـــاوەڕێتم حـــاجی گیـــان. وەرەوە ! وەرەوە ! گــەورەکان نــەگۆڕاونو هــەر درۆی خۆیـان دەکـەن، بـەڵام دوو گەورەی ماڵەکەمان دەڵێن لەمڕۆوە درۆی تر ناکەن. حاجی گیـان وەرەوە. ئیتر منداڵە تازەکە وەکو ئێمە لەناو درۆ گەورە نابێ)).

ڕۆمانە کوردیو ئینگلیزییەکانی نووسەر لەسەر ئەمازۆن:
لینکی یەکەم هی کتێبی کاغەزە، دووەم هی کتێبی ئەلکترۆنییە.

The Bigs and the Littles

https://www.amazon.com/dp/9933916408

https://www.amazon.com/dp/B01N8TP9Z7

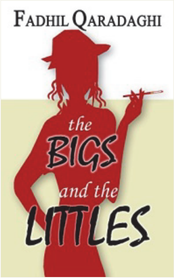

A Murder in the Cretaceous Period

https://www.amazon.com/dp/9933916416

https://www.amazon.com/dp/B07GB8YFSG

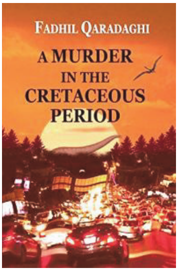

The Warlock of the Village

https://www.amazon.com/dp/9933916440

https://www.amazon.com/dp/B07GTRSTNL

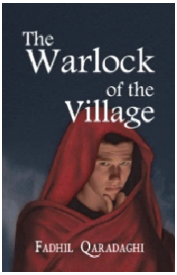

The Last Day of Sodom

https://www.amazon.com/dp/9933916432

https://www.amazon.com/dp/B07S3841TC

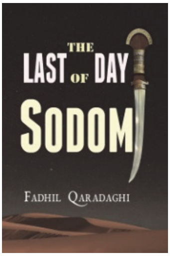

گەورەکانو بچووکەکان

https://www.amazon.com/gp/product/1726374653

تاوانێکی کوشتن لە چاخی کریتاسی
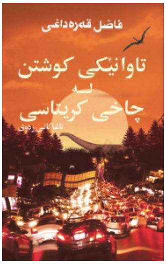
https://www.amazon.com/gp/product/1726417727